ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 17. JUNIJA 1976 ŠTEVILKA: 24. LETO: XXV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

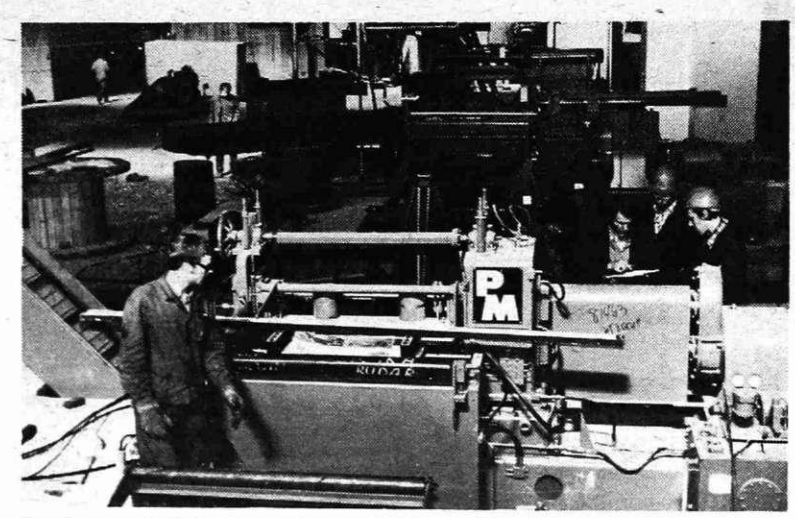

Linija za vzdolžni razrez silicijevih jekel v novi hladni valjarni

OSEBNI DOHODEK V ŽELEZARNI ZA MAJ

Ker ob zaključku prejšnje številke Železarja še nismo imeli na razpolago nobenih podatkov o osebnih dohodkih razen predvidevanj, bo informacija izšla po že izvršenem izplačilu, ko bo že vsak lahko sam presojal kakšen je bil osebni dohodek v mesecu maju.

Prva ugotovitev, ki je drugačna kot v prejšnjih letih za isti mesec je to, da se kljub vplivu dveh praznikov in enem dnevu več kot v aprilu, število ur ni premaknilo preko 190. Tako je plačanih ur, ki so eden izmed glavnih regulatorjev mesečnih akontacij na osebne dohodke, le 188. V primerjavo naj navedem, da so bile leta 1973 v maju dosežene 197.3 plačane ure, v letu 1974 – 197.5 ur in v maju 1975 – 193 ur. Torej kar pet ur manj od najnižjega števila. Brez dvoma pa je na majski osebni dohodek vplivala tudi trenutna situacija z naročili, pogoste menjave programa in s tem več zastojev ter manjši učinek kot pa je to običajno. Ker je svoj osebni dohodek že vsakdo lahko analiziral, si oglejmo še podatke, ki veljajo za vso Železarno.

	ur/os	din/h	din/os	poprečen % učinka	indeks OD leta 75 – 100	indeks življ. stroškov
leto 1975	190.0	19.36	3.677	30.37	100.0	100.0
jan. 76	190.8	22.21	4.046	32.00	110.0	108.8
febr.	179.9	22.46	4.040	32.87	109.9	112.2
marec	190.2	21.43	4.076	32.53	110.9	112.8
I. četrtletje 1976	186.0	21.69	4.054	32.47	110.3	111.3
april	188.5	22.39	4.221	31.47	114.8	113.6
maj	188.0	22.27	4.186	30.57	113.8	114.0
I–V 1976	187.4	21.95	4.113	31.90	111.9	112.3

Kakor kažejo podatki v razpredelnici je nivo aprilskih in majskih osebnih dohodkov približno 3.5 odstotkov višji od predhodnih mesecev, kar je povezano s korekcijo obračunskih postavk v aprilu (+ 4 %), v negativnem smislu pa z nekoliko nižjim učinkom. Z doseženim povprečjem 4.113 din na osebo, smo 11.9 odstotkov nad osebnim dohodkom lanskega leta in 2.65 odstotkov izpod plana osebnega dohodka za leto 1976. Ker nam do konca leta preostane še sedem obračunskih mesecev imamo teoretično možnost da dvignemo osebni dohodek nekje na povprečje 4.300 din, kar je le nekaj več kot dva odstotka nad sedanjim stanjem. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je planirana višina poprečno 4.225 din na osebo, odvisna predvsem od ustvaritve finančnega plana v celoti, saj mora dohodek, ki ostane po odbitku materialnih stroškov in amortizacije, zadoščati najmanj za kritje zakonskih obveznosti in za osebne dohodke. Kakšna pa je situacija, gledana s te strani, pa nas vsakomesečno obvešča vodstvo finančno-računovodskega sektorja z analizo finančnega rezultata, ki za prve štiri mesece letošnjega leta ni preveč spodbuden.

Primerjava indeksa življenjskih stroškov z indeksom osebnih dohodkov kaže, da se vzporedje še vedno nadaljuje. Na drugi strani pa lahko tudi opažamo, da je rast življenjskih stroškov v letošnjem letu počasnejša, saj je bil indeks ob istem času lanskega leta kar 117, letos pa le 112. To kaže na določeno stabilizacijo, kar je vsekakor pozitivno. Edino kar nas pri tem moti je to, da k stabilizaciji pristopamo zelo različno. Že is skromnih podatkov o gibanju osebnih dohodkov v SR Sloveniji, ki so objavljeni šele za prva dva meseca letošnjega leta (št. 5 statistični pregled SR Slovenije – za maj 1976) se vidi, da je gibanje osebnih dohodkov dosti neenakomerno.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DIPLOMA NI VSTOPNICA ZA DOSMRTNO RENTO

MISLI S POSVETOVANJA »OSEBNI DOHODKI V ZDRUŽENEM DELU«, PORTOROŽ 1976

Nagrajevanje po delu je bilo pereče v vsej človekovi zgodovini in je pereče tudi danes. Pri nas pogosto slišimo zahteve po uvedbi nekega resnično pravičnega in popolnega sistema delitve osebnih dohodkov – kakor da bi tak sistem že bil in ga je treba le poiskati ter »montirati«.

Na žalost perfektnega sistema ni, zato pomeni tako iskanje vrednotenja vseh delovnih mest zgolj jalovo odlašanje rešitev v nedogled (kot se je glasil eden od zaključkov posvetovanja). Ker mnoga posvetovanja pri nas izzvenijo zaprta v ozkih krogih, bi rad kot udeleženec in referent letošnjega posvetovanja bežno raz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

POSOJILO ZA CESTE

Pomen te tako široko zasnovane akcije po vsej republiki Sloveniji verjetno ni potrebno še posebej poudariti, saj skoraj ni občana, da v tej akciji, razen širšega, ne bi videl tudi svoj osebni interes. Delež železarne Jesenice bo bistveno vplival na to, v kolikšni meri bo naša občina izpolnila svojo obvezo, ki je nekje blizu 20 milijonov dinarjev. Zato je potrebno, da je v Železarni vpisovanje tega posojila dobro in enotno organizirano ter da sleherni zaposleni vpiše svoj prispevek v zneskih, ki so bili dogovorjeni za občino kot celoto. Želeti je, čeprav vpisovanje traja do oktobra, da v Železarni, če ne že v celoti, vsaj glavni del vpisa posojila izvedemo že v tem mesecu.

Odgovorni za celotno akcijo so razen članov vpisnih komisij, vsi vodstveni kadri v Železarni, za koordinacijo in eventualna pojasnila so pa imenovani posebni štabi na nivoju TOZD in DS SS. Tudi center za proučevanje samoupravljanja in informiranje se vključuje v to akcijo s posredovanjem vseh napotkov in poročil o poteku in rezultatih vpisovanja.

Razumljivo je, da bodo tudi vse strukture družbenopolitičnih organizacij pri tem aktivno prisotne, tako da ni razloga, da ob polnem sodelovanju vseh ta družbena naloga ne bi bila v celoti izvršena.

Zaradi enotnosti evidence in poročanja o vpisu posojila, se morajo vpisne komisije ravnati po naslednjem dodatnem navodilu:

Ob koncu tedna morajo komisije ugotoviti tedenski rezultat vpisa po obrazcu POR. Vsak ponedeljek do 8. ure morajo ugotovljeni rezultat sporočiti telefonsko na SEO – odsek za statistiko tov. Rozki Thaler, št. tel. 515. Železarna Jesenice – sektor za ekonomiko in organizacijo, pošilja zbirno tedensko in kumulativno poročilo na občinski štab za vpis posojila (odsek za finance – tov. Vanja Pleš).

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje bo preko glasila Železar tedensko obveščal delavce Železarne o rezultatih vpisa posojila. Ivo Arzenšek

OB TEDNU KOMUNISTA V ŽELEZARNI

Pretekli petek, 11. junija, se je v okviru letošnjega tedna Komunista, ki se odvija po delovnem programu ČLOVEK, DELO, KULTURA, sestal v Železarni aktiv komunistov, ki delujejo na kulturnem področju, kateremu so prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij Železarne. Tema razgovora je bila: uveljavljanje samoupravnega položaja delavcev v kulturni politiki in vloga kulture pri osvobajanju človeka in dela.

V uvodu je o naslovni temi govoril predsednik izvršnega odbora skupščine kulturne skupnosti Jesenice Joža Varl, ki je v svojem izvajanju preletel dogajanja na področju kulture še pred znanim pismom predsednika Tita in vse do danes. Največ pa se je zadržal pri vlogi in nalogah kulture v samoupravni socialistični družbi oziroma pri osvobajanju človeka in dela, pri oblikovanju človekove ustvarjalne osebnosti. Ob tem je opozoril na naloge, ki izhajajo iz ustave in kongresne dokumente sedmega kongresa Zveze komunistov Slovenije, osmega kongresa Zveze sindikatov Slovenije in devetega kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije ter poudaril preobčutno zaostajanje pri uresničevanju teh dokumentov oziroma resolucij in sklepov s področja kulture.

V razpravi, ki je sledila, je bilo predvsem govora o uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih razmerij na področju kulture ter o kulturni politiki in programih izvajalcev kulturne dejavnosti. Kritično so govorili še o prisotnih negativnih pojavih v programski usmerjenosti nekaterih poklicnih kulturnih ustanov (radio, film, založbe), ki v svoje programe vnašajo stvari, ki propagirajo malomeščanski način življenja, ustvarjajo psihologijo potrošniške družbe in podobno, kar vse v bistvu odvrača ljudi od boja za socialistične in humanistične družbenopolitične cilje. Poudarili so, da je najmočnejše orožje proti vsem tem negativnim pojavom dosledno uresničevanje delegatskega sistema in delegatskih razmerij.

Govorili so tudi o vplivu delavcev na kulturno politiko in kulturne programe, pri čemer so omenjali še neustrezno samoupravno organiziranost v Železarni. Beseda je tekla tudi o kadrih, tako organizatorjev kulture in njihovem usposabljanju, kakor tudi o strokovnih kadrih za posamezna kulturna področja. Omenjali so še materialna vprašanja, predvsem pomanjkanje ustreznega prostora na Jesenicah za uresničevanje kulturnih potreb delovnih ljudi in občanov.

Vse to, je bilo rečeno v razpravi, opozarja, da se bo potrebno v vseh družbenopolitičnih organizacijah v Železarni, od osnovnih organizacij do tovarniških vodstev soočiti s temi problemi, kakor tudi z uresničevanjem kongresnih dokumentov. Predvsem sindikati pa se bodo morali za-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PODPISOVANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O DELITVI OSEBNEGA DOHODKA

V današnji številki Železarja objavljamo kot prilogo samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov. O osnutku sporazuma so samoupravne delovne skupine razpravljale že decembra 1974, vendar so imele številne pripombe predvsem na določila o napredovanju na delovnem mestu. Zato je bil pravilnik o napredovanju sprejet lansko leto samostojno, ostala poglavja pa so bila pripravljena v skladu s pripombami samoupravnih delovnih skupin. Usklajevalni sestanki z delegati delovnih skupin so bili izvedeni februarja letos, nato so delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela tako usklajen sporazum tudi sprejeli. Sporazum pa začne veljati šele takrat, ko ga podpiše vsaj dve tretjini vseh delavcev Železarne.

V vsaki temeljni organizaciji združenega dela bo organizirano enotno podpisovanje izjav (pri obratnih personalah), zato naj se vsak delavec seznani s sporazumom in ga shrani, ker bo v prihodnje osnova za obračunavanje osebnih dohodkov.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

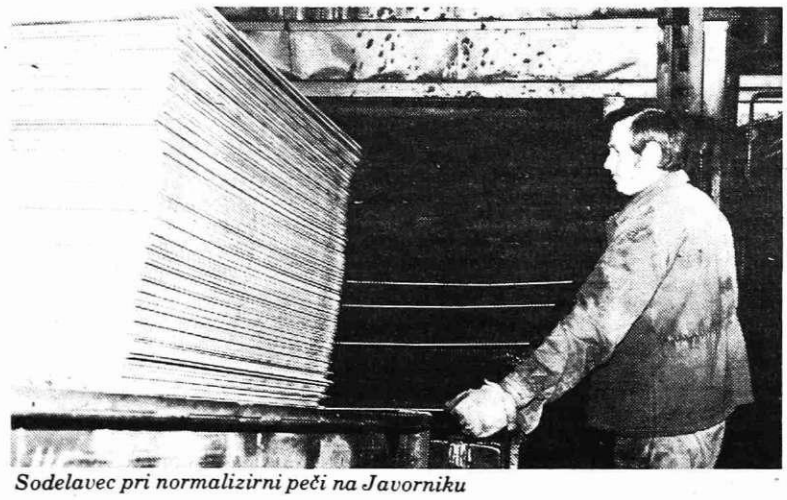

Sodelavec pri normalizirni peči na Javorniku

V PRVIH PETIH MESECIH INOVATORJI PRIHRANILI 258.713 DIN

V boju za dosego večje in boljše poslovnosti, stabilizacije in rentabilnosti, so naši iznajditelji skupaj z novatorji in racionalizatorji v letošnjem letu, drugem letu tehničnih in tehnoloških inovacij ter zaščite industrijske lastnine, že pred zaključkom prvega polletja letošnjega leta uvedli v proizvodnjo in predložili v oceno 52 zelo uspešnih tehničnih izboljšav, medtem, ko so jih lani v tem času le 29.

V prvih petih mesecih letošnjega leta so člani komisij za inventivno dejavnost v TOZD Hladna predelava, Valjarne, Talilnice in VET, skupaj z gospodarskim odborom skupnih služb ter odborom za raziskave, izume in racionalizacije pri DS Železarne, pozitivno ocenili 21 inovacij. Na osnovi ocen in priporočil pristojnih in odgovornih strokovnjakov in izvedencev, so priznali in odobrili prav toliko odškodnin, nagrad, akontacij in rent v skupni višini 258.713,00 din. Prizadevni in uspešni novatorji in racionalizatorji so v prvih petih mesecih letošnjega leta prihranili in ustvarili v naši železarni 9,801.152,00 din, kar je vse-

(Nadaljevanje na 2. strani)

SOLIDARNOSTNA AKCIJA V ŽELEZARNI LEPO USPELA

V prejšnji številki Železarja smo objavili nepopolne podatke o prispevkih za pomoč prizadetim ob potresu v Posočju. K objavljenim podatkom moramo prišteti še 6.000 dinarjev, ki so jih prispevali v obratu valjarne žice in 2.000 dinarjev v valjarni bluming štekel. Tako smo v Železarni zbrali 269.500 dinarjev. Celotna vsota, ki je bila zbrana v vseh 39 osnovnih organizacijah sindikata, je bila že nakazana na žiro račun 52030-655-44317.

Ob zaključku akcije lahko znova poudarimo, da se je tudi tokrat pokazala v našem železarskem kolektivu solidarnost in pripravljenost, da pomagamo ljudem, ki so utrpeli materialno škodo ob potresu.

Vsem, ki so prispevali, se zahvaljujemo za njihovo pozornost in veliko pripravljenost.

»Razvoj znanstveno raziskovalne dejavnosti in njeno trajno in intenzivno povezovanje z vsemi področji dela in družbenega življenja sta temeljna pogoja za širjenje in izmenjavo novih idej, spoznanj, delovnih metod in drugih ustvarjalnih dosežkov in s tem temeljna pogoja za osvobajanje dela in človeka v razvoju samoupravne socialistične družbe.« (Ustava SRS — VI. poglavje temeljnih načel)

»Sindikati bomo pospeševali znanstveno-raziskovalno delo in razvijali ustvarjalnost delavcev. Zato se bomo na vseh ravneh zavzemali za ustvarjanje ugodnejših razmer in za večjo integriranost organizacij združenega dela pri razvijanju znanstveno-raziskovalne dejavnosti.«

Sindikati bomo spodbujali razvoj izumiteljstva, novatorstva in racionalizatorstva v organizacijah združenega dela. Osnovne organizacije sindikata prevzemajo politično odgovornost za to, da bodo v samoupravnih aktih podrobneje opredeljene možnosti za čim širši razvoj ustvarjalnosti delavcev in merila za pravične odškodnine in nagrade avtorjem. Sindikati na občinski ravni, republiški odbori in zveza sindikatov bomo stalno spremljali razvoj teh dejavnosti na svojih področjih, skrbeli za usposabljanje kadrov in za usklajevanje normativnih aktov v OZD.« (osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije — december 1974)

»Delavci v združenem delu so dolžni uporabljati dosežke raziskovalnega in razvojnega dela ter jih čimhitreje uvajati v proizvodne, tehnološke, upravljalske in delovne procese. Pri tem morajo uporabljati vse dosegljive domače vire znanja in informacij kot tudi vire iz drugih dežel ter vsa sodobna tehnična sredstva. Da bi čim bolj učinkovito uporabljali dosežke raziskovalnega dela, razvite tehnologije in informacije, naj delavci v organizacijah združenega dela ustanavljajo sami ali skupaj z drugimi raziskovalne in razvojne centre, prek njih pa naj se povezujejo tudi z ustanovami in organizacijami, ki se ukvarjajo z novimi raziskavami, prenosom in uvajanjem znanja in izkušenj ter zbiranjem informacij.« (sedmi kongres Zveze komunistov Slovenije, resolucija: Razvoj proizvajalnih sil in uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, točka 3)

Gornjih citatov, ki se nanašajo na naslovno vprašanje, nismo izbrali slučajno, temveč zato, ker je to vprašanje v tem mesecu predmet razprav na skupnih sejah zborov združenega dela občinskih skupščin in skupščin raziskovalnih skupnosti občin ter skupne seje zbora združenega dela skupščine SRS in skupščine raziskovalne skupnosti Slovenije.

INOVACIJE KOT SESTAVINA ZDRUŽENEGA DELA

Vsekakor to sodi v okvir prizadevanj in naporov naše družbe, da bi spremenili stanje na tem področju družbene dejavnosti. Ta prizadevanja so namenjena temu, da bi na eni strani spremenili odnos, na drugi pa pospešili tehnično in znanstveno ustvarjanje ter ustvarili pogoje, da postane izumiteljstvo, novatorstvo in racionalizatorstvo res množično.

Napak bi bilo misliti, da na tem področju nismo ničesar naredili, predvsem v naši železarni smo dosegli lepe rezultate, ki pa še vedno bistveno zaostajajo za tovrstnimi dosežki v gospodarsko visoko razvitih državah. Za ilustracijo navajamo, da v teh državah dosegajo v poprečju od deset do štirideset izboljševalnih predlogov letno na 100 zaposlenih ter prek 250 patentnih prijav na milijon prebivalcev. Po podatkih iz leta 1971 pa smo v Sloveniji dosegli vsega 549 izboljševalnih predlogov na 250.000 zaposlenih, v Jugoslaviji pa le okoli 50 patentnih prijav na milijon prebivalcev in od tega komaj deset iz združenega dela. Ti podatki najbrž niso popolni, ker marsikatera izboljšava in izum nista evidentirana pa tudi v zadnjih petih letih so bili doseženi večji premiki na tem področju. Kljub temu pa je zaostanek za visoko razvitimi še vedno preočiten.

Prav gotovo pa je treba gledati na nekatere probleme, ki se pojavljajo v zadnjih letih v našem gospodarstvu tudi z inovacijskega vidika. Dejstvo je namreč, da stopnja gospodarske rasti v SR Sloveniji dosega komaj polovico planirane. Da se ugotavlja zaskrbljujoč padec produktivnosti dela v zadnjih desetih letih. Tako je znašala v letih 1966—1970 rast produktivnosti 5,8 odstotka, v letih 1970—1974 2,4 odstotka, v letu 1975 pa je bila rast le še en odstotek. Razen tega se v zadnjih letih opaža tudi intenzivna rast zaposlovanja, ki znatno presega planirano, kar je nedvomno tudi pogojeno z nizko intenzivnostjo dela.

Vse to, predvsem pa seveda hitrejši razvoj proizvajalnih sredstev, razvoj na vseh področjih združenega dela, krepitev naše neodvisnosti in enakopravno sodelovanje doma in v svetu, narekuje, da inovaciji, kot temeljnemu dejavniku napredka, namenimo večjo, predvsem pa trajno in organizirano skrb. Zato je tudi skupščina SFRJ proglasila obdobje 1975 in 1976 za leto tehničnih inovacij s posebnim poudarkom na tehnoloških inovacijah in zaščiti pravic naše industrijske lastnine.

Ta prizadevanja in naloge na področju tehničnih inovacij pa v nobenem primeru ne bodo rodila rezultatov, če bodo ostale le pri resolucijah, sklepih in različnih apelih. Potrebno bo, tudi v naši železarni, zagotoviti ustrezne pogoje, ki bodo omogočali uveljavljati ustvarjalnost znanja. Znanja, kajti znanje je temelj, ki spodbuja in pospešuje inovacijska prizadevanja. S tem bo potrebno začeti že v rednem učnem procesu na vseh ravneh, razvijati in pospeševati pa ga bomo morali tudi z različnimi oblikami dopolnilnega izobraževanja ob delu. Seveda pa bo potrebno inventivno in inovacijsko delo spodbujati tudi z ustrezno opredelitvijo tega vprašanja v samoupravnih aktih, ustrezno stimulacijo, drugačnim odnosom in podobno.

Resnica je, da tudi v naši železarni, kljub dovolj veliki spodbudi, ni pravega uspeha pri sproščanju množičnega ustvarjalnega dela, posebej izumiteljstva, vnašanja novosti in iskanja boljših rešitev v procesu dela. Najbrž še preveč hodimo ob robu znane resnice, da so največje rezerve za povečanje produktivnosti dela ravno v ustvarjalnem izboljšanju tehnologije, organizacije in poslovanja ter v povezovanju in delitvi dela na samoupravnih osnovah, kakor tudi v doslednem uveljavljanju delitve dohodka po delu. To pa bomo dosegali le z večanjem deleža znanja, dviganjem kulturnega nivoja delavcev ter s stalnim spodbujanjem ustvarjalnosti. Tovrstna prizadevanja pa so tudi najmočnejše orožje za stabilizacijo našega gospodarstva in uresničevanja ustavnih določil, ki z zakonom o združenem delu odpirajo delovnim ljudem najširšo možnost aktivnega sodelovanja v vseh družbenih in ekonomskih procesih.

DIPLOMA NI VSTOPNICA ZA DOSMRTNO RENTO

(Nadaljevanje s 1. strani)

grnil nekaj najbolj žgočih problemov delitve osebnih dohodkov. Morda bo kakšna misel obarvana subjektivno, tudi mimo »uradnih« zaključkov, kar pa najbrže ni bistveno. Pomembne so povratne informacije v bazo in iz baze, kroženje misli kot spodbuda za nadaljnje delo.

ŠTUDIRAJ, DA TI NE BO TREBA DELATI

V naši družbi se že dlje časa uveljavlja čudno, v bistvu protislovno in konzervativno stališče: študiraj, da ti ne bo treba delati in da boš dobro živel! To je skrajno neprijetna dediščina prakse, ko se je načelo delitve po delu, poudarjeno že od prve ustave, izrojevalo v nagrajevanje po odločbi, poklicu, položaju, izobrazbi... Ko je nekdo bolj ali manj upravičeno zasedel delovno mesto, si je s tem izboril »startno osnovo«, ki pokriva kar 85—90 % celotnega osebnega dohodka. Ocenjevanje delovnih prispevkov (rezultatov) je bilo zaradi najrazličnejših odporov in lagodnostnih teženj potiskano v ozadje.

Posledic takega gibanja je veliko, nanizali jih bomo le nekaj:

1. Če je odločilni ali skoraj izključni kriterij za osebni dohodek delovno mesto in kriterij za njegovo vrednost šolska izobrazba ali kvalifikacija, tedaj je jasno, da si bodo ljudje prizadevali take kvalifikacije pridobiti.

2. Pridobivanje šolskih kvalifikacij naj bo čim krajše, lažje in čim manj naporno. Nastaja izrazito neravnovesje med tehničnimi in netehničnimi strokami. Nikakor se ne morem strinjati z razlago, da je večji priliv v netehnični oz. humanistični študij zgolj zaradi tega, ker je družboslovje za mladino bolj privlačno ter interesantno kot tehnika. Po mojem mnenju je bolj odločilno dejstvo, da je netehnični študij vsaj za večino tudi lažji in omogoča hitrejše doseganje končnega cilja.

3. Zaradi zgrešenega pritiska na šolska vrata se neracionalno razrašča šolska mreža, nekatere šole pa prav vzcvetijo, ker nudijo »vstopnice« za delovna mesta enake veljave ob mnogo manjši težavnosti kot druge šole. Nastaja vse večje nesorazmerje med potrebami gospodarstva ter usmeritvami mladine.

Razlaga za te in podobne pojave je dokaj logična: če so na delovnem mestu odločilni formalni šolski papirji, ne pa delovni prispevki, potem ni treba biti zaskrbljen za kvaliteto šolanja in preko nje za kvaliteto dela, ki jo dobro šolanje lahko zagotavlja.

PREVEČ ALI PREMALO REŽIJE

Pospeši se prekomerno kopičenje strokovnjakov in »strokovnjakov« v administraciji, službah, režiji ali kakorkoli že to imenujemo. Devalvacija znanja in nestimulativno nagrajevanje rodijo neučinkovitost režije. Prav neverjetno je, pravi eden od referentov, da pri nas rajši sprejmemo novega delavca za 30 % delovnega časa, kakor da bi že zaposlenemu nudili 30 % višji OD, če opravi to delo (in take rezerve so pri nas skorajda povsod).

Povsem razumljiva je zato reakcija družbe, ki nasprotuje povečevanju administracije in režije ali celo zahteva njeno zmanjševanje. Izkušnje namreč kažejo, da številčno povečevanje bore malo prispeva k učinkovitosti. Vsakdo sam si določa svoj obseg dela in trdi, da dela več kot drugi.

Vprašanje pa je, ali je borba proti strokovnim službam na mestu. Ves razviti svet namreč dokazuje, da se spričo mehanizacije in avtomatizacije (druge industrijske revolucije — kakor jo nekateri imenujejo) neprestano krči število delavcev v neposredni proizvodnji in narašča potreba po drugih dejavnostih.

Napake v nagrajevanju naše številne režije, ki se v glavnem reducira na »varno zagotovljen zaslužek«, brž ko kdo zasede delovno mesto, so povzročile napačno zastavljeno vprašanje. Ni dvoma, da strokovnjake vseh vrst potrebujemo, vendar res kvalitetne strokovnjake, ki bodo po vključitvi v delo zaslužili le toliko, kolikršni bodo njihovi delovni rezultati.

NAGRAJUJMO OPREDMETENE, NE POTENCIALNE SPOSOBNOSTI

Večina na portoroškem posvetovanju, posebej pa še sindikati, so se zato zavzeli, da delavec vsekakor ne more biti nagrajen le zaradi svojih potencialnih sposobnosti in znanja (družbeno potrjenega v diplomah), ampak na osnovi dejanskega delovnega rezultata in uspešnosti.

Nekdo na hodniku je karikirano izjavil, da družba ne bi smela biti prav posebej zaskrbljena, če bi npr. inženir ali pravnik zaslužila le 50 starih tisočakov na mesec, v primeru, da bi bil njihov prispevek tako nizek, strokovni titel pa le za osebni okras.

Ob tem se zastavlja vprašanje, kaj bo ob taki politiki z interesom ljudi za šolanje, ko že zdaj dobro poznamo neustrezno strokovno zasedenost. Kolikokrat srečamo užaljenost, ko nekdo ne more že prvi dan vnovčiti diplome, češ, za kaj sem se potem učil in mučil. To je najlepši odsev osrednje zablode, ki smo jo osvetlili že v začetku: študirati ne za to, da bi delal več in bolje, ampak za to, da bi delal manj in dobil več, da bi torej jemal ali kradel drugim — kakor so se brez ovinkov javno začeli izražati udeleženci.

Stimulacije za izobraževanje je več kot dovolj. So delovna mesta, ki jih brez ustreznih kvalifikacij sploh ni mogoče dobiti, denimo zdravnik, šofer, miner ipd. Delavec z ustrezno izobrazbo bo imel med več kandidati prednost pri sprejemu oz. izboru, hitreje bo lahko napredoval in končno mu znanje lahko pomeni tudi osebno vrednoto. Direktno »plačevanje« izobrazbe brez vsakršne povezanosti z delovno uspešnostjo je torej nesmiselno in tudi v nasprotju z ustavo. Časi, ko (je) diploma pomenil(a) vstopnico za dosmrtno (visoko) rento, bi morali čimprej miniti.

Franc Belčič

V PRVIH PETIH MESECIH INOVATORJI PRIHRANILI...

(Nadaljevanje s 1. strani)

kakor lep in visok prispevek k stabilizaciji našega gospodarstva.

Pretekli torek, 8. junija, pa se je začel drugi krog ocenjevalnih sej komisij za novatorstvo in racionalizacijo z drugo sejo v TOZD Hladna predelava. Na prvi letošnji seji za inovacije v TOZD Hladna predelava 4. februarja so pozitivno ocenili štiri izboljševalne predloge, za ustvarjene prihranke in koristi v višini 271.945,00 din so avtorji prejeli 18.299,00 din odškodnin, rent, akontacij in nagrad.

Oddelek za zaščito industrijske lastnine pri SEO je skupaj s predsednikom komisije Leonom Mesaričem pripravil za drugo sejo sedem tehničnih inovacij, pet jih je bilo obravnavanih po starem pravilniku, dve pa sta bili ocenjeni in spodbudno nagrajeni po novem samoupravnem sporazumu iz lanskega leta. Trinajstim avtorjem so bile za dosežene uspehe priznane in izplačane druge in tretja renta, štirje avtorji pa so dobili prvo odškodnino ali akontacijo.

Avtorjem tehnične izboljšave številka 2125, ki se nanaša na predelavo variatorja na Decco žičarsko valjavskih strojih, je bila priznana in izplačana druga renta v višini 7.504,00 dinarjev, katero si delijo Marjan Endliher, Florijan Mlakar, Bogo Cundič, Dušan Lavtar in Franc Pristov, po udeležbi pri izboljšavi.

Avtorji združenih dveh tehničnih inovacij št. 2138 in 2139, ki se nanaša na povečanje storilnosti žičarskih strojev za patentirano žico: Anton Kelvišar, Janez Komelj, Avrelij Ravnik, Leon Mesarič in Leon Ravnik, so na osnovi letnega prihranka v preteklem letu v višini 3,784.718,00 dinarjev prejeli tretjo, zadnjo letno rento v višini 41.629,00 din. Visoko, spodbudno zadnjo rento si avtorji tehnične in tehnološke inovacije delijo v deležih, kakor so sodelovali pri izvedbi izboljšave.

Druga letna renta za leto 1975 je bila priznana tudi avtorju tehnične izboljšave št. 2167 (predelava krmiljenja zračnega pospeševalca v oddelku varilne žice). Avtor te tehnične inovacije Anton Preželj, delovodja VEN v obratu varilne žice, je v letu 1975 prihranil 252.778,00 din in mu zato pripada druga renta v višini 7.987,00 din.

Delovodja profilarne Matija Pretnar je uspešno izboljšal čiščenje okujine na spodnjih oblikovnih valjih v obratu profilarne. S to tehnično inovacijo št. 2145 je avtor v preteklem letu ustvaril in prihranil 92.500 din, zato je prejel drugo rento v višini 3.447,00 din.

Avtorji vseh petih tehnoloških in tehničnih inovacij so prejeli druge ali tretje letne rente po starem pravilniku o izumih in racionalizatorskih predlogih.

Dve tehnični incvaciji, in sicer št. 2231 in 2234, pa sta bili uvedeni v proizvodnjo v zadnjem času, zato so bili avtorji ocenjeni za svoje dosežke po novem samoupravnem sporazumu.

Delovodja Vlado Repe je skupaj s Francem Ravnikarjem in Nikom Cenčkom iz orodjarne strojnega vzdrževanja, uspešno izdelal nov strojček za izdelavo sponk za potrebe embalaže. Ker izboljšava št. 2231 še ni eno leto v uporabi, so avtorji prejeli le 60 % akontacijo na predvideni letni prihranek v višini 3.801,00 dinarjev, katero si trije avtorji delijo v odstotku, kakor so sodelovali pri izvedbi izboljšave.

Žičar Peter Frelih je s tehnološko izboljšavo št. 2234 pri pripravi novih vlečnih praškov, lužine za vlečenje visoko legirane žice Pr. 18/8/6, za potrebe izdelave varilnih žic, letno prihranil 50 kosov dragih uvoženih vlečnih votlic in s tem 35.190,00 din, zato so mu člani komisije priznali odškodnino v višini 4.019,00 din.

Na drugi seji za oceno tehničnih izboljšav pri DS TOZD Hladna predelava 8. junija je bilo za letni prihranek 4,320.305,00 din priznanih in izplačanih 68.387,00 din rent in odškodnin. Sedemnajst prizadevnih in uspešnih avtorjev je s tem za svoje dosežke dobilo najvišje priznanje in visoke spodbudne odškodnine, ki nje in ostale železarje spodbujajo k večji, množični in kvalitetni inventivni dejavnosti.

OB TEDNU...

(Nadaljevanje s 1. strani)

vzemati, da kultura oziroma zadovoljevanje kulturnih potreb delavcev dobi ustrezno mesto v letnih in razvojnih družbenih planih Železarne. Kajti, je bilo poudarjeno, če je kultura eden od bistvenih dejavnikov razvoja socialistične družbe, večje produktivnosti dela, razvoja ustvarjalnih sil ljudi in vsestranskega razvoja osebnosti, humaniziranja socialističnih samoupravnih odnosov in splošnega napredka družbe, potem mora dobiti svoje mesto v družbenem planu Železarne, kakor tudi v akcijskih programih družbenopolitičnih organizacij.

Ob sklepu razprave so navzoči dali nekaj konkretnih osnov za oblikovanje predloga sklepov, ki jih bodo preko tovarniških vodstev družbenopolitičnih organizacij posredovali vsem osnovnim organizacijam v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti Skupne službe. Pripomnimo pa naj, da so na nekaterih razširjenih sestankih osnovnih organizacij Zveze komunistov v Železarni, po programu TEDNA KOMUNISTA že obravnavali vprašanja uresničevanja kongresnih sklepov s področja kulture. Sklepi aktiva pa bodo te razprave še bolj spodbudili in jih konkretizirali.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

OSEBNI DOHODEK...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Navajamo nekaj značilnih gospodarskih in negospodarskih vej s podatki o indeksu osebnih dohodkov za prva dva meseca leta 1976 v primerjavi z istima mesecema leta 1975 (v indeksu):

gospodarska in negospodarska dejavnost	121
gospodarska dejavnost	120
negospodarska dejavnost	122
industrija in rudarstvo	120
gozdarstvo	111
promet — železniški	135
trgovina	119
gostinstvo in turizem	126
komunala	127
elektro energetika	123
nafta	124
črna metalurgija	117
ladjedelništvo	129
tekstilna industrija	117
filmska industrija	143
šolstvo	119
šport	131
politične organizacije	126
družbene organizacije	112
zbornice	136

Iz navedenega se vidijo močna odstopanja v plus celo pri tistih dejavnostih, ki poslujejo z izgubo in zbirajo sredstva iz naslova splošne vzajemnosti in solidarnosti. Tudi je vprašanje, kako usklajujejo svojo politiko delitve osebnih dohodkov zbornice, ki z indeksom izrazito izstopajo, ne drugi strani pa so prav zbornice običajno udeležene pri sklepanju različnih sporazumov, ki zasledujejo zmerno politiko pri delitvi sredstev za osebne dohodke. Takšne razlike nas vsekakor motijo, posebno zato, ker največkrat niso rezultat kakšnih osebnih prizadevanj. Pri vsem tem pa nikdar ne smemo pozabiti, da je naš osebni dohodek odvisen izključno od lastnega ustvarjenega dohodka, k čemur mora biti usmerjena celotna dejavnost Železarne.

SM

PROIZVODNJA SLOVENSKIH ŽELEZARN V MAJU

Letošnji mesec maj je bil za Slovenske železarne kot celoto, po realizaciji načrta, eden najslabših mesecev za daleč nazaj in le v Plamenu Kropa so dosegli mesečni načrt blagovne proizvodnje, eksterno realizacijo pa so izvršili v Žični Celje. Pri izvozu pa je ravno obratna slika kot smo jo bili vajeni doslej. Mesečni načrt je bil po količini in vrednosti visoko presežen tako, da je izvoz po količini že nad trendom letnega načrta, pri predelovalcih pa tudi po vrednosti, medtem ko po vrednosti železarne komulativno še vedno zaostajajo in zato je skupen rezultat še pred načrtovano vrednostjo izvoza.

Napovedovalci gibanj v svetovni trgovini in proizvodnji jekla, obetajo že v kratkem lepšo prihodnost. V ZDA naj bi se proizvodnja dvignila že v letu 1976 za 15 odstotkov in pričakujejo, da bo nastopilo novo konjukturno obodbje v drugi polovici leta 1977 z vrhuncem ob koncu leta 1978 ter ponovnim padcem okoli leta 1980. Evropa zaostaja za tem gibanjem za pol do enega leta pri nas se pa po izkušnjah zadnjih dveh kriznih obdobij, pojavijo težave pol do eno leto po krizi v zahodnoevropski jeklarski industriji. Za našo proizvodnjo je to prej slučaj kot pravilo, ker je bila kriza pred sedmimi leti posledica sproščenega uvoza proizvodov črne metalurgije ob depresiranih cenah v kriznem obdobju na svetovnem trgu, tokrat je pa tudi posledica administrativnih ukrepov za stabilizacijo gospodarstva.

Čeprav so bili rezultati v mesecu maju precej pod načrtovanimi, pa se je v teku meseca že čutilo rahlo izboljšanje gibanj, ki dajejo upanje, da se bo stanje v drugem polletju popravilo. V šestem mesecu smo, in žez mesec dni bomo ocenjevali uspešnost poslovanja v prvem polletju.

Proizvodnja surovega železa je bila realizirana z 98 odstotki. V proizvodnjo jeseniških plavžev se pozna, da obratujejo z revnejšim vsipom kot lansko leto in so dosegli le 95 odstotkov načrta. V železarni Štore so proizvedli deset odstotkov surovega železa več kot znaša mesečni načrt. Zbirno je proizvodnja surovega železa tri odstotke nad planom in so realni izgledi, da bo tudi polletni načrt dosežen.

Tesnejše rezultate imamo v proizvodnji jekla, še posebno, ker smo v maju zaostali za več kot 5.000 ton za mesečnim načrtom. Zbirna prednost, ki znaša še nekaj manj od 2.000 ton, lahko kaj hitro skopni, še posebno zato, ker trenutno stanje naročil v železarnah, v primerjavi z obstoječo zalogo ingotov in polizdelkov, ne kaže še nobene posebne potrebe za pojačano proizvodnjo jekla. Mesečni načrt je bil izvršen z 92 odstotki in je samo jeklarna v železarni Štore presegla načrt za devet odstotkov.

Blagovne proizvodnje niso dosegli v nobeni železarni in znaša skupna mesečna količina 92 odstotkov načrta in še od tega je bilo opremljeno le 94 odstotkov proizvodov. Zbirno zaostajajo železarne za načrtom za dva odstotka in je samo blagovna proizvodnja v železarni Štore za šest odstotkov nad petmesečnim načrtom. Za polletje izgledi torej niso najboljši.

Pri predelovalcih je majski rezultat še slabši, saj so izvršili le 79 odstotkov mesečnega načrta in od te proizvodnje odpremili samo 89 odstotkov. Zbirna izvršitev znaša 90 odstotkov in le Plamen Kropa presega petmesečni načrt blagovne proizvodnje in to za šest odstotkov. Skupni zaostanek v izvrševanju načrta blagovne proizvodnje znaša v petih mesecih za Slovenske železarne okoli 5.500 ton. Ob sedanjem stanju naročil lahko samo upamo, da se rezultat v mesecu juniju ne bo več bistveno poslabšal.

V izvozu se je stanje, predvsem po zaslugi visokih količin in vrednosti realizacije železarne Jesenice, bistveno izboljšalo in izvršujejo odnosno presegajo tudi kumulativni načrt po količini in vrednosti. Slabše rezultate imata železarni Ravne in Štore. V prvi so dosegli 94 odstotke mesečnega načrta izvoza, v Štorah pa le 74 odstotkov. Tudi zbirno je v teh dveh delovnih organizacijah izvoz v zaostanku.

Pri predelovalcih so presegli mesečni načrt izvoza po količini in vrednosti samo v Plamenu. Prekoračitev mesečnega načrta v železarni Jesenice je bila tolikšna, da je prinesla pozitiven rezultat tudi zbirno za Slovenske železarne kot celoto.

Rezultati za eksterno realizacijo so nekaj boljši kot v preteklem mesecu, vendar je izvršitev le 83 odstotkov načrta in zbirna izvršitev 87 odstotkov. Blizu mesečnemu načrtu realizacije je Plamen z 99 odstotki, medtem ko je Žična dosegla 102 odstotka. V železarnah je v maju izvršen načrt eksterne realizacije s 83 odstotki, pri predelovalcih pa s 85 odstotki. Polletje bomo torej dočakali z zaostankom, ki ga do konca leta ni več mogoče nadoknaditi in tudi polletne bilance ne morejo pokazati zadovoljivih poslovnih rezultatov.

Poleg znakov za izboljšanje povpraševanja je posebno razveseljivo to, da kolektivi v delovnih organizacijah Slovenskih železarn sedanjih težav ne sprejemajo prekrižanih rok. Z vrsto operativnih ukrepov, v okviru posebnih akcijskih programov, se postavljajo po robu poslovnim problemom. Med te ukrepe spadajo tudi spremembe terminov letnih remontov, ki so prenešeni iz kasnejših obdobij v pretekle in tekoči mesec, kar ima za posiedico tudi nižjo proizvodnjo. Ukrepi za enakomerno koriščenje letnih dopustov in mere za posebno pozornost pri varčevanju na vseh področjih, so sestavina akcijskih programov. Ugotovitve, da se izboljšuje delovna in proizvodna disciplina, da se zmanjšuje izmeček in popravlja izplen so, gotovo že rezultati zastavljene akcije. Končno pa, ukrepati je treba! Pri skupno 200 več zaposlenih kot je znašala poprečna mesečna zaposlitev v preteklem letu, je letošnja blagovna proizvodnja za dva odstotka in realizacija za šest odstotkov nižja kot je bila v prvih petih mesecih lani.

Milan Marolt

V POVPREČJU ZA 6,5 ODSTOTKA VIŠJE CENE JEKLA

Zadnji popravek cen domačega jekla je bil izvršen januarja 1975 in sicer z linearnim povišanjem 8.1 odstotka. Po mehanizmu zveznega izvršnega sveta, bi moral biti naslednji popravek izvršen na začetku drugega polletja istega leta in na začetku letošnjega leta. Čeprav so bile izdelane ustrezne strokovne dokumentacije v lanskem letu, kot tudi letos, do obveznih popravkov ni prišlo.

Razlogi za odklonilno stališče pristojnih zveznih organov niso znani, tako da je imela črna metalurgija neizpremenjene prodajne cene, kljub lanskoletni notranji inflaciji, ki je znašala 34 odstotkov. Tako obnašanje pristojnih državnih organov smo kritizirali tudi v Železarju štev. 7 z dne 26. februarja. Po dolgotrajnih razpravah in strokovnih ugotovitvah, je ZIS sklenil, da se cene domačega jekla povišajo v drugem polletju letos v poprečju za 6,5 odstotka. Ta popravek je znatno nižji kot bi skupaj znašali neizvršeni redni popravki sredi lanskega in na začetku letošnjega leta. Pač pa se po dogovoru v medrepubliškem komiteju ta popravek vključuje v programirano in sprejeto ekonomsko politiko in politiko cen za letošnje leto.

Na podlagi tako doseženega soglasja je v Ur . listu SFRJ št. 25 od 11. 6. 1976 objavljen odlok o spremembi odloka o maksimiranju cen domačega jekla iz leta 1970. Na podlagi tega spremenjenega odloka se popravek cen, po mehanizmu ZIS izvaja prvič v petletnem trajanju diferencirano, t.j. po grupah proizvodov in kvalitet in ne le linearno, kot so bili izvršeni prejšnji popravki. Jugoslovanske železarne so 11. junija deponirale predhodno pregledane cenike v zveznem zavodu za cene. Po določilih omenjenega odloka, imajo popravljene cene jekla veljavnost po poteku najmanj desetih dni od datuma deponiranja. Tako računamo, da bomo z 21. junijem že lahko začeli z zaračunavanjem tekočih dobav po novih cenah, v kolikor v desetih dneh ne pride do intervencije zveznih organov ali kakšnih pripomb na nove cenike.

Cene jekla so v poprečju zvišane za 6,5 odstotka, diferencirano po proizvodih pa so popravki cen naslednji:

izdelek	% povišanja, znižanja
TV proizvodi	
polfabrikati	+10,2
profili	+ 1,8
valjana žica	+ 3,3
betonsko železo	+10,3
palično jeklo	+19,2
TVT	– 9,8
HVT	– 6,3
debela in srednja ploč.	+ 8,4
tanka pločevina	nespremenjena
železniške tirnice	+ 6,9
pribor za tirnice	+ 6,9
vlečena žica	+ 3,3
vleč. brušeno, lušč. jeklo	+19,2
kovano jeklo	+19,0
bandaže	+ 6,9
Brezšivne cevi	
prevodne konstruk. cevi	+ 4,7
precizne cevi	– 0,9
casing cevi	+49,2
tubing cevi	+69,7
Šivne cevi	
plinske	+11,5
konstrukcijske	+ 0,3
vodovodne	+ 6,2
precizne	+22,9
Plemenita jekla	
polfabrikati	+ 6,5
konstruk. neleg. pal. jeklo	+ 7,3
konstruk. leg. pal. j.	+ 7,2
nerj. leg. palič. j.	– 3,6
dinamo in trafo pl.	+ 8,2
debela in sred. ploč. (nizko in visoko leg.)	+ 7,9
tanka pl. (nizko in visoko legir.)	+ 7,9

Zatečeni odnosi prodajnih cen (profili, pločevina, palično jeklo itd.) izražajo precejšnje anomalije, ki so nastale zaradi prejšnjih linearnih povišanj cen v preteklih petih letih izvajanja mehanizma ZIS. Druga osnovna pomanjkljivost linearnega popravka cen je tudi v tem, da ne upošteva svetovnih premikov tako v pogledu konjunkturnih gibanj kot tudi v pogledu proizvodnih tehnologij. Zaradi takega načina uravnavanja cen so bile precejšnje težave tako v notranjem vrednotenju dela kot pri oblikovanju ustreznega spremljajočega sistema, zaščite pri uvozu, oziroma stimulacije pri izvozu. Prikazani diferencirani popravki cen izražajo trenutno stanje odnosov na evropskih tržiščih in v določeni meri tudi vpliv sodobnih tehnologij. Zato novooblikovani odnosi ne morejo pri vsaki posamezni grupi proizvodov in kvalitet izražati popolnoma realnih odnosov prodajnih cen v odnosu na stroške. Pozitivna stran takega uravnavanja je v tem, da se s svojim sistemom vključuje v svetovne, posebno, ko imamo v mislih našo trajno opredelitev za politiko odpiranja na svetovna tržišča.

Nov pristop ne samo da vnaša svetovne odnose cen v naše proizvode TOZD, pač pa jim daje tudi osnove za bolj enakopravne medsebojne dohodkovne odnose. Tudi takemu povezovanju v združenem delu sledi kriterij svetovnih cen oziroma notranjega samoupravno organiziranega tržišča.

Sedanji popravki cen jekla po mehanizmu ZIS so zadnji in v pripravah so razne strokovne dokumentacije za sklenitev samoupravnega sporazuma o merilih za samoupravno urejanje cen, pri čemer so udeleženi proizvajalci in porabniki. Do sklenitve tega samoupravnega sporazuma veljajo nove prodajne cene, ki so oblikovane s tem zadnjim popravkom.

Diferencirani popravki nedvomno, med ostalim, menjajo tudi dosedanje odnose med prodajnimi in lastnimi cenami in bo verjetno potrebna ustrezna preusmeritev asortimentske strukture, razumljivo, v mejah tržnih možnosti.

Gostje iz Valjeva so si ogledali tudi tehnični muzej Železarne – 7. junija

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA K(

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 21. 6.	NOVAK FRANCI	KOVAČ JANEZ
TOREK – 22. 6.	LOGAR IGOR.	FALETIČ JANEZ
SREDA – 23. 6.	ROTAR VINKO	SVETINA BOGOMIR
ČETRTEK – 24. 6.	ENIKO VANDA	SITAR ANTON
PETEK – 25. 6.	ISKRA BRANE	CUZNAR ALOJZ
SOBOTA – 26. 6.	ARH JANEZ	RAVNIHAR PETER
NEDELJA – 27. 6.	ZIDAR JOŽE	GASSER FRANC

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 35
vezni telefon je: 41
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ur
nočni pa od 18.00 do 6.00 ur
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ur
nočni pa od 18.00 do 6.00 ur

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravr zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 21. do 26. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. obratna ambulanta,
popoldan: II. in IV. obratna ambulanta.
V soboto, 26. junija, samo dopoldan IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: II. zobna ambulanta,
popoldan: I. zobna ambulanta.
V soboto, 26. junija, samo dopoldan II. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.3(v soboto, samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Pripis: V juliju in avgustu bosta delali po ena obratna ambulanta in na zato sodelavci iščejo zdravstveno pomoč le v nujnih primerih.

OBVESTILO

V šolskem letu 1976/77 bomo ponovno organizirali začetne tečaje ne ščine in angleščine po fono metodi.

Kandidati naj pošljejo prijave, ki morajo obvezno vsebovati rojst podatke, izobrazbo, delovno mesto, obrat ter telefonsko številko konca meseca avgusta na kadrovski sektor – referat izobraževanje.

Podrobnejše informacije dobite na telefon 209.

KADROVSKI SEKTC

OBVESTILA DELEGATOM — OBVESTILA DEL

SEJE SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI V PIHODNJEM TEDNU

Prihodnji teden bo za delegate precej razgiban, saj bodo v občin Jesenice zasedale skupščine kar petih samoupravnih interesnih skup nosti:

– 21. junija 1976 za zaposlovanje,
– 22. junija 1976 za telesno kulturo ter
– 24. junija 1976 za zdravstveno varstvo, raziskovalno dejavnos in kulturo.

Na 7. seji SKUPŠČINE ENOTE ZA ZAPOSLOVANJE bodo obrav navali:

– vsebinski program dela in finančni načrt skupnosti za let 1976,
– poročilo izvršnega odbora med 6. in 7. sejo skupščine,
– finančni načrt sredstev Zveze skupnosti za zaposlovanje SI Slovenije,
– spremembe in način sprejemanja samoupravnega sporazuma temeljih plana zaposlovanja za obdobje 1976 – 1980 ter
– izvolili delegacijo za zasedanje skupščine skupnosti z zaposlovanje Kranj.

V zvezi s samoupravnim sporazumom o temeljih plana zaposlo vanja obveščamo delegate v Železarni, da ta samoupravni sporazun delavski sveti TOZD in delovne skupnosti skupnih služb doslej še ni obravnavali, ampak bodo o njem sklepali na prihodnjih sejah.

Delegati za SKUPŠČINO TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI s bodo zbrali predvsem zato, da bodo obravnavali analizo samouprav nih in delegatskih odnosov ter osnutek zakona o združenem delu.

SKUPŠČINA OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI bo pole analize samoupravnih in delegatskih razmerij ter osnutka zakona združenem delu obravnavala in sklepala tudi o:

– samoupravnem sporazumu o osnovah plana občinske zdrav stvene skupnosti Jesenice za obdobje 1976 – 1980,
– samoupravnem sporazumu o osnovah plana regionalne zdrav stvene skupnosti Kranj za obdobje 1976 – 1980 in
– povzetku plana zdravstvene skupnosti Slovenije.

Delegati pa bodo razpravljali tudi o odnosu zobozdravstvenih delavcev do izvajanja sklepov občinskih skupščin in RZS Kranj v zvezi zobozdravstveno službo v občini Jesenice ter o poročilu o poteku priprav predloga integracije zdravstvenih organizacij na Gorenjskem.

SKUPŠČINA RAZISKOVALNE SKUPNOSTI JESENICE pa b prvič izkoristila priložnost, da enakopravno odloča z zbori skupščin občine Jesenice o zadevah s področja dejavnosti raziskovalne sku nosti. Na skupni seji skupščine raziskovalne skupnosti in zbora zdr ženega dela skupščine občine bodo delegati razpravljali o inovacija kot sestavini združenega dela. Gradivo o tem je bilo objavljeno 7. jun ja 1976 v Poročevalcu (št. 15) – glasilu skupščine SRS in SFRJ za de legacije in delegate. To glasilo prejemajo v železarni vsi člani delega cij za zbor združenega dela in vodje delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter direktorji TOZD in sektorjev.

Na 5. seji SKUPŠČINE KULTURNE SKUPNOSTI pa bodo obravnavali:

– poslovno poročilo kulturne skupnosti Jesenice za leto 1975,
– zaključni račun kulturne skupnosti Jesenice za leto 1975,
– predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana kulturne skupnosti Slovenije za obdobje 1976 – 1980,
– predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoj kulturnih dejavnosti v občini Jesenice za obdobje 1976 – 1980,
– predlog kulturne skupnosti Slovenije o razdelitvi sredstev z urejanje prostorov za kulturne potrebe ter
– analizo delegatskih razmerij v kulturni skupnosti Jesenice.

Delegatom-železarjem, ki bodo delegirani na seje posameznih zgo raj omenjenih skupščin, predlagamo, da si v današnji številki Železar ja preberejo tudi članek Mnenja in predlogi k samoupravnim spora zumom o temeljih plana samoupravnih interesnih skupnosti na stran sedem.

N. DEJAK
Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

23. SEJA DELAVSKEGA SVETA DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNE SLUŽBE

Predsednik Martin Šketa je sklical 23. sejo delavskega sveta delovne skupnosti Skupne službe 8. junija in v obravnavo predlagal: pregled poslovnih rezultatov doseženih v prvem četrtletju in informacijo za mesec april; akcijski program za ublažitev posledic tržnih gibanj; reorganizacijo centralnega skladišča Bela; družbeni dogovor o osnovah srednjeročnega razvoja občine Jesenice; družbeni dogovor o osnovah srednjeročnega razvoja krajevnih skupnosti; samoupravne sporazume o osnovah plana samoupravnih interesnih skupnosti v občini Jesenice; ustanovitev kluba samoupravljavcev in pristop k SIS za varstvo zraka gorenjskih občin.

Delavski svet je bil seznanjen z doseženimi poslovnimi rezultati kumulativno za prve štiri mesece letošnjega leta in sprejel naslednje ugotovitve:

— aprilski poslovni rezultat je izredno slab, kar je posledica znanega zakona o zavarovanju plačil, učinki tega pa bodo znani šele v naslednjih mesecih;

— izgube samo v mesecu aprilu znašajo 11,9 milij. dinarjev. Ta izguba je nevtralizirala pozitiven rezultat prvega četrtletja v tolikšni meri, da trenutno ni prostega dela sredstev.

Gornje ugotovitve so skrajno zaskrbljujoče, zato je delavski svet sklenil, da opozori vse zaposlene v delovni skupnosti Skupne službe na dolžnosti in obveze, ki izhajajo iz sprejetega gospodarskega načrta in akcijskega programa za ublažitev posledic tržnih gibanj.

Akcijski program za ublažitev posledic tržnih gibanj, ki so ga obravnavali v nadaljevanju so sprejeli z naslednjimi ugotovitvami:

— nadure je potrebno predvsem v DS Skupne službe zmanjšati na minimum, za kar so odgovorni predlagatelji in podpisniki nadur;

— v poglavju Delovna disciplina naj se dopolni četrti odstavek, za katerega so predlagali da se glasi:

»Dosledno izvajanje določil samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev TOZD in DS SS in sklepov samoupravnih organov, ki se nanašajo na koriščenje delovnega časa v železarni Jesenice.«

— zadolžujejo se vodje samoupravnih delovnih skupin, da akcijski program obravnavajo na sestankih najkasneje do 18. junija in da iz njega povzamejo vse tiste naloge, ki se nanašajo na njihovo delovno področje.

Delavski svet je potrdil predlagano reorganizacijo centralnega skladišča na Beli in sicer:

— da se vodja skladišča (1 oseba) preimenuje v vodja centralnega skladišča (5260 D-4, 12 kat.),

— da se skladiščnik rezervnih delov (3 os.) preimenuje v prvega skladiščnika rez. delov (5 oseb — 5253 D-3 07 kat.),

— da se skladiščnik potrošnega materiala in orodja (4 os.) preimenuje v skladiščnik potrošnega materiala (2 os. — 5257 D-3, 2 osebi 06 kat.),

— da se v RTA ukine delovno mesto skladiščnik (6851 D-3 1 oseba),

— nova delovna mesta:

5237 D-3 1 os. skladiščnik prevzemalec — 06 kat.,

5238 D-3 2 os. skladiščnik rezervnih delov — 05 kat.,

5239 D-3 1 os. skladiščnik mazil — 05 kat.,

5250 D-3 1 os. skladiščnik rezervnih delov RTA — 05 kat.,

5251 U-2 1 os. evidentičar koordinator — 05 kat.

Delavski svet je na priporočilo gospodarskega odbora in mnenja strokovne službe sprejel družbeni dogovor o osnovah srednjeročnega razvoja občine Jesenice, kakor tudi samoupravnih skupnosti, vendar zadnjega z ugotovitvijo, da so predložene osnove in program sprejemljivi, da pa je vprašanje realnosti izvedbe z ozirom na nezagotovljene vire financiranja.

Na osnovi sklepov in ugotovitev gospodarskega odbora pri delavskem svetu Železarne in istega odbora pri DS SS, je delavski svet potrdil in na osnovi strokovnih ocen sklenil, da se sprejmejo naslednji dokumenti:

— samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne komunalne skupnosti za območje občine Jesenice;

— samoupravni sporazum o temeljih plana izobraževalne skupnosti za obdobje 1976—1980;

— samoupravni sporazum o srednjeročnem načrtu razvoja otroškega varstva 1976—1980;

— samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja kulturne skupnosti Jesenice 1976—1980;

— samoupravni sporazum o osnovah plana telesno kulturne skupnosti 1976—1980;

— samoupravni sporazum o osnovah plana skupnosti socialnega skrbstva 1976—1980;

— samoupravni sporazum o planu zdravstvenega varstva 1976 do 1980;

— samoupravni sporazum o osnovah plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice 1976—1980;

— samoupravni sporazum o temeljih plana raziskovalne dejavnosti.

Delavski svet je soglašal, da se pristopi k sporazumu o ustanovitvi kluba samoupravljalcev v občini Jesenice s tem, da ne more sprejeti obvez, ki izhajajo iz sporazuma. Za delegata delovne skupnosti Skupne službe v klubu samoupravljalcev so na predlog sindikata imenovali Marinko Jenstrle iz OTK.

Soglašali so, da se pristopi k samoupravni interesni skupnosti za varstvo zraka gorenjskih občin in podprli predlog za imenovanje tričlanske delegacije na nivoju delovne organizacije in sicer: Stanko Čop, Zoran Kreić in Alojz Vrban.

Ob sklepu seje so na predlog osnovnih organizacij sindikata Železarne imenovali po sektorjih člane komisij za vpis posojila za ceste. Na zahtevo centra za obdelavo podatkov so ponovno obravnavali nabavo belih halj in vzdrževanje le-teh ter nabavo posebnih čevljev in nabavo odobrili. Strokovni službi so naročili, da odobrene stvari uvrsti v kategorijo zaščitnih sredstev elektronskih strojev in naj se jih izenači s kategorijo osebnih zaščitnih sredstev.

Strokovni službi so naročili, da mora do konca junija predložiti delavskemu svetu v obravnavo zahtevano gradivo o premakljivem delovnem času.

TOZD Hladna predelava

34. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

V petek, 11. junija je bila v pisarni direktorja TOZD Hladna predelava 34. redna seja odbora za dohodek in nagrajevanje. Predsednik odbora Anton Klemenc je predlagal v obravnavo naslednja vprašanja: pregled sklepov prejšnje seje, pregled doseženega osebnega dohodka v mesecu maju in doseganje premij po učinku.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so bili vsi sklepi v celoti izvršeni.

Nato so govorili o doseženem osebnem dohodku v mesecu maju. Primerjavo osnovnih podatkov je podal predsednik oddelka za nagrajevanje. Iz te primerjave je bilo razvidno, da je Železarna kot celota v mesecu maju dosegla nekoliko nižji osebni dohodek kot v aprilu. V maju znaša osebni dohodek 4.186 din na osebo, v aprilu pa je znašal 4.221 din na osebo, kar pomeni razliko 35 din ali 0,83 odstotka. Na nižji osebni dohodek je vplivalo manjše število opravljenih ur in nižji učinek. Število ur za Železarno je v aprilu znašalo 188.5 na osebo, v maju pa 188.0. Odstotek učinka pa je bil v aprilu 31.47, v maju pa le 30.57 odstotka. Prav tako je bil v maju nižji odstotek stimulacije na operativni program.

Prav taki rezultati pa so doseženi na nivoju temeljne organizacije Hladna predelava. Tudi TOZD Hladna predelava je v mesecu maju dosegla v primerjavi z aprilom nižji osebni dohodek, saj je le-ta znašal v mesecu aprilu 3.794 din na osebo, v maju pa le 3,723 din na osebo ali 71 dinarjev manj. Nižji osebni dohodek v Hladni predelavi je bil dosežen kljub enakemu številu ur, kot jih je bilo v mesecu aprilu. Na znižanje pa je vsekakor vplival nižji odstotek učinka, saj je ta znašal v aprilu 30.73 odstotkov, v maju pa samo 28.51 odstotkov. Višji pa je odstotek stimulacije na operativni program in to za en odstotek. Za elektrodni obrat je bila izvršena korekcija operativnega programa in sicer za 43 ton oziroma iz pet na šest odstotkov.

Podatki o doseženih osebnih dohodkih za posamezne obrate TOZD Hladna predelava so naslednji:

	april (din na osebo)	maj	razlika
hladna valj.	3.828	3.780	— 48
žičarna	3.942	3.947	+ 5
profilarna	3.837	3.751	— 86
vratni podboji	3.856	3.578	—278
jeklovlek	3.881	3.773	—108
elek. obrat	3.495	3.367	—128
žebljarna	3.473	3.450	— 23
vodstvo TOZD	5.600	5.415	—185

Gornji osebni dohodek je bil dosežen ob naslednjem številu ur:

	april (ur na osebo)	maj
vodstvo TOZD	184.6	184.0
hladna valjarna	187.8	188.7
žičarna	186.3	187.1
profilarna	189.8	187.7
vratni podboji	184.7	184.4
jeklovlek	188.5	187.5
elektrodni obrat	187.5	187.0
žebljarna	185.6	184.9

Odstotek stimulacije na izvršitev operativnega programa je naslednji:

	april	maj
vodstvo TOZD	7	8
hladna valjarna	6	8
žičarna	6	9
profilarna	6	6
vratni podboji	7	8
jeklovlek	9	8
elektrodni obrat	8	6
žebljarna	6	8

Odstotek premije po učinku pa je znašal:

	april	maj
vodstvo TOZD	34.00	32.00
hladna valjarna	26.45	24.35
žičarna	32.45	30.70
profilarna	32.29	29.80
vratni podboji	34.00	30.92
jeklovlek	33.23	31.79
elektrodni obrat	30.36	27.94
žebljarna	28.46	25.52

Pregledane so bile tudi dosežene premije in norme, ki znašajo:

	norme	premije
hladna valjarna	1.22	1.30
žičarna	1.31	1.32
žebljarna	1.25	1.31
elektrodni obrat	1.29	1.33
jeklovlek	1.31	1.36
profilarna	1.29	1.29

Odbor je obravnaval tudi predlog novih konstant za premije za vodilno osebje v obratih TOZD Hladna predelava in jih v celoti potrdil. Istočasno pa je potrdil tudi spremembo sezonskega faktorja za žebljarno. Nove konstante veljajo od 1. junija 1976 dalje. Poleg tega je bilo tudi dogovorjeno, da naj obratovodstva v bodoče vse predloge za spremembo premijskega faktorja, zaradi izpada proizvodnje posredujejo oddelku za študij dela in časa, ki bo obračunaval manjkajočo obračunsko tonažo.

JS.

INFORMIRANOST DELEGATOV V ZDRAVSTVU

Svet skupnosti zdravstvenih organizacij SR Slovenije je na 16. redni seji 19. maja obravnaval poleg informacije o nekaterih aktualnih problemih v zdravstvu, tudi vprašanje informiranosti delegatov v zdravstvenih organizacijah.

Analiza odgovorov na anketo je pokazala, da sta pri izpeljavi delegatskega sistema prisotni predvsem dve slabosti. Prva je ta, da prihaja gradivo prepozno in druga, da je gradivo preobširno in sestavljeno tako, da ga lahko razumejo le delavci, ki se z obravnavano tematiko bavijo poklicno, ali da se individualno poglabljajo v dogajanja v zdravstvenih delovnih organizacijah. Preveč je številk in premalo poljudnih obrazložitev. Preobširni materiali imajo za posledico prej slabšo kot boljšo informiranost delegatov. Gradiva bi morala podati bistvene informacije na kratek in enostaven, vsem razumljiv način.

Razen tega je v zdravstvenih organizacijah prisotno mnenje, da bi bil delegatski sistem boljši, če bi delegati morali resnično odločati, ne pa samo pritrjevati raznim sklepom in stališčem, ki so dobila že preje soglasje na višjem nivoju, ali v okviru strokovnih služb. To je tudi eden od vzrokov, da se zmanjšuje iniciativa in volja delegatov. Zgodi se včasih celo, da se delegata, ki posreduje stališče svoje delegacije, obravnava in odpravi na zasedanjih skupščin na neustrezen način in brez verificiranih argumentov. Na dlani je ugotovitev, da bodo morala predsedstva skupščin na take dogodke biti pozorna in skrbeti za to, da se delegatski sistem vse bolj poglablja in ne spravlja v ozke ovkirje. Delegacije (splošna, združenega dela, izvajalcev), običajno obravnavajo gradivo na svojih sejah, o važnejših aktih in samoupravnih sporazumih pa odločajo sveti v zdravstvenih delovnih organizacijah. Obravnava na vseh zborih delavcev največkrat ni izvedljiva zaradi obširnosti gradiv in zaposlenosti delavcev ter kratkih rokov, ki se določijo za razpravo.

Prevladuje tudi mnenje, da je za delegate priporočljiva na prvem mestu pismena informacija, da pa je za delovne ljudi v združenem delu najbolj učinkovita ustna razlaga na zborih, ali po samoupravnih delovnih skupinah.

Za interesne skupnosti dvozborne sestave (uporabniki — izvajalci), se predlaga tudi prisotnost enega zbora na sejah samoupravnih organov drugega pola, kar bi lahko mnogo pripomoglo k medsebojnemu poznavanju problematike in zato olajšalo odločitve.

Kot zelo pozitivno ocenjujejo zdravstvene delovne organizacije interna glasila, preko katerih je informiran celoten kolektiv. Podobno ocenjujejo tudi informacije v združenem delu oziroma v delovnih organizacijah.

Konkretno v zdravstvu obstojajo tudi objektivne težave za resnično uveljavljanje delegatskega sistema v zdravstvenih skupnostih v občinah. Le-te se izražajo predvsem v prenosu globalne finančne politike v to sfero dejavnosti in v prepočasnem finaliziranju dogovarjanja, sporazumevanja in sklepanja pogodb o menjavi dela.

To dvoje, kar v praksi pomeni usklajevanje možnih razpoložljivih minimalnih sredstev z neomejenimi maksimalnimi zahtevami, saj je zdravstveno varstvo eden od osnovnih elementov socialne varnosti delovnih ljudi v združenem delu in občanov ter odraz socialne politike naše družbene ureditve, ki jo delovni ljudje in občani izredno zavzeto spremljajo in se zanjo zavzemajo, prihaja do neaktivnosti delegatskega sistema in ustvarja vtis v zdravstvenih delovnih organizacijah, da se z organizacijo SIS ni nič spremenilo. Ta vtis še utrjuje vpliv globalnih proporcev in strokovnih služb na sklepe teles SIS in tematika, s katero delegati iz zdravstvenih delovnih organizacij zaradi prepozno dostavljenih preobširnih gradiv niso zadostno seznanjeni oziroma zanjo često tudi nimajo zadostne specializirane izobrazbe. Ker se v zadnjih dveh letih v večini primerov sklepajo pogodbe o menjavi dela šele v prvem polletju, se s tem ruši celotna zasnova organiziranosti in učinkovitega samoupravnega odločanja v TOZD, za kar pa v skrajni liniji ni delegatski sistem najmanj kriv, čeprav se ustvarja videz, da je temu vendarle tako!

To ugotovitev pa ni posploševati v celoti iz razloga, ker so delegati izvajalcev v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti aktivnejši, od delegatov uporabnikov, saj to aktivnost spodbuja predvsem njihov interes, da si pridobijo materialna sredstva. Na drugi strani pa lahko tudi govorimo o zmanjšanju aktivnosti delegatov uporabnikov v delu skupščini zaradi prakse skupnega sestavljanja obeh zborov skupščine zdravstvene skupnosti. To prakso bo potrebno na osnovi analiziranih izkušenj pri nadaljnjem delu spremeniti.

Vsi družbenopolitični dejavniki, ki kakorkoli vplivajo na uresničevanje ustavne vloge tudi v samoupravnih interesnih skupnostih za zdravstvo, bodo morali sinhronizirano delovati, da se navedene težave odpravijo.

Zdravstvene delovne organizacije bodo morale, oziroma morajo skrbeti predvsem za to, da bodo pravočasno na voljo vsi potrebni možni podatki, da bodo delegati temeljito seznanjeni s stanjem doma. Razen tega pa delegati morajo svojo TOZD sproti informirati o vseh predlogih in sprejetih sklepih organiziranih samoupravnih teles zdravstvene skupnosti.

Jože Frece

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulem tednu so samoupravne delovne skupine nadaljevale z razpravo o vprašanjih in zadevah, o katerih so razpravljale že prejšnje tedne, začele pa so že z razpravo o akcijskem programu in o predlogu posojila za ceste.

O akcijskem programu, ki naj bi ga obrati in samoupravne delovne skupine še bolj podrobno določile, so obravnavale naslednje samoupravne delovne skupine:

Valjarna žice 4. Na sestanku so se dogovorili o obveznostih posameznikov na delovnih mestih in posvetili veliko pozornost kvalitetnemu delu in zmanjšanju zastojev. Govorili so tudi o disciplini na delovnem mestu, o nošenju zaščitnih sredstev in podobno. Glede na doseženo proizvodnjo v aprilu pa so se posebej govorili o izboljšanju izplena in zmanjšanju valjane žice druge kvalitete.

Na skupnem sestanku samoupravnih delovnih skupin **obratovodstva profilarne, profilarne 1** in **predelave profilarne** so akcijski program sprejeli in ga dopolnili še z naslednjimi obveznostmi: izplen 97,3 % kar je lansko povprečje, storilnost na čisti obratni uri 1678 kg, kar je povprečje 1975 in storilnost na delavski uri 377 kg, kar je tudi poprečje lanskega leta. Za te obveznosti so se odločili kljub težkemu stanju glede na razdrobljenost naročil. Glede diskov za brane pa so se odločili, da bodo produktivnost dosegli in obdržali na ravni, ki jo je dosegla železarna Ravne.

V **adjustaži jeklovleka 2** so v zvezi z akcijskim programom obravnavali disciplino in red ter kvaliteto dela.

Rezalnica elektrodnega obrata 1 je obravnavala akcijski program brez posebnih pripomb in sprejetih obveznosti. Prav tako so akcijski program obravnavali v **oplaščevalnici 2.**

Na obeh samoupravnih delovnih skupinah **splošne administracije** so podrobno obravnavali stroške, upravno prodajno režijo, stroške sklada skupne porabe, o varčevanju z delovnimi sredstvi in potrošnim materialom in podobno. V zvezi z akcijskim programom so obravnavali tudi stališča koordinacijskega odbora družbenopolitičnih organizacij in se s stališči v celoti strinjali.

O akciji za **vpis posojila za ceste** so se dogovarjali v naslednjih samoupravnih delovnih skupinah:

Obratovodstvo profilarne, profilarna 1, predelava profilarne, rezalnica elektrodnega obrata 1, oplaščevalnica 2, žebljarna 3, splošna administracija in **sektor novogradenj.** Vse samoupravne delovne skupine so to akcijo obravnavale brez posebnih pripomb, **v sektorju novogradenj** pa so sicer akcijo podprli vendar so imeli naslednje pripombe:

— Zakaj je predvideno vplačevanje v rednih mesečnih obrokih začenši z mesecem vpisa (junij). Obresti pa tečejo šele od 1. 1. 1977?

— Ni jasno, kateri dohodek (bruto ali neto) je mišljen v programu za vpis. V maju je bil v dohodek obračunan tudi regres.

— Cene za enoto storitve za gradnjo ceste so visoke. Smatrajo, da so visoke cene tudi posledica slabe organiziranosti. Obstaja bojazen, da zaradi podražitev ne bi bil izpeljan celoten program za katerega zbiramo sredstva.

— Menijo tudi, da bi morala biti celotna akcija v Železarni bolje koordinirana.

Ostale samoupravne delovne skupine, ki so se sestale v minulem tednu pa so obravnavale različna vprašanja in zadeve.

Na sestanku samoupravne delovne skupine **adjustaža štekel Bela 1** so obravnavali srednjeročni program razvoja Slovenskih železarn in proizvodne rezultate v maju. Žerjavovodje zahodnega žerjava pa so se pritožili, ker pri zadnjem popravilu niso uredili dna kabine.

V elektrodnem obratu sta obe skupini obravnavali letne pogoje dela in predlagali, da naj se poveča zračenje ali z odprtino v stropu ali z oknom. Predlagajo tudi, da se uredijo sanitarije.

V okviru razprav o osnutku zakona o združenem delu so se v minulem tednu sestale naslednje skupine: **strojno vzdrževanje Bela 1, 2, 4 in 5** brez pripomb, samoupravna delovna skupina **splošne administracije** pa še o pomoči potresnemu območju.

Sestanke je analiziral Milan Polak.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

OB KONCU KULTURNEGA TEDNA MLADIH

Teden kulture mladih je za nami, pa si oglejmo, kaj nam je ta manifestacija prinesla novega in kakšna je dejavnost mladih na splošno v kulturi. Zgodovinsko pisana in razvejana kulturna dejavnost mladih se je izgubila v Don Kihotskem vojevanju in odstranjevanju preprek, ki v zadnjem času nenehno rastejo in grozijo tisto malo entuziazma v mladini, da bi ustvarjala, gradila in se osebno angažirala v današnjem času. Moram priznati, da s tem nisem povedal nič novega in da se tendenca dušenja kulturnih prizadevanj mladih vztrajno nadaljuje navkljub temu, da se v družbi čutijo težnje za razrešitev in približanje kulture vsem delovnim ljudem, se pravi tudi mladim delavcem.

Ni se čuditi temu, da obisk mladih na prireditvah, tu mislim neprisilno obliko, stagnira, če ne celo pada, v kulturnem tednu pa se je zopet izkazala zaprtost jeseniške mladine in njeno omalovažujoče gledanje na vse, kar se dogaja v stavbi jeseniškega gledališča, kot enega izmed najpomembnejših virov kulture na Jesenicah.

Tudi kopica vprašanj, ki jih je sprožil kulturni teden, se pojavlja že dalj časa in nikogar ni, ki bi jih začel reševati. Še več, odgovorni posamezniki, ki bi s svojimi izkušnjami lahko pomagali, delo ovirajo, moralno pomoč družbenopolitičnih organizacij pa tako ali drugače zaman pričakujemo in smo z njihove strani deležni globokih izjav in pomilovalnih nasvetov. Pomanjkanje družbene podpore, organiziranega vodstva, načrtnega dela in ne nazadnje moralne in materialne podpore pa ne botruje k strnjeni rasti kulturnih prizadevanj mladih, temveč jo otežuje in celo onemogoča. Po pravilu še vedno v zadnjem trenutku iščemo izvajalce in režiserje za prireditve ob raznih praznikih, pri tem pa buljimo v zrak in iščemo čudeže, ki jih praviloma ni.

Naj se povrnem k tednu mladih. Vzniknil je v teh pogojih in bil podoba trenutnega stanja na kulturnem področju. Skrajno neresna improvizacija tedna, organizacija v zadnjem trenutku, je pokazala le napor dveh ali več organizatorjev, kar je vredno pohvale. To pa vsekakor ni način, saj se s tem kulturi in delu v njej odvzame vsa resnost. Kje si ostala pettisočglava množica mladih, ki si vse skupaj preprosto ignorirala? Poglejmo si prireditve:

31. 5. — skupina JUTRO je vzbudila pozornost svoje specifične publike, saj je 400 poslušalcev v dvorani lepa spodbuda za nadaljnje delo in širše udejstvovanje na Jesenicah, tu menim predvsem folkloro ipd.

1. 6. — koncert glasbene šole je v tradicionalni obliki prikazal glasbeno udejstvovanje mladih glasbenikov, relativno dober obisk pa je potrdil, da koncertu niso prisostvovali samo starši nastopajočih.

2. 6. — z recitalom pesmi D. Ketteja »Kam prijatelj letiš« se je skupina IZVIR spomnila tudi obletnice Ketteja in je ostal na nivoju skupine.

3. 6. — koncert skupine SALAMANDER je zadovoljil približno sto gledalcev, na koncertu pa se je pokazala nizka kulturna raven poslušalcev, ki so s prihajanjem in odhajanjem motili koncert in napetost, ki so jo ustvarili s svojim izvajanjem.

4. 6. — kulturnega maratona, ki je bil napovedan, ni bilo, poslušali pa smo recital Walta Whitmana v angleščini, vendar ga je razumela le peščica poslušalcev. Tribuna mladih v kulturi je izzvenela kot strel v prazno, toda kaj nam bi sploh povedal, ko vendar odgovornih ni in se vedno lahko nekje skrijejo.

Pet prireditev, od tega dve iz Ljubljane, kaže neodgovornost ostalih društev in organizacij (Svoboda Javornik, Žirovnica, Hrušica, šole in njihove dejavnosti) in bodočih kulturnih tednov brez njih ne kaže organizirati.

ZAČELA SE JE NAJOBSEŽNEJŠA LOKALNA DELOVNA AKCIJA

V začetku tega tedna se je v Železarni začela letošnja najobsežnejša lokalna mladinska delovna akcija, ki jo organizira občinska konferenca ZSMS Jesenice. Delovišče akcije je 3.000 metrov dolg cevovod, ki ga je potrebno ščetkati po vsej dolžini. OK ZSMS je za to akcijo podpisala pogodbo, kar jo zavezuje, da mora biti delo opravljeno do 30. avgusta. Iz tega razloga so pri OK ZSMS v tem že rahlo počitniškem vzdušju, težišče dela usmerili prav na to lokalno akcijo, ki je po obsegu dela celo med najvažnejšimi lokalnimi akcijami v Sloveniji.

Pri ščetkanju cevovoda bodo sodelovale vse osnovne organizacije ZSMS, kolektivi, člani ZSMS, brigadirji in ostala mladina. Akcija nima zgolj delovnega značaja, v sobotah se bodo vrstili tudi brigadirski večeri, ki jih bo pripravljal klub jeseniških brigadirjev. O poteku akcije bomo v naši rubriki še poročali.

J.

PRIPRAVE NA SEDMO SEJO OK ZSMS

Na ponedeljkovi seji predsedstva občinske konference ZSMS Jesenice so člani v osrednji točki dnevnega reda govorili o pripravah na sklic sedme seje občinske konference ZSMS, ki bo predvidoma 24. junija. Na njej bo podana ocena dela za prvo polletje, člani pa bodo vso pozornost namenili tudi nalogam občinske konference do jesenskih mesecev s poudarkom na najbolj pomembni akciji: izvedba volitev novih organov OK ZSMS. Do sklica sedme seje se bodo sestale vse področne konference OK ZSMS, ki bodo pripravile svoja stališča in okvirne programe za akcije do jeseni.

Nadalje so na seji člani predsedstva ocenili nedavni kulturni teden mladih. Govorili so o letošnjih lokalnih delovnih akcijah, o pohodu na Kališče, kjer bo srečanje borcev kokrškega odreda ter o udeležbi brigadirjev na letošnjih zveznih in republiških akcijah.

J.

O DELU MLADIH V ELEKTRODNEM OBRATU

V četrtek, 10. junija, smo v elektrodnem obratu imeli mladinski sestanek, in sicer na dopoldanski in popoldanski dnini.

Najprej smo se pogovorili o delovnih akcijah, še posebno o občinski delovni akciji, in sicer čiščenju plinovoda od HVŽ do valjarne Bela. Novi predsednik Bajz je poudaril tudi potrebe po novih brigadirjih za sestavo delovne brigade za pomoč ob katastrofi prizadete sosednje tolminske občine.

Za soboto, 12. junija, smo se dogovorili, da se zjutraj dobimo v obratu in z udarniško akcijo uredimo okolico obrata. Kljub mali udeležbi na sestanku se je za akcijo prijavilo kar lepo število mladih iz našega obrata.

Na koncu nam je tov. Pagon razložil še pomen obveznic za ceste ter o načinu vplačevanja ter izplačevanja posojila. Obvezali smo se, da bomo takoj stopili v akcijo in s tem tudi mi prispevali za naš čimboljši razvoj. Dogovorili smo se tudi o uvedbi stenskega časopisa katerega bo urejal Lojze Gregorič.

L. G.

AKTUALNE NALOGE MLADIH INFORMATORJEV

V soboto, 12. junija, je bil v Ljubljani seminar za mlade slovenske informatorje, ki ga je organiziral center za obveščanje in propagando pri RK ZSMS skupaj z uredništvom revije Mladina. Seminar je sodil v okvir stalnega izobraževanja mladih, ki v posameznih sredinah delajo na področju informativne dejavnosti, sodelujejo s sredstvi javnega obveščanja ali na kakšen drug način predstavljajo delo mladih.

V prvem delu seminarja je govoril sekretar RK ZSMS Zdeno Mali, ki je zbrane seznanil z aktualnimi nalogami Zveze socialistične mladine v naslednjem polletnem obdobju s poudarkom na nalogah, ki v posameznih akcijah čakajo informatorje. V živahni razpravi, ki je sledila, so informatorji opozorili na razne pomanjkljivosti in slabosti v delu Zveze socialistične mladine, predvsem na področju vzgoje in izobraževanja. Nadalje so na seminarju govorili o sodelovanju informatorjev z revijo Mladina, o poteku akcije mladi novinar, sprejeli pa so tudi več zadolžitev s področja informativne dejavnosti.

Po tem seminarju čaka vrsta pomembnih nalog tudi jeseniške informatorje. Spremljati bodo morali predvsem prisotnost mladih v razpravah o osnutku zakona o združenem delu, o usmerjenem izobraževanju ter o poteku priprav na jesenske volitve novih članov v organe Zveze socialistične mladine.

J.

Člani osnovne organizacije ZSMS Dovje — Mojstrana so z udarniškim delom uredili športno igrišče na Prodih

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

2

MUZEJSKO VARSTVO V VOJNI

DRAGOCENE DOMAČE IZKUŠNJE

Razstava »KULTURNO BOGASTVO JUGOSLAVIJE«, ta odgovorna akcija je terjala študijo vsakega predmeta in njegovo prilagoditev bodočim razmeram v pariškem razstavnem salonu.

Za pakiranje so v konzervatorskem zavodu Hrvatske uporabili zaboje iz panelnih plošč debeline 10 do 50 mm, odvisno od teže samih predmetov. Zaboji so bili izdelani iz posameznih stranic. Stranice so med seboj spojili z močnimi in dolgimi vijaki. Tak način izdelave zabojev je bil zelo primeren za transport večjih skulptur. Panelne plošče so uporabili zaradi ekonomičnosti. Panelne plošče so boljša podloga za premaz s »pirostopom«. Pirostop je najnovejši protipožarni premaz, izdelan doma in so ga uporabili pri transportu primerkov za pariški razstavni salon. Torej uspešna preizkušnja za izjemne primere v vojni.

Vsi zaboji za pariško razstavo so bili opremljeni z notranjimi zaščitnimi sloji iz polietilena. Polietilenska folija je varovala slike in ostale primerke ter obenem zadrževala stalni odstotek relativne vlage vpakiranih predmetov. Nad to folijo je bila nameščena stiroporska obloga, dalje sloj moltroprena in sloj imenovan gomma piuma kot zaščita pred potresom in nenadnimi udarci. Slike in skulpture same pa so bile ovite najprej v kaliko gazo, nato pa še v brezbarvno flanelo. Vrečke z zrni stiropora pa so zapolnjevale vmesne prostore med primerki.

Kako pa so izvedli transport zgoraj omenjenih primerkov do Pariza? Vsak zaprti zaboj je imel vidno oznako lastnine (ime in kraj muzeja ter zaporedno številko odn. šifro) bruto in neto težo zaboja. Premeščanje kulturnega bogastva je sestavni del razvejanega splošnega vojnega načrta za evakuacijo iz kulturnih centrov oziroma muzejev.

Načrt transporta vsebuje najkrajše možne komunikacije vozil, kilometražo in preračunani čas za prehod vozil do cilja. Transport vsakič spremlja ustrezno število strokovnjakov in tehničnega osebja, ki zagotavlja nemoten prevoz.

V drugi svetovni vojni so uporabljali za prevoz muzejskega bogastva različna prometna sredstva. Pri transportu z železnico nastopajo hitra zaviranja, pospeški in udarci. Pri cestnem prometu pa nastopajo pogosta tresenja, hitri pospeški in zaustavljanja po strmem planinskem terenu. Zračni prevoz je razmeroma varnejši, toda nastopajo pa motnje, ki so lahko usodne — nenadni zračni napadi sovražnikovih letal. Pri ročnem in morskem prevozu so neprijetna nihanja in premalo utrjena embalaža.

Številne evropske države so se vseeno odločile za cestni prevoz umetnin na pariško razstavo. Te izkušnje bodo tudi v morebitnem bodočem spopadu prišle prav. V okviru konvencije o varstvu kulturnih spomenikov so v Italiji uspešno opravili preskuse v cestnem prevozu. Na Nizozemskem so opravili program števila tovornjakov v rezervi, ki bi jih v dani situaciji lahko uporabili.

Razstava »Kulturno bogastvo Jugoslavije« je bila prepeljana v Pariz s tovornjaki-hladilniki zaradi zanesljive naravnane temperature in vlage. Po drugi strani je pri prevozu s tovornjaki izključeno prekladanje. Delovne organizacije naj predvidijo že v mirnem času število tovornjakov za prevoz primerkov iz najbližjih muzejev na nova varnejša mesta — zaklonišča.

Najpogosteje bo tako, da muzeji evakuirajo dragocenosti iz lastnih prostorov v improvizirane objekte zaščite npr: rudnike, zapuščene železniške predore, mestne podzemeljske železnice in naravne votline. Varnost muzejskih zbirk bi bila zajamčena tudi v samostanih, planinskih domovih v težko dostopnih planinskih predelih. Izkušnje iz druge svetovne vojne to potrjujejo. Največja nevarnost za muzejske zbirke je nestalna vlaga in temperatura zraka. Zaradi tega je možnost fizikalnih, kemičnih in bakterioloških sprememb na primerkih in dragocenostih.

Da bi se temu izognili, je potrebna daljša doba preučevanja novih zaklonišč glede vlage in spremembe temperature. V te namene nam služijo mehanični termografi. Stopnja relativne vlage je glavni pogoj za določitev zaklonišča, precej pomembnejša od temperature. Previsoka zasičenost z vodno paro povzroči ogromno škodo. Po splošno preskušenih normah je v muzejskih prostorih meja relativne vlage v območju od 45 do 65 % pri temperaturi 16 do 18 stopinj.

BRALCEM TEHNIČNEGA FELJTONA »RAZISKAVE VENERE« V OPRAVIČILO IN POJASNILO

V 23. številki Železarja jo je v tretjem nadaljevanju tiskarski oziroma bolje povedano slikovni škrat pošteno zagodel. Namesto slike št. 2, na kateri je fotografija obhodnega satelita, je bila objavljena skica posameznih položajev cilindričnega telesa na poti proti Veneri. Ker ta skica sploh ni bila namenjena objavi, tudi niso bili prevedeni v slovenščino napisi na njej. Za ta neprijetni spodrsljaj se bralcem opravičujemo.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČN

RAZISKOVANJE VENERE

4

Istočasno bo s pomočjo radarskih meritev raziskoval lastnosti in topografijo površine Venere.

Tudi »Bus« bo dosegel Venero v decembru leta 1978. Vendar pet dni kasneje kot obhodni satelit. Že dvajset dni prej bo lansiral vse štiri sonde. Sam »Bus« bo posredoval podatke o venerini atmosferi do višine 120 km. Tam bo potem tudi zgorel.

Prva in največja poskusna sonda, ki bo zapustila Bus bo imela nalogo zbirati številne znanstvene podatke o atmosferi. To so med drugim energetska bilanca, hitrosti vetra, temperatura, pritisk in sestava od višine 68 km do površine. Do te višine bo zaviranje sonde aerodinamično in nato bo odpadel toplotni oklep. Instrumenti, ki bodo spravljeni v krogli, izdelani iz titana in odporni proti višji temperaturi ter pritisku, bodo počasi padali s pomočjo padala do višine 44 km. Na tej višni bo padalo odpadlo in sonda bo padala prosto skozi atmosfero.

Ostale tri manjše poskusne sonde bodo imele nalogo raziskati atmosferska kroženja v njenih spodnjih slojih. Padale bodo prosto skozi atmosfero brez padal. Celotni rezultati izvedenih meritev bodo posredovani neposredno na zemljo in jih bodo sprejemale posebne antene, ki jih bo postavila NASA (ameriška agencija za vesoljske raziskave).

Važen podatek o misiji Pioneer-Venus, je njena sorazmerna ekonomičnost. Skupni stroški te misije so predvideni v znesku 174 milijonov dolarjev. To je v primerjavi z nekaterimi drugimi prejšnjimi vesoljskimi projekti precej manjša vsota. Večji del pri tej misiji uporabljenih instrumentov, se je dobro izkazal že pri misijah Mariner in Pioneer izvedenih v prejšnjih letih. Obhodni satelit in Bus bosta zgrajena 70 odstotkov po že prej izdelanih načrtih.

Sonde tipa Pioneer-Venus so v svoji osnovi primerne tudi za druge medplanetarne misije raznih vrst. Kasneje, po končani misiji Pioneer-Venus, bodo s podobno sondo raziskali in posneli topografijo celotne Venerine površine in pri tem bodo uporabili radar. Na ta način predvidevajo, da bodo lahko ugotovili celoten geološki razvoj Venere.

V pričetku prihodnjega desetletja bo izvedla NASA s sondo tipa Pioneer, polet skozi rep kometa imenovanega Encke. Pri tem bodo raziskovali jedro kometa in ugotovili sestavo plinov ter prašnih delcev repa. Razen tega bodo izvedli še nekatere druge znanstveno zanimive meritve na tem kometu.

Prav tako bodo na podoben način v osemdesetih letih posneli do zdaj neznani del površine planeta Merkur. Vzporedno s tem bodo raziskali tudi sestavo njegove površine. Podobna misija na planet Mars zaenkrat še ni predvidena. Vendar bi bila zaradi razumevanja geološke in geokemične sestave rdečega planeta zelo zanimiva.

V približno desetih letih računajo na izvedbo podobnih misij kot je Pioneer-Venus, s pomočjo katerih bi raziskali zunanje planete sončnega sistema. Pri tem gre za planete Jupiter, Saturn, Uran in če bo le mogoče tudi za Neptun. Prav tako kot pri misiji Pioneer-Venus, bodo izstrelili obhodni satelit v krožnico planeta in merilne sonde bodo spustili skozi atmosfero. Strokovnjaki upajo, da bodo na ta način dobili dragocene podatke, o katerih vemo danes bolj malo.

Konec

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TRETJA SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

Predsednik izvršnega odbora sinlikata Železarne Štefan Ščerbič je :a ponedeljek, 14. 6., sklical tretjo ›edno sejo. Seje so se udeležili tudi ›redsedniki komisij za racionalizacijo in novatorstvo v TOZD, predednik odbora DIATI Janez Faletič er predsednik odbora za izume in racionalizacijo Anton Kos.

V prvi točki dnevnega reda je izršni odbor obravnaval predlog pralilnika o podelitvi nagrade novator eta. Kratko uvodno besedo je posreloval predsednik Štefan Ščerbič, azprava pa je predlog še dopolnila, akar ga je izvršni odbor tudi pordil in bo posredovan v nadaljnjo bravnavo delavskim svetom v TOZD ter v DSSS. Izvršni odbor indikata Železarne bo delavskemu vetu Železarne posredoval tudi redlog za imenovanje odbora za odelitev nagrade novator leta. V dboru bodo: vsi predsedniki komisij za racionalizacije in novatortvo v TOZD, in sicer za TOZD alilnice Henrik Zupan iz martinare, TOZD Valjarne Ludvik Pagon - adjustaža štekel Javornik, TOZD Hladna predelava Leon Mesarič iz ebljarne, TOZD VET Stane Torkar - skupne službe TOZD VET ter nton Kos in SEO in Marjan Žitik kot predstavnik družbenopolitičnih organizacij Železarne.

V nadaljevanju seje je bila izvršnemu odboru posredovana analiza avne razprave o osnutku zakona o druženem delu. Izvršni odbor sinlikata je med drugim predlagal, da naj bi z razpravo o osnutku zakona o združenem delu nadaljevali še na estankih SDS z namenom, da bi brali čimveč pripomb. Iz analize je ilo razvidno, da je bila javna razrava o osnutku zakona o združenem delu izvedena v vseh obratih in ektorjih Železarne in da se je je udeležilo od 70 do 80 % zaposlenih sodelavcev.

Izvršni odbor sindikata Železarne je bil ob sklepu seje seznanjen s potekom akcije za pomoč prizadetim ob potresu v Posočju. Izvedeno akcijo je izvršni odbor pozitivno ocenil, saj je bilo zbranih 269.500 dinarjev.

Ob sklepu ponedeljkove seje so razpravljali še o akciji za vpis posojila za modernizacijo cest. Akcija bo izvedena v vseh obratih in sektorjih Železarne, izvršni odbor pa predlaga, naj bi vodilni delavci v Železarni vpisali od 70 do 80 % neto mesečnega dohodka, ostali sodelavci pa vsaj 50 % mesečnega dohodka.

ZBOR DELAVCEV NA PLAVŽU

V obratu plavž so izvedli zbore delavcev, in sicer 20. maja za izmene Kokalj-Klinar-Jekler, ter 26. maja za izmene Koželj-Berlot in Golba. Obeh zborov delavcev se je udeležilo 121 članov kolektiva. O gospodarski in politični dejavnosti je govoril predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata Alojz Bergant. Osnutek zakona o združenem delu je obrazložil Franc Talar. Pripomb ni bilo.

STRUGARNA VALJEV

Zbor delavcev v strugarni valjev je bil v ponedeljek, 24. maja. Udeležilo se ga je 35 članov kolektiva. Osnutek zakona o združenem delu je obrazložil predsednik občinskega sindikalnega sveta Franc Kobentar. O osnutku zakona so v strugarni valjev razpravljali že na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Takrat je o zakonu govoril vodja obrata Janez Gmajner. Jože Beguš, predsednik osnovne organizacije sindikata, je na zboru delavcev 24. maja kritično obravnaval delovanje sindikalne organizacije ter delo družbenopolitičnih organizacij v samoupravnih organih. K razlagi Franca Kobentarja so postavili nekaj vprašanj.

SEKRETARIAT ŽELEZARNE

V ponedeljek, 31. maja, se je v dvorani delavskega doma pri Jelenu sestal zbor delavcev sekretariata Železarne. Zbora delavcev se je udeležilo 63 sodelavcev. Analizo delovanja in samoupravnih razmer v delovni skupnosti sekretariata je posredovala Albina Tušar, medtem ko je osnutek zakona o združenem delu obrazložil Bine Kobentar, občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja. Postavljenih je bilo več pripomb in vprašanj.

OTK ZBOR DELAVCEV

V prostorih Kazine je bil 31. maja zbor delavcev OTK. Kratko analizo samoupravnih razmer je posredoval predsednik Anton Košir, Štefan Rodi pa je obrazložil osnutek zakona o združenem delu. Med razpravo je bilo postavljenih več vprašanj in pripomb.

SESTANEK POLITIČNEGA AKTIVA V VALJARNI PROFILOV

V četrtek, 27. maja, so imeli politični aktiv; navzoči so bili seznanjeni s pomenom zakona o združenem delu, ki je v javni razpravi. Informirani so bili tudi s stališči koordinacijskega odbora. Ugotovili so, da samoupravna organiziranost še ni takšna kot je predvidena v osnutku zakona. Med drugim so ugotovili, da je odločanje dostikrat okovano v pravilnike, kar je lahko sicer pozitivno za Železarno in negativno za obrat. Tudi ZK in sindikalna organizacija naj bi imeli v samoupravnih delovnih skupinah bolj aktivno vlogo. Politični aktiv nadalje ugotavlja, da predvidene spremembe uveljavljamo vse prepočasi. Odločanje je v marsičem še centralizirano in v sklopu 240 samoupravnih delovnih skupin mnenje stotih samoupravnih delovnih skupin nima moči odločanja. Vse te in še druge pripombe ter ugotovitve političnega aktiva bo koordinacijski odbor posredoval zboru delavcev na dopoldanski in popoldanski izmeni ob obravnavi osnutka zakona o združenem delu.

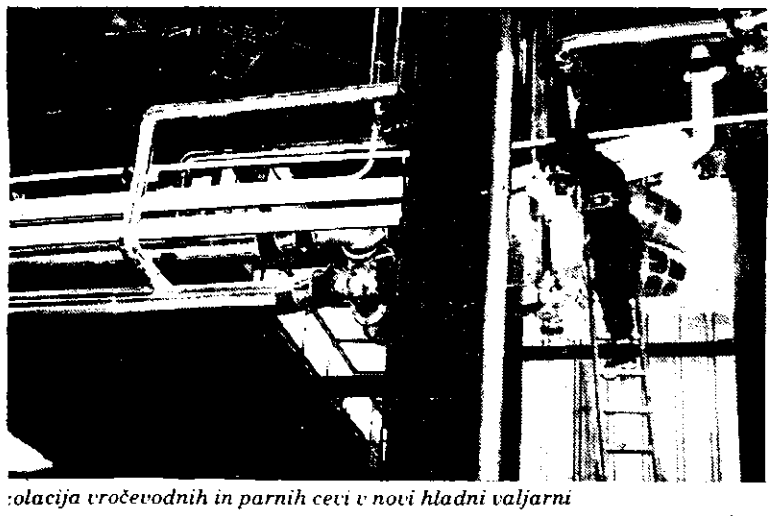

:olacija vročevodnih in parnih cevi v novi hladni valjarni

VEČJA IN MANJŠA POPRAVILA V MAJU

Z letnim planom popravil je bilo za mesec maj programiranih kupno 21 večdnevnih popravil. Od tega je bilo v operativnem meečnem planu zajetih samo devet, seveda pa smo zaradi potreb vnesli ta plan 14 večdnevnih popravil, razen tega pa smo izven operativnea plana v mesecu maju imeli še pet večdnevnih popravil. Tako da je ilo v operativnem planu dvajset večdnevnih popravil, ker smo v naju nadaljevali delo na popravilu parnih kotlov I in II, ki smo ga ačeli v aprilu.

Od skupno programiranih večnevnih popravil smo v mesecu naju zaključili dela na trinajstih, na veh smo dela odložili, v mesecu juiju pa nadaljujemo dela na petih opravilih in sicer v treh primerih aradi podaljšanja rokov popravil, a dveh pa je bilo že s planom predideno nadaljevanje dela v juniju.

V glavnem so bila v maju popraila manjšega obsega, toda tudi pri eh so v dneh ko imamo programiana preventivna enodnevna popraila, ki trajajo samo osem ur, nastoile že težave z delavci. Posebno sedaj, ko smo zaradi nastale situacije izvajali popravila z lastnimi vzdrževalci.

V mesecu maju smo izven programa začeli tudi popravila na parnih kotlih št. 101 in 102, čeprav so bila programirana za mesec junij, seveda omo ta dela nadaljevali še v mesecu juniju. Zadnjega maja pa smo začeli velika popravila na SM peči 03. Dela na tej peči bodo po vsej verjetnosti največja v SM jeklarni v letošnjem letu. Po naprej predvidenem programu bodo ta dela tekla res junij in še polovico julija. Obseg dela je res velik, saj moramo razstaviti vso konstrukcijo peči, popraviti temelje, zamenjati več delov konstrukcije, vso ostalo konstrukcijo pa poravnati in tudi marsikateri manjši del zamenjati. Omeniti pa je treba, da tudi to veliko popravilo izvajamo samo z lastnimi vzdrževalci. To je potrebno poudariti še posebej zato, ker že vrsto let domača montaža ni sodelovala na popravilih SM peči.

Enodnevnih popravil je bilo v mesecu maju skupno programiranih 51. Večina teh popravil traja osem ur, razen na električni peči, kjer je programiranih 24 ur, od 51. programiranih, smo v mesecu maju izvedli samo 40 enodnevnih popravil.

Časovno smo za večdnevna popravila, ki so bila v mesecu maju tudi izvedena, programirali skupno 1.312 ur, izvedli pa smo jih v 1.280 urah. Za preventivna enodnevna popravila pa smo programirali skupno 380 ur, porabili pa smo samo 367 ur in pol.

V mesecu maju sta bila odložena samo dva popravila v HVŽ, ki sta bila z operativnim programom popravil programirana v glavnem zaradi nepripravljenih rezervnih delov. Zaradi slabe priprave popravila je bilo le-to podaljšano na napravi varilnega praška, poleg tega smo to popravilo prekinili zaradi pomanjkanja vzdrževalcev. Iz istega razloga je bilo podaljšano tudi popravilo sejalne linije. Zaradi večjega obsega del je bilo v mesecu juniju podaljšano tudi popravilo plinskega čistilca.

Referent za remonte
Stane Torkar

IZGRADNJA SLOVENSKEGA CESTNEGA OMREŽJA

Območje Slovenije je zaradi ugodne geografske lege pomembno prometno ozemlje, kotlina okoli Ljubljane pa je bila stičišče pomembnih prometnih poti v zgodovini in je še danes. Mednarodni prometni tokovi potekajo zlasti po obeh krakih slovenskega cestnega križa od Karavank proti Zagrebu, po bodoči avtocesti, ki ji pravimo Ilirika in od Maribora proti Jadranu, po cesti, ki je poimenovana kot Slovenika.

V novejšem času se načrtujejo velike prometnice, ki bodo potekale čez območje Slovenije. Znana je zasnova avtoceste Sever—Jug, ki naj bi imela svoj začetek v Gdansku in naj bi tekla na Jadran. Še bolj pomembna je zasnovana Evroazijska cesta, ki predstavlja zvezo Londona s Singapurom v Aziji in naj bi potekala prek celotnega ozemlja Slovenije in Jugoslavije. Snuje pa se velika cestna zveza Zahod—Vzhod. Ta cesta naj bi imela svoj začetek v Torinu in naj bi tekla do Budimpešte.

Vendar geografske prednosti niso odločilne in prevladujoče, če hkrati ne zagotovimo dovolj hitrih, varnih in udobnih cest. In to je še posebno pomembno zdaj, ko začenjamo v okviru srednjeročnega načrta izgradnje cestnega omrežja graditi ceste z večjim zamahom in ko naj bi k temu pripomogli vsaj delno z vpisom javnega posojila za ceste.

Današnje cestno omrežje v Sloveniji kaže predvsem dvoje značilnosti. Zaradi močno raztresene naseljenosti pokrajine je sorazmerno gosto in razvejano, razen tega pa je bila izgradnja cest odvisna od družbenopolitične ureditve v preteklosti.

Pred drugo svetovno vojno so se ceste le počasi izboljševale in tudi promet na njih je bil dokaj skromen. Takšen položaj je bil še tudi nekaj časa po osvoboditvi. Razen tega pa so bile nekatere ceste med vojno močno poškodovane, nekatere v celoti uničene, večina mostov pa je bila med vojno porušena.

Takšno stanje se je v zadnjih dvajsetih letih začelo spreminjati, kljub temu pa je motorizacija zlasti v zadnjih 15 letih tako skokovito napredovala, da je izgradnja kljub temu, da je bila pospešena, močno zaostala. Današnje cestno omrežje zato ne ustreza sodobnemu prometu in ne omogoča navezave na velike evropske prometnice, ki smo jih omenili na začetku. Prav zategadelj bo treba v izgradnjo cest v prihodnjem obdobju vložiti mnogo več, kakor smo vlagali v preteklosti. Sredstva zato pa naj bi zbrali tako kot smo jih doslej, razen tega pa naj bi dosegli porazdelitev prometnega davka na pogonska goriva, tako da bi ostalo več za ceste in seveda zbrali tudi 900 milijonov dinarjev sredstev, ki jih bomo vpisali delavci in občani kot javno posojilo. Ž.

IX. JUGOSLOVANSKO TEKMOVANJE VOZNIKOV VILIČARJEV

V dneh 5. in 6. junija je bilo v Mariboru že deveto tekmovanje voznikov viličarjev, kjer se srečujejo in spoznavajo med seboj uporabniki najmasovnejšega delovnega stroja, ki pripomore recionalizaciji toka blaga in istočasno osvobaja človeka težkega fizičnega dela.

Tudi iz naše železarne smo poslali štiri tekmovalce in sicer: Štefana Nedeljko, Alojza Klinarja, Alojza Cesarja in Andreja Kržeta.

Tekmovanje je bilo dvodnevno. Prvi dan so tekmovali na izpadanje. Le 21 najboljših se je uvrstilo v finale. Vsak tekmovalec je moral voziti dvakrat. Prvič z Diesel in drugič z elektro viličarjem.

Naši tekmovalci so prvi dan dosegli zelo dobre rezultate in to: Nedeljko 4 mesto, Klinar 12. mesto, Cesar 17. mesto in Križe 26. mesto med 45 nastopajočimi.

Od naših so bili tako v finalu trije. Finalni del tekmovanja je bil ravno tako kot predtekmovanje samo s to razliko, da so bili nekateri elementi drugačni. Po prvi vožnji so naši trije tekmovalci dosegli še boljše rezultate, ki so jih pa žal v drugi vožnji malo zaradi treme, nekaj pa zaradi sojenja, ki ni bilo najbolje, zapravili. Kljub temu pa so dosegli lepe uvrstitve in sicer: Alojz Klinar 8. mesto, Štefan Nedeljko 12. mesto in Alojz Cesar 15. mesto.

Janez Oven

SKLEPI ŠESTE SEJE KOMITEJA TK ZKS ŽELEZARNE

Komite tovarniške konference ZKS železarne Jesenice je na svoji šesti seji, 3. junija 1976 obravnaval poročilo o poteku del pri izgradnji nove hladne valjarne Bela in problematiko, ki se pojavlja pri zaključevanju del ter pri tem sprejel naslednje sklepe:

— Zaradi velike vrednosti osnovnih sredstev, raznega materiala ter prisotnosti velikega števila delavcev drugih podjetij, je potrebno vprašanju varnosti ter zaščiti materiala zagotoviti večjo pozornost.

— Potrebno je angažirati vse odgovorne službe in posameznike v Železarni, da v zaključni fazi z vso odgovornostjo pristopijo k reševanju še odprtih vprašanj, da bi investicija ne doživela bistvenih odstopanj od samoupravno sprejetih usmeritev. Predvsem je pomembno zagotoviti vložek ustrezne kvalitete in količine, ustrezen kader za proizvodnjo in vzdrževanje ter nemoteno in ustrezno prodajo proizvodov.

— Nikakor niso sprejemljive razlage, ki bi z nastalo situacijo zapeljale v opravičevanje zmanjševanja sprejetih končnih rezultatov, ki jih od investicije pričakujemo, zato je treba na vsak neugoden posloven in finančni prikaz takoj reagirati in opozoriti.

— Potrebno je ugotoviti v kakšnem stanju so proizvodne naprave od jeklarn do valjarn na Beli in transportne naprave, ki so neposredno vezane na vložek v novi hladni valjarni Bela, da se na pomanjkljivosti predhodno opozori in jih poizkuša vsestransko odpraviti.

USPEL IZLET VALJAVCEV IZ VALJARNE PROFILOV

Če človek dela, je utrujen, dostikrat tudi znojen in zamazan, zato odločitev na predlog predsednika sindikalne organizacije, da si s prostovoljnim delom prislužimo nekaj denarja za daljši izlet, ni bila lahka. Še težje pa se je bilo odločiti, kam, kako. Pa je padla odločitev: Beograd — Djerdap.

V petek zvečer 28. maja smo se našli na vlaku in se ob 7. uri naslednji dan prebudili v Beogradu. Na postaji nas je čakal kompasov vodič z avtobusom. Po namestitvi v hotelu Šumadija smo se z avtobusom odpeljali na ogled mesta. Videli smo Kalemegdan, grobnico herojev in še vrsto zgodovinskih znamenitosti. Tudi čudoviti Novi Beograd, ki ima že 160.000 prebivalcev, za nadaljnjih 40.000 pa so stanovanja že projektirana, oziroma so že v gradnji, nas je impresioniral. Dve uri prostega časa smo uporabili za ogled centra, nakup spominčkov, predvsem pa za ogled palače Beograd, nove 25-nadstropne stavbe, ki meri v višino 83 metrov. Robna kuća ji pravijo. Ima 40.000 kvadr. metrov koristne površine in telefonsko centralo s 1000 priključki. Pogled iz terase doseže ves Beograd z okolico.

Po kosilu smo nadaljevali vožnjo do Avale. Po razlagi in ogledu spomenika neznanemu junaku se odpravimo v 70 km oddaljeni Oplenac, grobnico Karadžordžev. Grobnico je dal zgraditi kralj Peter I. za družinske člane. Notranjost grobnice je ena sama umetnina, ki so jo izdelali najboljši mojstri mozaika v takratni Evropi. Ogled notranjosti grobnice je res enkratno doživetje.

Povratek v hotel nam je bil zaradi utrujenosti še kako potreben. Po večerji smo šli spat, kar sicer ni navada na izletu.

Naslednji dan nas je že ob 5. uri zjutraj čakal avtobus in nas zapeljal v pristanišče na Savi, kjer smo se vkrcali na hidrogliser. Pred nami je dobrih 200 km vožnje. Imeli smo srečo, ker smo se lahko namestili v prednjem delu. Zadaj namreč močno moti ropotanje motorjev, smrad po nafti in tresenje.

Vožnja po Donavi je zelo lepa. Na desni nas spremlja Jugoslavija, na levi Romunija. Srečujemo vlačilce, ki vlečejo ali potiskajo tri, šest pa tudi devet ladij hkrati. Da prej mine čas, si organiziramo pevski zbor. Nekateri smrčijo na udobnih sedežih. Po treh urah in pol se ustavimo v pristanišču, nekaj kilometrov pred pregrado jezu. Tu nas že čaka avtobus in nas odpelje mimo pregrade v turistični center, kjer nam najprej v 400-sedežni dvorani zavrtijo barvni film o gradnji jezu. Sledi ogled pregrade in strojnice. Pregrada je urejena na obeh straneh enako. Na vsaki strani je šest generatorjev in kanal za dviganje in spuščanje ladij. Samo ta kanal je širok 34 m. Razlika med gladino jezu in Donavo pod njim je 14 m. Z Romunijo je sprejet sporazum, da skupno proizvajajo elektriko in delijo na polovico, brez ozira na remonte, zastoje in podobno. Vodič nam je povedal, da ta gradnja zavzema na svetu tretje mesto. Na obeh straneh vidiš novo cesto, ki si večkrat prebija traso skozi živo skalo. Isto je z železnico. Vse to je zmogel človek. Pri gradnji ga ni ustavila niti navpična stena, niti globok jarek. Ob jezu nastaja novo naselje. Stara so pod vodo. Donava oziroma jez je širok od 120 m do dva kilometra, globok pa je do 140 m.

Pri delu na tem gigantu je izgubilo življenje 14 delavcev, osem pa se jih je ubilo pri vožnji z avionom. Pred pregrado so njihova imena vklesana v spominsko ploščo. Ta hidrocentrala je poleg osnovnega namena dobro pripravljena tudi za radovedne turiste iz vseh dežel. Kosili smo v hotelu v Kladovu, uro, dve polenarili, ob 15. uri pa nas je že odpeljal hidrogliser. V Beogradu smo imeli še izdatno večerjo, ob 20.20 pa smo se v spalnikih vrnili domov.

To je le nekaj največjega in najlepšega, kar smo videli in doživeli. Vmes pa je bilo še vrsta drobnih, vendar nič manj lepih zanimivosti.

Organizacija izleta je bila brezhibna. Naš vodič je bila študentka zgodovine, prijazna, ustrežljiva, pri delu več kot natančna, z nami je bila od začetka do konca. Vrnili smo se sicer utrujeni, a za mnogo spoznanj bogatejši.

T. Zupan

Člen 58

Kot dela iz civilno-pravnega razmerja se smatrajo tudi obdobja dela na razkladanju surovin ob vožnji dobavnih in druga transportna dela, ki jih opravljajo delavci TOZD prostovoljno, izven svoje redne zaposlitve. Ta dela se prevzemajo po predhodni skenitvi civilno-pravnega razmerja in plačajo v smislu dogovora.

Izplačila pogodbenih del na osnovi dokumentacije o izvršenem delu, obračunskega osebnega dohodka in seznama koristnikov, potrjuje oddelek za nagrajevanje, ki vodi evidenco obsega teh del in tromesečno obveščа o tem odboru za gospodarjenje TOZD.

Člen 59

Delavski svet TOZD na predlog odbora za gospodarjenje lahko uvede v posamezne obratu all TOZD tudi drugа stimulativna merila, če so delavci TOZD pri razporejanju dohodka po zaključnem računu za takšne stimulacije namenili del sredstev. Takšne specifične stimulacije so lahko v veljavi le toliko časa, dokler je za izplačevanje zagotovljeno kritje.

III. OSEBNI DOHODKI, KI IZHAJAJO IZ REZULTATOV ZDRUŽENEGA DELA

Člen 60

Če delavci TOZD z združenim delom dosežejo s finančnim načrtom predvideni all pa večji dohodek, se mesečna akontacija osebnega dohodka vsem delavcem v določenem razmerju povečа. Doseženi dohodek se ugotavlja praviloma na nivoju TOZD, izjemoma pa ob času reorganizacije, konstituiranja all ob uvajanju obračuna tudi na nivoju železarne.

Člen 61

Dohodek, ki je osnova za določitev dela povečane akontacije osebnega dohodka, se ugotavlja tromesečno, na podlagi periodičnih obračunov. Če je ostanek dohodka proti dohodku enak planiranemu, ki znaša za leto 1976 15,50 % (116.246:749.763) se akontacija lahko poveča do 5 % na osnovni osebni dohodek. Če je ostanek dohodka pri naslednjem periodičnem obračunu, kljub povečani akontaciji še vedno večji od planiranega razmerja, se akontacija lahko poveča, do maksimalne višine 10 % na osnovni osebni dohodek. Kadar se s periodičnim obračunom ugotovi, da je ostanek dohodka padel izpod planiranega razmerja, se za naslednje tromesečje odredi nižja akontacija na osnovni osebni dohodek, odnosno se akontacija

iz tega naslova ukine. Višino akontacije, po predhodni analizi stanja in na predlog službe sektorja za ekonomiko in organizacijo odredi delavski svet TOZD, če se izvaja obračun na tem nivoju, odnosno delavski svet železarne all od njega pooblaščeni samoupravni organ, če se obračun izvaja na nivoju železarne.

IV. NADOMESTILA OSEBNIH DOHODKOV

Člen 62

Delavcem, ki so si pridobili lastnost delavca v TOZD, pripada za čas upravičene odsotnosti z dela nadomestilo osebnega dohodka v mejah, ki jih določa ta sporazum, odnosno v višini, določenimi za posamezne vrste odsotnosti z zakonitimi predpisi.

Člen 63

Nadomestilo osebnega dohodka se prizna za naslednje vrste odsotnosti:

a) za bolezensko odsotnost s tem, da nadomestilo do 30 dni bremeni sredstva za osebne dohodke posamezne TOZD, nad 30 dni pa sredstva socialnega zavarovanja,

Na osnovi člena 4, 7 in 42 zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (Ur. l. SFRJ 22/73) člena 89 temeljnega samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD in delovno organizacijo železarne Jesenice, člena 17, 29, 112, 119, 121, 122 in 123 statuta TOZD in DSSS ter upoštevajoč določila samoupravnih sporazumov tako črne in barvne metalurgije, kot sporazuma o okviru Slovenskih železarn, je delavski svet Železarne na seji 30. aprila 1976 ugotovil, da so delavci TOZD in DSSS po prehodni javni razpravi sklenili naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV

I. TEMELJNA DOLOČILA

Člen 1

Z namenom, da se vsem delavcem TOZD omogoči uresničevanje ustavnih pravic, vsebovanih v členih 20, 21 in 22 Ustave SFRJ, ki vsebujejo pravico do udeležbe pri delitvi osebnih dohodkov na podlagi vloženega živega in minulega dela, so delavci sporazumni, da se delitev sredstev izvaja na enoten način, upoštevajoč tudi družbena merila, vsebovana v ustreznih sporazumih in priporočilih sindikalne organizacije.

Člen 2

Sredstva, namenjena za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb izločajo delavci TOZD iz doseženega dohodka vsakoletno po zaključnem računu. Sredstva, namenjena za zadovoljevanje osebnih potreb se v obliki osebnega dohodka delijo na posameznega delavca po določilih tega sporazuma, sredstva za zadovoljevanje splošnih potreb pa delavci TOZD izločajo v skladu s samoupravnimi sporazumi, ki so jih sklenili s samoupravnimi interesnimi skupnostmi.

Člen 3

Delitev osebnega dohodka na posameznika med letom, kot tudi izpolnjevanje obveznosti do posamezne interesne skupnosti ima značaj akontacije, ki se za posamezno gospodarsko leto dokončno obračuna s sredstvi, ki jih za te namene izločijo delavci s sklepom o delitvi dohodka po zaključnem računu. Ta sredstva so odvisna od ustvarjenega dohodka in so lahko večja, manjša ali enaka sredstvom, izplačanim ali odvedenim med letom.

Člen 4

S tem sporazumom, upoštevajoč tako okvirna priporočila, ki jih vsebuje sindikalna lista, kot konkretne dogovore, vsebovane v sporazumih z drugimi organizacijami združenega dela, si delavci TOZD zagotavljajo, da bodo na enoten način priznavali tudi tista izplačila, ki imajo značaj povračila materialnih stroškov, nadomestil in podobno.

II. DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE MED LETOM

Člen 5

Med letom se sredstva za osebne dohodke obračunavajo in izplačujejo posamezniku na osnovi mesečnega obračuna, ki je za vso železarno izveden po enotnih merilih, v vnaprej odrejenih rokih, izplačila, ki imajo značaj materialnih stroškov in drugih prejemkov pa na osnovi predloženih obračunov ali sklepov pristojnih samoupravnih organov.

Člen 6

Obračun akontacij med letom je odvisen od delovnega mesta na katerem posameznik dela, od uspešnosti pri delu, ki se meri in izraža v obliki rezultatov dela, od dodatkov, priznanih za delo pod določenimi časovnimi pogoji in od nadomestil ob času upravičene odsotnosti z dela.

1. Osebni dohodek priznan za zasedanje delovnega mesta

Člen 7

Osnova za delitev osebnega dohodka, priznanega za izvrševanje nalog, ki jih zahteva delovno mesto, je obračunska postavka, določena po enotnih kriterijih na osnovi kategorizacije delovnih mest. Kategorija in iz nje izvirajoča obračunska postavka je bistveni element pogojev, ki jih delavec pridobi z razporeditvijo na delovno mesto.

Člen 8

Kategorizacija delovnih mest se izvaja za vso železarno po enotni metodi. Vse predloge za kategorizacijo poedinih delovnih mest obdeluje strokovna služba sektorja za ekonomiko in organizacijo, pri čemer se poslužuje analitične ocene, primerjav med podobnimi delovnimi mesti in konsultacij z delavci, ki v podrobnosti poznajo delovno mesto, ki ga je treba kategorizirati, vključno z delavci, ki že delajo na delovnem mestu. Obdelan predlog s potrebno dokumentacijo predloži v potrditev delavskemu svetu TOZD.

Člen 56

Osnovno načelo takšnega dela je, da je uveden le v primerih, ki jih dovoljuje zakon, da je cenejše od dela zunanjih izvajalcev, da je vodeno po predpisih o varstvu pri delu, ki veljajo za redna dela v železarni, da je zagotovljeno strokovno nadzorstvo in prevzem dela ter, da je poskrbljeno o obremenitvi izvajalca ali izvajalcev dela.

Člen 57

Za vsako tovrstno delo mora obstajati predhodno sklenjena in podpisana pogodba o civilno-pravnem razmerju, ki jo sklene in podpiše sam izvajalec ali vodja prevzetega dela na eni strani ter vodja TOZD ali sektorja na drugi strani. Če se v smislu civilno-pravnega razmerja izvajajo takšna dela, ki se ponavljajo, se sklene ena pogodba, ki velja toliko časa, dokler delo ni zaključeno all dokler ena izmed pogodbenih strank pogodbe ne prekine. Odbor za gospodarjenje pri delavskem svetu železarne lahko prekine all omeji obseg takšnih del, če ugotovi, da ni zagotovljena realnost v pogodbenih odnosih all če prenehа potreba po takšni obliki dela.

Člen 64

Nadomestilo za bolezensko odsotnost do 30 dni znaša 90 % izplačanega osebnega dohodka v preteklem letu, za odgovarjajoči čas. Ta osnova se v smislu sindikalne liste valorizira vsake 3 mesece v takšni višini, kot jo ugotovi in objavi zdravstvena skupnost Slovenije. Za bolezensko odsotnost, ki je posledica nesreče pri delu, na poti na delo all z dela ter v primerih, ki jih določa zakon, se priznava nadomestilo v višini 100 % osebnega dohodka, revalorizirano v enakem smislu. Nadomestilo v nobenem primeru ne more biti višje od osebnega dohodka, ki bi ga delavec dosegal, če bi v času bolezenske odsotnosti delal na rednem delovnem mestu. Nadomestila nad 30 dni, ki jih v imenu skupnosti zdravstvenega zavarovanja izplačuje železarna, se izplačujejo po predpisih skupnosti.

Člen 65

Če posameznik nima predhodne zavarovalne dobe, ki bi omogočila ugotovitev osnove iz preteklega leta, se za osnovo nadomestila vzame izplačani osebni dohodek drugega delavca na istem all ustrezno enakem delovnem mestu. Delavcem, ki so na obvezni rehabilitaciji in uspešno opravljajo svoje delo, lahko delavski svet TOZD prizna delno all celotno razliko med priznanim nadomestilom, ki ga refundira skupnost socialnega zavarovanja in zaslužkom delavca, ki na takšnem delovnem mestu redno dela.

Način uveljavljanja pravic iz naslova socialno-zdravstvenega zavarovanja, izplačevanje nadomestil in povračil, ureja v železnarni za vse TOZD služba socialnega zavarovanja v kadrovskem sektorju.

Člen 66

Nadomestila za čas odsotnosti, ki jih refundirajo državni organi, se izplačujejo v višini priznane refundacije. Vsa ostala nadomestila, razen za čas odstranitve z dela se priznavajo v višini 3-mesečnega povprečja izplačanih akontacij osebnega dohodka pred nastankom odsotnosti. Čas, za katerega se priznava nadomestilo, ne more biti daljši od časa rednega dela, ki bi ga delavec opravil v času, ko je bil odsoten. Nadomestila za čas odstranitve z dela se regulira po splošnih predpisih.

V. NAJNIŽJI OSEBNI DOHODEK

Člen 67

V cilju, da se zavaruje osnovni eksistenčni minimum, delavci vseh TOZD s sporazumom določijo za vsako gospodarsko leto, koliko sme znašati najnižji osebni dohodek delavca, ki je že razporejen na sistematizirano delovno mesto v okviru obstoječih plačilnih kategorij, za normalni delovni čas in ob povprečno dosežemem učinku.

Člen 68

Najnižji osebni dohodek ob pogojih iz predhodnega člena ne more znašati manj kot znaša 60 % povprečno izplačanih osebnih dohodkov na zaposlenega delavca v gospodarstvu v SR Sloveniji v predhodnem letu, valoriziranih v smislu določil sindikalne liste. Če delavec dosеže nižje izplačilo, ki ni posledica bolovanja all podpovprečnega učinka, se mu v naslednjem mesecu izplača razlika do najnižjega osebnega dohodka.

Člen 112

Z namenom, da se omogoči izvajanje načel kadrovske politike v občini, da se širi strokovni nivo zaposlenih in da si TOZD zagotovi normalni dotok strokovnih kadrov, so delavci TOZD sporazumni, da najmanj 1,5 % bruto osebnih odhodkov združujejo za izobraževanje. Združena sredstva se lahko uporabljajo za družbeno ekonomsko, politično in strokovno usposabljanje ob delu, za pridobitev poklicne izobrazbe in prekvalifikacije, štipendiranje ter v druge slične namene, v skladu s sklenjenimi samoupravnimi sporazumi.

IX. ZAKLJUČNE DOLOČBE

Člen 113

S sklenitvijo tega sporazuma preneha veljavnost naslednjih aktov:
- Pravilnika o ustvarjanju in delitvi osebnih dohodkov (SA-96-02-10),
- Pravilnika o dodatku za neprekinjeno zaposlitev (SA-96-02-02),
- Pravilnika o priznavanju in izplačevanju nagrad (SA-96-02-05),
- Pravilnika o sprejemanju in uvajanju pripravnikov (SA-96-01-01),
- Pravilnika o nadomestilih za službena potovanja (SA-96-02-06).

V roku 3 mesecev od sklenitve tega sporazuma se morajo uskladiti vsi interni akti, ki jih sporazum ne preklicuje in so na kakršenkoli način v zvezi s tem sporazumom.

Člen 114

Določila tega sporazuma veljajo od dneva sklenitve, razen določil o NADM, ki se uveljavijo po preteku preizkusne dobe, če tako sklene delavski svet TOZD. Ta določila so obvezna za vse, ki so si pridobili lastnost delavca v TOZD. V kolikor pri izvajanju nastanejo nejasnosti, delavski svet TOZD po predhodni analizi problema, daje ustrezno tolmačenje.

Člen 115

Predlog tega sporazuma, njegove spremembe ali dopolnitve pripravi delavski svet TOZD. Pri pripravi predloga morajo biti zastopani delavci iz vseh delov TOZD ter predstavniki sindikalne organizacije. Predlog samoupravnega sporazuma morajo sprejeti delavci TOZD z večino glasov, kar se ugotovi med javno razpravo preko samoupravnih delovnih skupin.

Predlog samoupravnega sporazuma mora biti v javni razpravi najmanj 15 dni.

Člen 116

Zahtevek za spremembo ali dopolnitev sporazuma lahko predlaga:
1. vsak delavec TOZD,
2. vsaka samoupravna delovna skupina ali več delovnih skupin,
3. odbor za gospodarjenje v imenu temeljne organizacije,
4. sindikalna organizacija TOZD ali železarne,
5. strokovna služba, če ugotovi, da sporazum odstopa od splošnih družbenih norm ali ni več skladen s sporazumom grupacije.

Člen 117

Med javno razpravo morajo ta sporazum obravnavati delavci na zborih delavcev TOZD preko samoupravnih delovnih skupin na svojih sestankih.

Samoupravne delovne skupine morajo podati morebitne pripombe in imenovati delegata za usklajevanje teh pripomb z ostalimi delegati TOZD.

Usklajevalni postopek sme trajati največ 10 dni. Po končanem usklajevalnem postopku se delavcem TOZD vroči izjava, katero podpišejo, če se s sporazumom strinjajo.

Člen 118

Samoupravni sporazum je sklenjen, ko dve tretjini vseh delavcev v TOZD izjavita, da se strinjata s tem sporazumom. Po enakem postopku se sprejmejo tudi spremembe in dopolnitve tega sporazuma.

Člen 119

Ugotovitveni sklep, da je ta sporazum sklenjen, sprejme delavski svet TOZD z dnem, ko je najmanj dve tretjini delavcev TOZD podpisalo izjavo, da se s sporazumom strinjajo in ga podpiše tudi sindikalna organizacija TOZD.

Predsednik
delavskega sveta železarne
Alojz Kalan, dipl. inž.

Člen 9

Zaradi enotnosti izvajanja kategorizacije, delavski svet železarne v soglasju z delegati vseh TOZD imenuje komisijo za kategorizacijo, ki jo sestavlja 9 članov. Sestav komisije mora biti takšen, da člani s poznavanjem delovnih mest pokrivajo vsa področja dejavnosti v železarni. Komisija ima svetovalni značaj in daje svoje mnenje delavskemu svetu železarne, če ni doseženo soglasje glede kategorizacije med službo in delavskim svetom TOZD.

Člen 10

Če delavski svet TOZD soglaša s predlogom, potrdi predlagano kategorizacijo, ki velja od prvega naslednjega meseca, v katerem je bil sprejet sklep. Če so posamezniki še pred sprejetjem kategorizacije opravljali delo na takšnem delovnem mestu in se jim je akontacija obračunavala na drugačni osnovi, se obračun za nazaj ne spreminja.

V kolikor delavski svet TOZD ne soglaša s predlogom službe, ga vrne v dopolnitev s svojimi pripombami. Če tudi v tej fazi ni doseženo soglasje, z vso potrebno dokumentacijo, materialu za delavski svet železarne pa priložiti mnenje komisije, zahtevo delavskega sveta TOZD in lastne ugotovitve.

Člen 11

Obstoječa kategorizacija se opira na 24 kategorij in zajema vsa delovna mesta v proizvodnji, vzdrževanju in skupnih službe delovne skupnosti, vključno do funkcije vodij TOZD. Za druga vodilna delovna mesta, ki predstavljajo specifične zadolžitve, določa vrednost obračunske postavke delavski svet železarne na predlog odbora za gospodarjenje.

V specifičnih primerih, ko bi bila z odhodom posameznika prizadeta korist železarne kot celote, delavski svet železarne v soglasju z delegati TOZD lahko za omejen čas določi tudi drugačno obračunsko postavko, kot jo ima delovno mesto, na katerem posameznik dela.

Člen 12

Razmerje med vrednostjo prve in najvišje kategorije se določa vsakoletno s sprejetjem plana osebnih dohodkov, pri čemer se razpon v železarni opira na splošno priznana razmerja, ki obstojajo v okviru SRS. Dinarsko vrednost obračunskih postavk, s katerimi se v glavnem uravnava višina med letom izplačanih akontacij osebnega dohodka, določa za posamezna obračunska obdobja odbor za gospodarjenje pri delavskem svetu železarne, vendar le v okviru nivoja in razponov, ki so sprejeti z gospodarskim načrtom.

Člen 13

Pri določanju višine obračunskih postavk, se odbor za gospodarjenje poleg določil predhodnega člena, pridržuje še naslednjih regulativov:

— samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v grupaciji črne in barvne metalurgije,

— samoupravnega sporazuma sklenjenega v okviru delovnih organizacij združenih v slovenske železarne,

— splošnega nivoja gibanja osebnih dohodkov in življenjskih stroškov na območju Slovenije,

— deleža dodatnih oblik nagrajevanja

Vrednost obračunskih postavk, veljavnih za določen čas, se objavlja v tabeli, ki jo potrjuje odbor za gospodarjenje.

Do osebnega dohodka po obračunski postavki in drugih merilih, predpisanih za delovno mesto je upravičen vsak, ki si je pridobil lastnost delavca v TOZD in opravlja delo, ki je določeno za delovno mesto, ki ga zaseda.

Člen 14

Ko delavec stalno dela na določenem delovnem mestu, mu pripada osebni dohodek tega delovnega mesta tudi v primeru, če je začasno razporejen na delovno mesto nižje kategorije. Če delavec začasno opravlja delo na višje plačanem delovnem mestu, se mu to označi v dninskem listu in je plačan po obračunski postavki in učinku tega delovnega mesta. Trajanje začasnega nadomestovanja je urejeno s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih.

Člen 15

Pri delavcih, ki so razporejeni na delovna mesta U—2 do U—5, se začasna razporeditev na višje kategorizirano delovno mesto odredi z odločbo organa, ki je pristojen za razporeditev delavca, če se pričakuje, da bo takšno nadomestovanje trajalo ali je trajalo vsaj 10 koledarskih dni neprekinjeno. Z odločbo o začasni razporeditvi pristojni organ določi tudi višino začasne obračunske postavke, ki v nobenem primeru ne more biti višja od obračunske postavke delavca, ki ga nadomestuje.

zgodi smrtna nezgoda se delovodju od faktorja učinka odbije 10 %. Za vsako težjo nezgodo, pri kateri se lahko takoj ugotovi kot posledica nastanek invalidnosti, se odbije 6 %. Za vsako drugo nezgodo pri delu, ki jima za posledico vsaj 8 ur izpada od dela, se odbije 2 %.

Člen 46

Če je na dninu navzoč poleg dninskega tudi glavni delovodja sta v enaki meri odgovorna oba, t.j. vsaka nezgoda pri delu obremenjuje dninskega in glavnega delovodja.

Člen 47

Podatke o številu nezgod z navedbo delovodja, ki je za dnino odgovoren in je bil na delu ob času nezgode, posreduje vsakomesečno odgovorna služba kadrovskega sektorja do 20. v mesecu za pretekli mesec. Podatke postavlja računovodstvu osebnega dohodka kopijo obvestila pa oddelku za nagrajevanje. Podatki pretekle mesece se upoštevajo pri prvem naslednjem obračunu osebnih dohodkov.

Ure za manjkajoče

Člen 48

Z namenom, da se čim bolj pravično razdeli učinek dela, ki so ga za manjkajočega ali večje število manjkajočih delavcev opravili navzoči delavci, se v sistemu nagrajevanja dovoljuje vpis ur za manjkajoče. Ure za manjkajoče so izključno obračunski pripomoček in se ne evidentirajo kot izvršene ure, niti kot čas prisotnosti na delu.

Člen 49

Ure za manjkajoče se lahko uporabljajo samo pri skupinskem delu v neposredni proizvodnji. Pri drugih delih pa izjemoma, če se pri normiranem lastnem delu opravi delo, ki ne spada v zadolžitev posameznika.

Člen 50

Posameznemu delavcu, ki z večjo intenzivnostjo lastnega dela opravi še delo manjkajočega, se devetno lahko prizna največ 3 ure s tem, da za enega manjkajočega delavca ne more biti razdeljeno več kot 6 ur. Odgovorna delovna mesta vključno z delovodji, ne morejo koristiti ur za manjkajoče.

Člen 51

Ure za manjkajoče se upoštevajo pri izračunu faktorja dosežene norme in storilnosti. Pri slalno ponavljajočem delu za manjkajočega je oddelek za študij dela in časa dolžan analizirati normativ in obremenitev pri delu navzočih.

Člen 52

Ure za manjkajoče se beležijo istočasno z delansko izvršenimi urami in naknadno vpisovanje ni dovoljeno. Nadzor nad vpisovanjem izvajajo obratovodje in referenti za obračun osebnih dohodkov.

Odškodnina za vrnjene odpadle surovine

Člen 53

Obratom, katerih delavci pri svojem delu v okviru rednega delovnega časa, izven rednе delovne zadolžitve ali v prostem času zberejo in oddajo v nadaljno uporabo sicer odpadle surovine, se po sklepu odbora za gospodarjenje TOZD lahko prizna del vrednosti kot stimulacija za zbiranje. Višina stimulacije je odvisna od vloženega dela pri zbiranju, sortiranju in odpremi odpadlih surovin, vendar v nobenem primeru ne more neto stimulacija presegati 20 % vrednosti odpadle surovine.

Člen 54

Vrsta surovine, pogoji zbiranja, način oddaje in višina odškodnine se formulirajo v posebnih dogovorom med odborom za gospodarjenje žeiezarne in vodstvom TOZD. Stimulacijo na osnovi dostavljene dokumentacije o prevzemu odpadlih surovin (dobavnica, prevzemni list) in dogovorjene cene, izračuna oddelek za nagrajevanje. Praznano odškodnino lahko obrat po sklepu zbora delavcev razdeli kot osebni dohodek zbiralcem ali ga prenese kot skupna sredstva na sindikalno organizacijo.

c) **Dela iz civilno-pravnega razmerja**

Člen 55

Z namenom, da se čim več obtasnih del opravi z lastnimi delavci in s tem zmanjša angažiranje tujih izvajalcev, se posamezni delavci ali skupine lahko odločajo za prevzem strokovnih, pomožnih ali pripravljenih del izven okvira zadolžitev na rednem delovnem mestu, kar se smatra kot delo iz civilno-pravnega razmerja.

Člen 71

Osnovni podatki, ki služijo za obračun osebnih dohodkov, morajo biti zbrani in izkazani v dninskem listu posamezntka. Poleg osebnih podatkov morajo biti izkazani še naslednji:

a) čas prisotnosti na delu izkazan po dnevih,
b) čas in vrsta plačane in neplačane odsotnosti,
c) razporeditev dela po delovnih in strokovnih mestih,
č) vsi faktorji, ki izražajo doseženi učinek,
d) osnovni podatki za izračun dodatkov,
e) vsi drugi podatki, po katerih se odmerjajo akontacije.

Člen 72

Osnovno evidenco, ki je potrebna za obračunavanje osebnih dohodkov, zbira in urejuje računovodstvo osebnih dohodkov in jo v predpisanih rokih oddaja centru za obdelavo podatkov. Obračun se opravlja po vnaprej določenem programu centra, zaradi česar nesistemski način obračuna niso možni.

Člen 73

Center za obdelavo podatkov posreduje vse podatke, ki so potrebni za operativno izvajanje v zvezi z obračunom in izplačilom osebnih dohodkov oddelku za obračun osebnih dohodkov, statistične in druge podatke, ki služijo kot osnova za analize gibanja osebnih dohodkov, sektorja za ekonomiko in organizacijo, pa službam, ki podatke analizirajo in z njimi sezanajo vodstva in samoupravne organe TOZD.

Člen 74

Akontacije osebnega dohodka po vseh merilih o nagrajevanju razen tistih, ki so vezani na daljši rok, se obračunajo po zaključku vsakega meseca v roku, ki omogoča, da se do 15. v mesecu akontacija na osebni dohodek za pretekli mesec tudi izplača. V kolikor obračun temelji na merilih, ki niso znana v roku, ki ga zahteva termin obračunavanja, lahko delavski svet TOZD odredi, da s se uporabljajo istoveni podatki pretekle mesece. Izplačilo osebnih dohodkov je lahko gotovinsko, brezgotovinsko t.j. s prenosom na tekoči račun pri banki ali kombinirano.

Člen 75

Izredne akontacije se izplačujejo samo v izjemnih primerih z odobrenjem vodje finančno računovodskega sektorja ali od njega pooblaščene osebe in po postopku, ki velja za poslovanje finančno-blagajniške službe.

Člen 76

Obračun osebnega dohodka mora biti vsakemu delavcu izkazan pismeno. V njem mora biti razvidno:

a) iz česa je sestavljen obračun akontacije v tekočem mesecu z navedbo delovnega časa,
b) znesek prispevkov, predpisanih z zakoni, odloki občinskih skupščin, ali dogovorjenih s samoupravnimi sporazumi, ki so jih delavci TOZD sklenili z interesnimi skupnostmi,

VI. OBRAČUN IN IZPLAČILO OSEBNIH DOHODKOV

Člen 69

Osebni dohodki, priznani po merilih tega sporazuma ali dodatnih samoupravnih aktih, sprejetih po sporazumu, se obračunavajo mesečno na podlagi podatkov, izkazanih v dninskem listu posamezntka.

Člen 70

Pri delitvi sredstev za osebne dohodke ter pri ugotavljanju in obračunavanju osebnih dohodkov ima delavec:

— pravico, da je vnaprej seznanjen z osnovami in merili, po katerih se ugotavlja in obračunava osebni dohodek,
— pravico do udeležbe po vseh merilih, ki so s samoupravnim sporazumom dogovorjeni za delovno mesto na katerem delavec dela,
— pravico do pismenega obračuna osebnega dohodka,
— pravico do obrazložitve vseh okoliščin, ki so vplivale na višino obračunanega osebnega dohodka, vključno s preizkusom obračuna ob njegovi navzočnosti.
— pravico do vpogleda obračuna osebnih dohodkov vseh delavcev v TOZD.

Člen 71

Osnovni podatki, ki služijo za obračun osebnih dohodkov, morajo biti zbrani in izkazani v dninskem listu posamezntka. Poleg osebnih podatkov morajo biti izkazani še naslednji:

a) čas prisotnosti na delu izkazan po dnevih,
b) čas in vrsta plačane in neplačane odsotnosti,
c) razporeditev dela po delovnih in strokovnih mestih,
č) vsi faktorji, ki izražajo doseženi učinek,
d) osnovni podatki za izračun dodatkov,
e) vsi drugi podatki, po katerih se odmerjajo akontacije.

Člen 72

Osnovno evidenco, ki je potrebna za obračunavanje osebnih dohodkov, zbira in urejuje računovodstvo osebnih dohodkov in jo v predpisanih rokih oddaja centru za obdelavo podatkov. Obračun se opravlja po vnaprej določenem programu centra, zaradi česar nesistemski način obračuna niso možni.

Člen 73

Center za obdelavo podatkov posreduje vse podatke, ki so potrebni za operativno izvajanje v zvezi z obračunom in izplačilom osebnih dohodkov oddelku za obračun osebnih dohodkov, statistične in druge podatke, ki služijo kot osnova za analize gibanja osebnih dohodkov, sektorja za ekonomiko in organizacijo, pa službam, ki podatke analizirajo in z njimi sezanajo vodstva in samoupravne organe TOZD.

Člen 74

Akontacije osebnega dohodka po vseh merilih o nagrajevanju razen tistih, ki so vezani na daljši rok, se obračunajo po zaključku vsakega meseca v roku, ki omogoča, da se do 15. v mesecu akontacija na osebni dohodek za pretekli mesec tudi izplača. V kolikor obračun temelji na merilih, ki niso znana v roku, ki ga zahteva termin obračunavanja, lahko delavski svet TOZD odredi, da s se uporabljajo istoveni podatki pretekle mesece. Izplačilo osebnih dohodkov je lahko gotovinsko, brezgotovinsko t.j. s prenosom na tekoči račun pri banki ali kombinirano.

Člen 75

Izredne akontacije se izplačujejo samo v izjemnih primerih z odobrenjem vodje finančno računovodskega sektorja ali od njega pooblaščene osebe in po postopku, ki velja za poslovanje finančno-blagajniške službe.

Člen 76

Obračun osebnega dohodka mora biti vsakemu delavcu izkazan pismeno. V njem mora biti razvidno:

a) iz česa je sestavljen obračun akontacije v tekočem mesecu z navedbo delovnega časa,
b) znesek prispevkov, predpisanih z zakoni, odloki občinskih skupščin, ali dogovorjenih s samoupravnimi sporazumi, ki so jih delavci TOZD sklenili z interesnimi skupnostmi,

3. Prevoz na delo

Člen 103

Delavcem TOZD se povrnejo stroški za prevoz na delo le v primerih, če znašajo več kot 50.— din mesečno po tarifi, ki velja za prevoz z vlakom ali avtobusom. Stroški prevoza v lokalnem prometu, ki zajema relacijo Hrušica — Bela se ne vračajo.

Člen 104

Na relacijah, kjer železarna organizira prevoz z avtobusi, se povračilo stroškov nad 50.— din mesečno prizna le v primerih, če delavec prevoz tudi koristi.

Kjer prevoz ni organiziran in je delavčevo prebivališče izven območja lokalnega prevoza, delavec pa prihaja na delo z lastnim vozilom, se mu povrnejo stroški v višini 0,50 din za km.

4. Selitveni stroški

Člen 105

Selitveni stroški se povrnejo delavcu TOZD samo v primerih, če je selitev v interesu TOZD, če je selitev zvezana s sklenitvijo delovnega razmerja, in je ta pravica ob sklenitvi delovnega razmerja posebej navedena, dalje v primerih, če delavec ali njegova družina zaradi selitve prepusti družbeno stanovanje, za katerega ima interes TOZD in z njim tudi lahko razpolaga.

Člen 106

Selitveni stroški obsegajo povračilo stvarnih stroškov selitve po priloženih računih, stroškov prevoza za delavca in člane njegove družine, če je selitev vezana na prevoz in največ do 2 dnevnici, če so delavec ali člani njegove družine zaradi selitve prebili določen čas na potovanju.

5. Nadomestilo za ločeno življenje

Člen 107

Nadomestilo za ločeno življenje se priznava samo v primerih, ko delavec izpolnjuje splošne pogoje in je priznanje nadomestila v interesu TOZD. Kot splošni pogoji so:

— da ima delavec lastno družino, od katere je ločen zaradi opravljanja dela,
— da mu ni dodeljeno ustrezno družinsko stanovanje,
— da je bil poslan na delo, strokovno izpopolnjevanje ali šolanje za dalj časa kot 1 mesec in mu za to niso priznane dnevnice.

Člen 108

Pri novosprejetih delavcih ali pri delavcih, kjer je ločitev od družine posledica kasneje nastalih okoliščin, se pravica do nadomestila lahko prizna le v primerih, če je TOZD toliko zainteresirana na zaposlitvi takšnega delavca, da pristane na izplačevanje.

Člen 109

Nadomestilo za ločeno življenje znaša 1.250 din mesečno in se izplačuje od prvega naslednjega meseca po priznanju, do konca meseca, ko je prenehala pravica do prejemanja.

Nadomestilo priznava v vsakem primeru direktor kadrovske službe železarne po predhodni presoji okoliščin, ki na priznanje vplivajo in v soglasju z vodjem TOZD.

6. Odškodnina racionalizatorjem, novatorjem in avtorjem izboljšav

Člen 110

Delavci TOZD se obvezujejo, da bodo organizirano pospeševali inventivno dejavnost, kot osnovo stalnega družbenega in lastnega tehnološkega in poslovnega napredka ter varnosti pri delu. Odškodnine novatorjem, racionalizatorjem in avtorjem izboljšav se bodo priznavale po enotnih kriterijih, na podlagi sporazuma sklenjenega med delovnimi organizacijami slovenskih železarn.

7. Ostali izdatki, namenjeni za zadovoljevanje skupnih potreb

Člen 111

Z namenom, da se dviguje splošni standard delovnih ljudi, so delavci TOZD sporazumni, da skupno z delavci drugih TOZD v železarni združujejo del sredstev za pospeševanje stanovanjske izgradnje. Višina sredstev, ki jih delavci TOZD odstopajo v ta namen, je odvisna od predpisane obvezne stopnje in od sklenjenih sporazumov z drugimi temeljnimi organizacijami.

Člen 40

Za izjemne dosežke pri delu, ki se odražajo v večji proizvodnji, zniževanju stroškov, preprečevanju škode ali nesreč, uspešnem reševanju nalog in posebnih zadolžitev ter uspehov v stabilizacijskem prizadevanju, se delavcem lahko priznavajo občasne nagrade. Višina nagrade se odmerja v sorazmerju z obsegom in koristnostjo izvršenega dela ali dejanja. Nagrada za isto delo je enkratna in se ne vštteva v osnovo za izračun povprečij, ki služijo za odmerjanje nadomestil ob času plačane odsotnosti ali nadomestil iz naslova socialnega zavarovanja. Enkratno nagrado posamezniku lahko podeljujo:

delavski svet TOZD	2.500 din neto
kolegijski poslovodni organ do	2.000 din neto
vodja TOZD ali sektorjev do	1.000 din neto

Člen 41

Organi iz predhodnega člena lahko nagradijo za izjemne dosežke tudi več delavcev hkrati (skupino), pri čemer smejo uporabiti največ desetkratni znesek, ki je dopusten za posamezno nagrado. Delavski svet zelezarne lahko prizna za izjemne dosežke enkratno nagrado tudi večji organizacijski enoti (TOZD, obratu, sektorju), če le-ta doseže takšne uspehe, ki so pomembni za vso železarno. Za izplačevanje enkratnih nagrad se lahko uporabi največ 0,60 % sredstev, namenjenih za osebne dohodke, pri čemer nagrade, priznane od delavskega sveta železarne ne spadajo v to omejitev.

Člen 42

Enkratne nagrade se priznavajo z odločitvijo organa, ki nagrado lahko podeli ali na predlog, ki ga poda samoupravna delovna skupina, vsak organ samoupravljanja, sindikalna organizacija ali posamezni delavec. Organ, ki sme nagrado podeliti ni dolžan upoštevati predloga, pač pa lahko presodi ali je primer vreden nagraditve ali ne. Delavski svet železarne lahko predpiše po kakšnem postopku se bodo nagrade izplačevale ter način vodenja evidence izplačanih nagrad.

Deficitarnost poklica ali posla

Člen 43

Za fizična delovna mesta, ki ostajajo nezasedena ali grozi nevarnost, da bi delavci z nji odšli zaradi neustreznega osebnega dohodka, ki izhaja iz sicer sistemske delitve, sme delavski svet TOZD uvesti za določen čas dodatek za deficitarnost. Višina dodatka je odvisna od pogojev, pod katerimi se delovno mesto še lahko zasede. Cim so ustvarjeni pogoji, da se delovno mesto reorganizira ali zasedba omogoči, pod pogoji normalnega nagrajevanja, se dodatek ukine. Dodatek za deficitarnost priznava delavski svet TOZD če ugotovi, da ni možno s premestitvijo delavcev, reorganizacijo dela, prenosom delovnih zadolžitev ali kako drugače, zagotoviti normalnega poteka dela. Analizo nastanka ali obstoja deficitarnosti, fluktuacije ali nezasedenosti delovnega mesta pripravi kadrovska služba.

Stimulacija za zniževanje nezgod pri delu

Člen 44

Z namenom, da se povečа interes za izvajanje varnostnih predpisov pri delu se delovodjem, ki so zaposleni na delovnih mestih z oznaèbo D – 5 in osebam, ki jih začasno ne zamenjujejo, faktor učinka korigira z vpliwom štewila nezgod, ki so se pripetile delavcem na dnini, ki jo vodijo.

Člen 45

Faktorju učinka, izračunanem po merilih uspešnosti dela, se prišteje 5 %, če v obračunskem mesecu ni bilo nobene nezgode na dnini, ki jo posamezník vodi. Če se na dnini

Če delavec ugotovi, da mu je bilo zaradi napake v osnovnih podatkih ali računske napake izplačano preveč osebnega dohodka, je to dolžan javiti oddelku za obračun osebnih dohodkov, ki odredi način vračila ali likvidacijo preveč izplačanega zneska. Če delavec napake ni opazil ali ni javil in le-to ugotovi naknadno organ oddelka za obračun, kontrolni organ ali kdorkoli, ki ima vpogled v podatke o osebnih dohodkih, se preveč izplačani znesek prott prednodnemu obvestilu delavca, odtegne pri prvem naslednjem obračunu.

Člen 79

Ce podana reklamacija ni upravičena, se delavcu da pojasnilo. Če delavec kljub temu smatra, da je bil glede na osebni dohodek v svoji pravici oškodovan, ima pravico pismenega prigovora na delavski svet TOZD, ki mora delavcu najkasneje v roku 15 dni dati pismeni odgovor. Če delavec tudi s tem ni zadovoljen, lahko v smislu sporazuma o medsebojnih razmerjih zahtevek uveljavlja preko rednega sodišča.

VII. IZPLAČILA, KI IMAJO ZNAČAJ OSEBNIH DOHODKOV NISO PA VEZANA NA DELOVNI UČINEK

Člen 80

Poleg osebnih dohodkov, ki so vezani na opravljeno delo, pripadajo delavcem temeljne organizacije določena izplačila, ki služijo za zadovoljevanje osebnih potreb in to:

a) izplačila pripravnikom
b) nagrade študentom za opravljanje počitniške prakse,
c) regresiranje hrane, ki se nudi delavcem med delom,
č) regres za letni oddih,
d) solidarnostna pomoč
e) nagrada ob odhodu v pokoj in
f) nagrade ob delovnih jubilejih.

Člen 81

Podrobni pogoji za pridobitev pravice do posameznega izplačila so vsebovani v ustreznih samoupravnih aktih, ki jih sprejemajo delavci TOZD po samoupravnem postopku. Skladno s pripročili sindikalne liste, sklenienim samoupravnim sporazumom v črni in barvni metalurgiji ter sporazuma v okviru slovenskih železarn se delavci TOZD odločajo za izplačila, navedena v nadaljevanju.

1. **Pripravniki**

Člen 82

Za delavce, ki se po končani šoli prvič zaposlijo v stroki za katero so se izobraževali, se uvaja pripravniški staž in to za delavce, ki so končali srednjo, višjo ali visoko šolo. Dolžina pripravniškega staža, način uvajanja v delo, program uvajanja, mentorstvo in zaključitve pripravnika v zvezi z izpolnjevanjem programa, se uredijo v smislu določil samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih.

Člen 83

Za čas pripravniškega staža delavci-pripravniki prejemajo osebni dohodek, ki ni v direktni zvezi z delom posamezníka niti z rezultati TOZD. Skladno s sindikalno listo se osebni dohodki pripravnikov diferencirajo po stopnji absolvirane šole. Določilo, da se višina osebnih dohodkov pripravnikov, vezana na valorizirano republiško povprečje

Člen 16

Delavci TOZD so sporazumni, da pristojni organ lahko zmanjša obračunsko postavko do največ 20 % tistemu delavcu, ki ne izpolnjuje vseh pogojev zahtevanih za delovno mesto na katerem dela in to posredno vpliva na rezultat dela. V takem primeru mora delavec prejeti odločbo, v kateri mora biti obrazložen vzrok za zmanjšanje obračunske postavke. Delavec ima pravico ugovora na odločbo, predvsem pa dolžnost, da opozori na spremembo okoliščin, ki so narekovale znižanje obračunske postavke.

Člen 17

Sestav delovnih mest po tehnološkem postopku, ki predstavlja obenem podrobnejšo organizacijsko obliko TOZD z osebnimi podatki o številu oseb, zahtevani kvalifikaciji, nazivom delovnega mesta, kategorijo in obračunsko postavko, se objavlja v šifrantu delovnih mest. Nazivi delovnih mest v šifrantu so uradni nazivi, ki se uporabljajo pri izstavitvah odločb in splošnem korespondiranju v okviru železarne. Spremembe v šifrantu delovnih mest vodita oddelek za organizacijo in oddelek za nagrajevanje na osnovi sklepov pristojnih samoupravnih organov in o njih obveščata službe v temeljnih organizacijah.

2. Del osebnega dohodka, ki izvira iz uspešnosti na delovnem mestu.

Člen 18

Glavni delež osebnega dohodka, ki izvira iz uspešnosti na delovnem mestu je vezan na merljive osnove, ki so lahko posamične, skupinske, vezane na posamezno službo, oddelek ali obrat. Osnove za merjenje učinka postavlja na osnovi študija delovnih časov oddelek za študij dela in časa, delavec pa ima pravico, da sodeluje pri oblikovanju osnov.

Člen 19

Merljivi kriteriji pri fizičnem delu se izražajo v faktorju doseženih norm, ki se v obračunu uporablja kot samostojno merilo učinka dela, ali pa služi kot del faktorja, ki je sestavljen iz več osnov pod nazivom premija. Merjenje učinka dela se lahko uvede na vsakem sistematiziranem delovnem mestu, kjer so dani objektivni pogoji za merjenje in se posameznik merjenju ali ugotavljanju delovnega učinka ne more upirati.

Člen 20

Faktorji učinka, sestavljeni zaradi specifičnosti dela na posameznih delovnih mestih iz več osnov, imajo v obračunu osebnega dohodka enak pomen in značaj kot faktorji norme, t.j. izražajo na enoten način doseženi učinek na posameznem delovnem mestu, skupini, službi ali obratu.

Člen 21

Tehnika merjenja učinkov, določanje osnov za obračunavanje učinka, sprememba teh osnov in veljavnost, je vsebovana v posebni tehnični prilogi. Osnove za merjenje učinka, s katerimi se v mesečnem obračunu akontacije osebnih dohodkov odmerja delež posameznega delavca ali delovne skupine iz te osnove, potrjuje delavski svet TOZD in veljajo za čas, dokler se ne spremenijo pogoji in niso sprejete nove osnove.

Vsak delavec, ki opravlja delo po učinku, mora biti predhodno seznanjen z zahtevano količino, efektom ali rezultatom, ki predstavlja zanj normalni učinek. Rezultate dela na osnovi postavljenih meril izračunavajo za to zadolženi delavci in jih javljajo računovodstvu osebnih dohodkov.

3. Napredovanje na delovnem mestu

Člen 22

Vsak delavec, ki na svojem delovnem mestu uspešno opravlja delovne naloge, lahko z leti napreduje, ne da bi menjal delovno mesto. Napredovanje se odraža v tem, da za svoje vloženo delo z leti lahko prejema večji delež, kot pa je priznan po kategorizaciji za zasedanje delovnega mesta.

Člen 23

Cilj napredovanja na delovnem mestu (v nadaljnjem besedilu kratica: NADM) je nuditi slehernemu delavcu možnost dodatne moralne, strokovne in materialne stimulacije, povečanje stabilnosti zaposlitve in omogočiti posamezniku izbiro najprimernejšega delovnega mesta, ki bi ga sicer zaradi brezperspektivnosti napredovanja odklanjal.

Člen 24

NADM je odvisno od preteka določenega časa, ki ga je delavec prebil na delovnem mestu in uspešnosti opravljanja delovnih nalog, ki so neposredno vezane z delom ali se odražajo v samoupravni delavnosti posameznika.

b) Dodatki opredeljeni s sporazumom v TOZD

Člen 39

Dodatek za delo pod izredno otežkočenimi pogoji:

Za občasna dela, ki jih delavec opravlja pod izredno otežkočenimi pogoji in niso zajeta v opisu delovnega mesta, pripada delavcu otežkočeni dodatek, ki se izraža v odstotku na obračunsko postavko. Najmanjši dodatek po tej osnovi je 10 %, največji pa 100 %. Seznam del, za katera se priznava dodatek za otežkočeno delo in višino pripadajočega dodatka potrdi delavski svet TOZD za svoje območje, delavski svet železarne pa za tista otežkočena dela, ki so splošna in se pojavljajo v katerikoli TOZD. Pri vpisovanju osnovnih podatkov za priznavanje otežkočenega dodatka, se obvezno vpiše pozicija iz seznama del po katerí se dodatek priznava (vrsta dela).

Občasne nagrade:

Člen 40

Za izjemne dosežke pri delu, ki se odražajo v večji proizvodnji, zniževanju stroškov, preprečevanju škode ali nesreč, uspešnem reševanju nalog in posebnih zadolžitev ter uspehov v stabilizacijskem prizadevanju, se delavcem lahko priznavajo občasne nagrade. Višina nagrade se odmerja v sorazmerju z obsegom in koristnostjo izvršenega dela ali dejanja. Nagrada za isto delo je enkratna in se ne vštteva v osnovo za izračun povprečij, ki služijo za odmerjanje nadomestil ob času plačane odsotnosti ali nadomestil iz naslova socialnega zavarovanja. Enkratno nagrado posameznikú lahko podeljujo:

delavski svet železarne do neomejenega zneska	
delavski svet TOZD	2.500 din neto
kolegijski poslovodni organ do	2.000 din neto
vodja TOZD ali sektorjev do	1.000 din neto

Člen 41

Organi iz predhodnega člena lahko nagradijo za izjemne dosežke tudi več delavcev hkrati (skupino), pri čemer smejo uporabiti največ desetkratni znesek, ki je dopusten za posamezno nagrado. Delavski svet železarne lahko prizna za izjemne dosežke enkratno nagrado tudi večji organizacijski enoti (TOZD, obratu, sektorju), če le-ta doseže takšne uspehe, ki so pomembni za vso železarno. Za izplačevanje enkratnih nagrad se lahko uporabi največ 0,60 % sredstev, namenjenih za osebne dohodke, pri čemer nagrade, priznane od delavskega sveta železarne ne spadajo v to omejitev.

Člen 42

Enkratne nagrade se priznavajo z odločitvijo organa, ki nagrado lahko podeli ali na predlog, ki ga poda samoupravna delovna skupina, vsak organ samoupravljanja, sindikalna organizacija ali posamezni delavec. Organ, ki sme nagrado podeliti ni dolžan upoštevati predloga, pač pa lahko presodi ali je primer vreden nagraditve ali ne. Delavski svet železarne lahko predpiše po kakšnem postopku se bodo nagrade izplačevale ter način vodenja evidence izplačanih nagrad.

Deficitarnost poklica ali posla

Člen 43

Za fizična delovna mesta, ki ostajajo nezasedena ali grozi nevarnost, da bi delavci z nji odšli zaradi neustreznega osebnega dohodka, ki izhaja iz sicer sistemske delitve, sme delavski svet TOZD uvesti za določen čas dodatek za deficitarnost. Višina dodatka je odvisna od pogojev, pod katerimi se delovno mesto še lahko zasede. Cim so ustvarjeni pogoji, da se delovno mesto reorganizira ali zasedba omogoči, pod pogoji normalnega nagrajevanja, se dodatek ukine. Dodatek za deficitarnost priznava delavski svet TOZD če ugotovi, da ni možno s premestitvijo delavcev, reorganizacijo dela, prenosom delovnih zadolžitev ali kako drugače, zagotoviti normalnega poteka dela. Analizo nastanka ali obstoja deficitarnosti, fluktuacije ali nezasedenosti delovnega mesta pripravi kadrovska služba.

Stimulacija za zniževanje nezgod pri delu

Člen 44

Z namenom, da se povečа interes za izvajanje varnostnih predpisov pri delu se delovodjem, ki so zaposleni na delovnih mestih z oznaèbo D – 5 in osebam, ki jih začasno ne zamenjujejo, faktor učinka korigira z vpliwom štewila nezgod, ki so se pripetile delavcem na dnini, ki jo vodijo.

Člen 45

Faktorju učinka, izračunanem po merilih uspešnosti dela, se prišteje 5 %, če v obračunskem mesecu ni bilo nobene nezgode na dnini, ki jo posamezník vodi. Če se na dnini

VIII. POVRAČILA STROŠKOV ZVEZANIH Z DELOM

Člen 98

Delavcu TOZD, ki je v zvezi z delom izpostavljen določenim stroškom, se le-ti povrnejo, če so nastali zaradi naslednjih vzrokov:

na službenem potovanju, na terenskem delu, pri prevozu na delo, zaradi selitve ali zaradi ločenega življenja.

1. **Službena potovanja**

Člen 99

Delavcu, ki je z nalogom pooblaščene osebe poslan na službeno potovanje v mejah države, se poleg materialnih stroškov (pošta, telegraf, telefon) povrnejo naslednji stroški:

a) stroški prevoza po najkrajši relaciji z javnim prevoznim sredstvom, navedenim v potnem nalogu,

b) stroški kilometrine v višini 1,50 din/km za uporabo lastnega avtomobila, če je bilo delavcu zaradi racionalnejšega koriščenja časa ali posebnih nalog, odobreno potovanje z lastnim vozilom,

c) dnevnica v višini 150.— din, če traja potovanje od 12—24 ur,

č) zmanjšana dnevnica v višini 96.— din, če traja potovanje od 8—12 ur,

d) del dnevnice v višini 50.— din, če traja potovanje vsaj 6—8 ur pod pogojem, da je bilo potovanje začeto najmanj dve uri pred ali končano najmanj dve uri po preteku rednega delovnega časa.

Če traja potovanje dalj časa, se prizna toliko celih dnevnic, kolikorkrat je dosežena kvota 24 ur, za preostanek časa pa se uporabi določilo pod točko č) in d).

e) stroški za prenočevanje do višine 170.— din za noč, če je predložen račun, ali 75.— din, če delavec računa ne predloži. Dokumentirana uporaba spalnika se smatra kot prenočevanje po računu, ki se prizna v celoti, vožnja preko noči v vlaku ali avtobusu brez uporabe spalnika pa kot prenočevanje brez predložitve računa. Uveljavljanje povračila za spanje obvezuje delavca na takojšen nastop službe po povratku in službenega potovanja, v nasprotnem primeru pa je delavec dolžan nastopiti delo le, če je od povratka do začetka dela preteklo vsaj 8 ur.

f) dnevnica za potovanje v tujino, vezana na iste časovne pogoje, računajoč od prestopa meje, ki obsega povračilo stroškov prehrane in prenočevanja s tem, da se dnevnica izplača v valuti in višini, ki je predpisana za zvezne ali posredno za republiške državne organe po I. skupini dnevnic z naslednjimi omejitvami:

— dnevnica se zmanjša za 30 %, če delavec ni prenočeval ali če mu je prenočevanje posebej plačano po predloženem hotelskem računu,

— dnevnica se zmanjša za 70 %, če ima delavec zagotovljeno na potovanju brezplačno hrano in prenočišče.

Člen 100

Delavec ima pravico do akontacije za stroške službenega potovanja, če to zahteva in to za celotno kritje prevoznih stroškov ter približno 80 % na predvidene dnevnice.

Delavec je dolžan, da v roku 5 dni po zaključku potovanja predloži dokumentiran obračun stroškov obenem s poročilom o izvršenih nalogah. Vozovnic za prevoz z vlakom ali avtobusom ni potrebno vključevati v dokumentacijo. Ostale podrobnosti in pogoje, ki so zvezane z odobravanjem službenih potovanj, so urejene s sklepi samoupravnih organov, predvsem pa zajete v samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v slovenskih železarnah.

2. **Terensko delo**

Člen 101

Kot stalno ponavljajoča terenska dela se smatrajo v železarni Jesenice vzdrževalna dela na terenu, izven območja obratov Jesenice, Javornik, Bela in Blejska Dobrava, t. j. dela na vzdrževanju hidroenergetskih naprav in daljnovodov v naslednjih krajih: Mežaklja, Javorniški Rovt, Radovna, Vintgar in Zasip ter dela na visokotlačnem vodu Črni vrh, na odseku, ki prečka potok Ukovo.

Člen 102

Kot povračilo za delo na terenu pripada delavcu terenski dodatek v naslednji višini:

65.— din na dan, če prevoz na teren in povratek nista organizirana s službenim vozilom in ni organizirana prehrana med delom na terenu,

40.— din na dan, če je bil prevoz organiziran, za prehrano pa je delavec moral skrbeti sam.

c) višina in vrsta osebnih obveznosti, ki jih finančno-računovodska služba obračunava in odvaja posameznim kortstnikom (posojila, terjatve, osebno zavarovanje itn.),

č) znesek izplačil iz naslova zdravstvenega zavarovanja in znesek otroških dodatkov, povračil za vožnjo itn.,

d) čisti znesek izplačila.

Člen 77

Ako delavec smatra, da mu je bila akontacija neprav1ino obračunana, poda reklamacijo pri računovodju, ki je zadolžen za obrat, v katerem dela. Če je reklamacija upravičena in vpliva na izplačilo z manj kot 100.— dinarji, se upošteva pri naslednjem mesečnem obračunu. Če je znesek večji, delavec lahko zahteva izplačilo izredne akontacije, pri čemer se znesek zaokroži na celih 10.— dinarjev. Reklamacija se v vsakem primeru obračunsko obdela pri prvem naslednjem obračunu osebnih dohodkov.

Člen 78

Če delavec ugotovi, da mu je bilo zaradi napake v osnovnih podatkih ali računske napake izplačano preveč osebnega dohodka, je to dolžan javiti oddelku za obračun osebnih dohodkov, ki odredi način vračila ali likvidacijo preveč izplačanega zneska. Če delavec napake ni opazil ali ni javil in le-to ugotovi naknadno organ oddelka za obračun, kontrolni organ ali kdorkoli, ki ima vpogled v podatke o osebnih dohodkih, se preveč izplačani znesek prott prednodnemu obvestilu delavca, odtegne pri prvem naslednjem obračunu.

Člen 79

Če podana reklamacija ni upravičena, se delavcu da pojasnilo. Če delavec kljub temu smatra, da je bil glede na osebni dohodek v svoji pravici oškodovan, ima pravico pismenega prigovora na delavski svet TOZD, ki mora delavcu najkasneje v roku 15 dni dati pismeni odgovor. Če delavec tudi s tem ni zadovoljen, lahko v smislu sporazuma o medsebojnih razmerjih zahtevek uveljavlja preko rednega sodišča.

VII. IZPLAČILA, KI IMAJO ZNAČAJ OSEBNIH DOHODKOV NISO PA VEZANA NA DELOVNI UČINEK

Člen 80

Poleg osebnih dohodkov, ki so vezani na opravljeno delo, pripadajo delavcem temeljne organizacije določena izplačila, ki služijo za zadovoljevanje osebnih potreb in to:

a) izplačila pripravnikom
b) nagrade študentom za opravljanje počitniške prakse,
c) regresiranje hrane, ki se nudi delavcem med delom,
č) regres za letni oddih,
d) solidarnostna pomoč
e) nagrada ob odhodu v pokoj in
f) nagrade ob delovnih jubilejih.

Člen 81

Podrobni pogoji za pridobitev pravice do posameznega izplačila so vsebovani v ustreznih samoupravnih aktih, ki jih sprejemajo delavci TOZD po samoupravnem postopku. Skladno s pripročili sindikalne liste, sklenienim samoupravnim sporazumom v črni in barvni metalurgiji ter sporazuma v okviru slovenskih železarn se delavci TOZD odločajo za izplačila, navedena v nadaljevanju.

1. **Pripravniki**

Člen 82

Za delavce, ki se po končani šoli prvič zaposlijo v stroki za katero so se izobraževali, se uvaja pripravniški staž in to za delavce, ki so končali srednjo, višjo ali visoko šolo. Dolžina pripravniškega staža, način uvajanja v delo, program uvajanja, mentorstvo in zaključitve pripravnika v zvezi z izpolnjevanjem programa, se uredijo v smislu določil samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih.

Člen 83

Za čas pripravniškega staža delavci-pripravniki prejemajo osebni dohodek, ki ni v direktni zvezi z delom posamezníka niti z rezultati TOZD. Skladno s sindikalno listo se osebni dohodki pripravnikov diferencirajo po stopnji absolvirane šole. Določilo, da se višina osebnih dohodkov pripravnikov, vezana na valorizirano republiško povprečje

Stopnja ocene	priznani staž v letih na prejšnjem in sedanjem delovnem mestu				
	0–2	3–5	6–9	10–14	15 in več
A	–	–	–	3	3
B	–	3	6	9	12
C	3	6	9	12	15
D	6	9	12	15	18
E	9	12	15	18	21
F	12	15	18	21	24

Člen 28

Če delavec, ki že prejema dodatek za NADM, napreduje na drugo, višje kategorizirano delovno mesto, se mu preje priznani staž, preračuna po lestvici na novo število let, ki se vpiše v delavčevo osebno evidenco. Do prve naslednje ocenitve delovne uspešnosti, se odstotek dodatka pri napredovanju določi tako, da se novo ugotovljeno število let poveže z obstoječo oceno. Če bi delavec z novo kategorijo in dodatkom prejel manjši osebni dohodek kot pred napredovanjem , se odstotek dodatka določi v tistem območju let, ki še zagotavlja enak ali večji osebni dohodek. Pri izvajanju prve ocenitve po napredovanju, se dodatek določi po novi stopnji ocene *v* povezavi s priznanim stažem.

Člen 29

Tehnični postopek napredovanja na delovnem mestu izvajata pristojni službi kadrovskega sektorja ter sektorja za ekonomiko in organizacijo, pri čemer uporabljata smiselno določila tega sporazuma, v podrobnosti pa določila pravilnika o NADM, ki so ga sprejeli delavci TOZD po samoupravnem postopku. Končni predlog s katerim se določa višina dodatka posamezniku za čas do naslednje ocenitve uspešnosti ali novega napredovanja, se predloži v potrditev samoupravnemu organu, ki je v TOZD pooblaščen za urejanje odnosov pri delitvi osebnega dohodka.

4. Dodatki

Člen 30

Poleg osebnega dohodka, ki je odvisen od delovnega mesta, dolžine delovnega časa posameznika in izračunanega učinka, se za delo ob določenem času ali ob določenih pogojih, priznava posamezniku del osebnega dohodka v obliki dodatkov, ki so opredeljeni v nadaljevanju tega sporazuma.

Zaradi specifičnih pogojev so delavci TOZD sporazumni, da se poleg okvirnih določil, ki jih vsebuje ta sporazum, za izplačevanje dodatkov, po samoupravnem postopku v roku 3 mesecev sprejmejo dodatni sporazumi, ki bodo vsebovali podrobnosti za ugotavljanje pravic do posamezne vrste dodatka.

– **pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadele delavca in njegovo družino,**

– enkratna pomoč ob nastanku težje invalidnosti,

– kritje stroškov letne obdaritve upokojenih članov kolektiva, če je obdaritev izvedena organizirano,

– v drugih primerih, kadar okoliščine opravičujejo podelitev solidarnostne pomoči.

Člen 91

Sredstva, namenjena za izvajanje solidarnostne pomoči se združujejo pri sindikalni organizaciji železarne, po načelu enakega prispevka na zaposlenega v višini, ki se predlaga na letni konferenci sindikalne organizacije. Solidarnostna pomoč se dodeljuje na pismeni predlog osnovne organizacije sindikata, na predlog sindikata TOZD, komisije za socialna vprašanja in izvršnega odbora sindikata železarne, ki s sredstvi upravlja, izplačuje pa preko blagajne sindikata neposredno po objavi sklepa o podelitvi.

Člen 92

Če se delavec pri delu smrtno ponesreči, se svojcem umrlega povrnejo stroški prevoza in pogreba, po predloženih računih. Nakazilo izstavi socialna služba železarne v breme materialnih stroškov, izplača pa blagajna železarne. V stroške pogreba se vključijo tudi stroški za venec, ki ga nabavi kolektiv železarne.

6. Jubilejna priznanja in nagrade

Člen 93

Kot priznanje za vloženo delo se delavcem TOZD ob delovnih jubilejih podeljujejo spominska priznanja v obliki diplom, značk ali plaket, ki poudarjajo pripadnost kolektivu. Delovna priznanja se podeljujejo posamezniku vsakih 5 let, praviloma ob prazniku dela.

Člen 94

Denarna priznanja, ki imajo značaj udeležbe na osebnem dohodku za minulo delo, se izplačujejo istočasno s podeljevanjem delovnih priznanj s tem, da so v izplačilo zajeti vsi delavci TOZD, ki imajo ob dnevu izplačila lastnost delavca TOZD. Vsakoletno izplačana priznanja imajo v smislu sindikalne liste značaj akontacije na nagrade ob 10-, 20- ali 30-letnem delovnem jubileju. Višina vsakoletne nagrade je odvisna od razpoložljivih sredstev, sklep o izplačilu pa sprejme za delavce vseh TOZD delavski svet železarne v soglasju z delegati temeljnih organizacij.

Člen 95

Podrobnosti, po katerih se ugotavlja pravica do podelitve delovnega priznanja in letne denarne nagrade, so vsebovane v posebnem samoupravnem sporazumu. V kolikor se jubilejne nagrade izplačujejo letno, so do njih upravičeni tudi delavci, ki imajo več kot 30-letno delovno dobo.

7. Nagrada za delo ob odhodu v pokoj

Člen 96

Pri odhodu delavca v pokoj se izplača posameznemu delavcu nagrada, ki ne more biti manjša od vrednosti dveh in ne večja od vrednosti treh enomesečnih osebnih dohodkov, izplačanih v SRS v preteklem letu. Enak znesek se izplača tudi svojcem umrlega delavca.

Člen 97

Višina nagrade je odvisna od priznane delovne dobe ob upokojitvi, ne oziraje se, kje je bila le-ta pridobljena in znaša:

do 20 let delovne dobe	2 povprečna osebna dohodka SRS v preteklem letu
od 20 do 30 let	2,5 povprečna osebna dohodka SRS v preteklem letu
nad 30 let	3 povprečne osebne dohodke SRS v preteklem letu

Če je smrt delavca posledica nezgode pri delu, se izplača svojcem umrlega znesek v višni treh osebnih dohodkov, ne glede na delovno dobo. Če se delavec po odhodu v pokoj ponovno zaposli in po preteku določenega časa preneha z delom, se to ne smatra kot upokojitev, ki bi bila vezana na izplačilo nagrade.

Člen 31

Dodatki se izražajo v odstotnem odnosu na osebni dohodek, izračunanem za odgovarjajoči čas po obračunski postavki in predstavljajo samostojno vrsto plačila, ki ni vezana na učinek ali obratno, niso osnova za obračun učinka na delovnem mestu, čeprav imajo v celoti značaj rednih osebnih dohodkov.

a) Dodatki dogovorjeni s samoupravnim sporazumom črne in barvne metalurgije za SR Slovenijo.

Dodatki za delo ob različnih časovnih pogojih.

Člen 32

Za delo na nočni dnini, ki traja po obstoječem turnusu od 22. do 6. ure, znaša dodatek **30 %**

za nadurno delo t.j. delo preko 8 ur na dan ali mesečno preko polnega delovnega časa **50 %**

za delo ob nedeljah **50 %**

za delo na državni, odnosno republiški praznik **75 %**

Člen 33

Delavec, ki dela v deljenem delovnem času, kjer traja vmesna prekinitev 2 uri ali več in je takšen delovni čas predpisan za vse delovne dneve v tednu, ima pravico do dodatka, ki znaša 18 din neto za vsak dan takšnega dela.

Člen 34

Če posamezni istočasno izpolnjuje več pogojev, za katere se priznava pravica do dodatka, se dodatki seštevajo. Če pade državni, odnosno republiški praznik, ki se v smislu predpisov ne prenaša, na nedeljo, se delavcu, ki ta dan dela pripada za praznično delo.

Vrednotenje delovnih izkušenj in stalnosti

Člen 35

Kot priznanje za vloženo delo, ki je podlaga obstoječemu gospodarskemu potencialu s katerim si delavci TOZD ustvarjajo svojo ekonomsko eksistenco se del osebnega dohodka veže na pridobljene izkušnje z dodatnim stimuliranjem, če so le-te pridobljene in uporabljene v nepreklinjeni delovni dobi.

Člen 36

Stimulacija za delovne izkušnje se veže na delovno dobo v delanskem trajanju, ne glede kje je bila delovna doba pridobljena s tem, da znaša le-ta od 1 – 12 % na obračunsko osnovo posameznika. Neprekinjena delovna doba v železarni ali v kateri koli delovni organizaciji slovenskih železarn, se stimulira dodatno z največ 6 %.

Člen 37

Višina stimulacije se ugotavlja po naslednji lestvici, skladno s pripročili sindikalne liste in to:

za delovno dobo v letih	za skupno delovno dobo	za neprekinjeno delovno dobo v železarni	skupno, če je vsa delovna doba v železarni
1 – 5	1 %	+	–	1 %
5 – 10	2 %	+	1 %	3 %
10 – 15	4 %	+	2 %	6 %
15 – 20	6 %	+	3 %	9 %
20 – 25	8 %	+	4 %	12 %
25 – 30	10 %	+	5 %	15 %
nad 30	12 %	+	6 %	18 %

Člen 38

Delovna doba in njé sestav, se ugotavlja enkrat letno na osnovi kadrovske evidence, praviço do višjega dodatka pa pridobi delavec s prvim januarjem prihodnjega leta ko izpolni z intervali določeno delovno dobo. Delavcem TOZD, ki so se po upokojitvi ponovno zaposlili, ta dodatek ne pripada.

ranim letnikom in to:

a) poklicne in srednje šole	I. letnik	750.– din	b) višje in visoke šole	I. letnik	1.000.– din
	II. letnik	800.– din		II. letnik	1.050.– din
	III. letnik	850.– din		III. letnik	1.100.– din
	IV. letnik	900.– din		IV. letnik	1.150.– din
				absolvent	1.200.– din

Če je počitniška praksa krajša od enega meseca, se nagrada prilagodi času opravljene prakse. Štipendistom železarne nagrada ne vpliva na izplačilo štipendije.

3. Regresiranje hrane

Člen 86

Regresiranje hrane, ki se razdeljuje v tovarniških kantinah delavcem med delovnim časom, obsega regres, ki ga delavec dobi denarno v obliki protivrednosti za nabavljeno hrano ali posredno v nižjih cenah hrane, ki se prodaja. Višina skupnega regresa se določa vsakoletno s sklepom delavskega sveta železarne, skladno s pripročili vsakoletno sprejete sindikalne liste.

4. Regres za letni oddih

Člen 87

Delavcem TOZD, ki si po splošnih predpisih pridobijo pravico do letnega dopusta, se istočasno z dopustom prizna tudi pravica do korišćenja regresa, ki obsega:

a) izplačilo v gotovini zase in za družinske člane, ki jih vzdržuje,

b) regresiranje dejavnosti počitniških domov, v katerih delavci in njihovi svojci preživljajo svoj oddih.

Člen 88

Višina regresa je odvisna od razpoložljivih sredstev sklada skupne porabe. Za leto 1976 se v skladu s pripročili sindikalne liste in samoupravnimi dogovori, s katerimi je vezana železarna, izplačа posamezniku, ki si je pridobil pravico do letnega dopusta, takle regres:

za zaposlenega delavca	800.– din
za zakonca, ki ga vzdržuje	350.– din
za nezaposlene otroke nad 10 let	350.– din
za otroke do 10 let	300.– din

Člen 89

Podrobnosti, ki se nanašajo na čas in način izplačila regresov, upravičenost do regresa za družinskega člana, trajanje zaposlitve v koledarskem letu, za katerega se regres izplača, in naknadna sprememba okoliščin, ki vplivajo na določitev višine, se določi s posebnimi navodili kadrovske službe ali ustreznim organizacijskim predpisom.

Člen 90

Delavci TOZD s spredjetjem programa delitve składa skupne porabe, sporazumno z delavci drugih TOZD določijo višino sredstev, namenjenih za izvajanje solidarnostne pomoči delavcem, ki se izplača predvsem v naslednjih primerih:

– ob smrti v ožji družini, če je s tem prizadet socialni položaj delavca,

– pomoč ob daljši ali večkrat ponavljajoči bolezni delavca, ki ogroža socialni položaj družine,

Člen 84

2. Počitniška praksa

Študentom in dijakom, ki opravljajo počitniško prakso v skladu s šolskim programom, se za enomesečno prisotnost izplačа nagrada v skladu s stopnjo šole in absolvi-

lahko poveča do 20 % se v železarni upoštalja tako, da se zaradi večje povezanosti in pogojev v katerih pripravniki opravljajo prakso, njihov osebni dohodek veže na povprečje izplačanih osebnih dohodkov železarne in to:

pripravniki s srednjo šolo	70 %
pripravniki z višjo šolo	90 %
pripravniki z visoko šolo	100 %

Osnova za izračun osebnega dohodka za vse pripravnike, ne glede v kateri TOZD opravljajo prakso, je povprečno izplačani osebni dohodek na uro v železarni v predhodnem mesecu, preračunan na odgovarjajoče število plačanih ur tekočega meseca.

MNENJA IN PREDLOGI K SAMOUPRAVNIM SPORAZUMOM O TEMELJIH PLANA SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

Kadrovski sektor in sektor tehnične kontrole in raziskav sta pripravila nekaj mnenj in predlogov k predlogom samoupravnih sporazumov o temeljih plana samoupravnih interesnih skupnosti občine Jesenice za obdobje 1976 – 1980. Mnenja in pripombe so ob potrjevanju samoupravnih sporazumov sprejeli tudi delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti Skupne službe v petek, 11. junija pa so o njih razpravljali tudi delegati splošnih delegacij TOZD in DS SS Železarne, ki jih bodo posredovali na sejah skupščin SIS, ki bodo v prihodnjih dneh. Ker razprave še niso zaključene, v nadaljevanju posredujemo že osvojena mnenja in pripombe.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O TEMELJIH PLANA IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI ZA OBDOBJE 1976 – 1980

1. Program je izredno pozitivno in napredno usmerjen. Realizacija programa iz člena 6 in 8 bo zahtevala znatno večja sredstva kot se jih po izhodiščni prispevni stopnji za leto 1976 združuje. Realizacija bi zahtevala povečanje prispevne stopnje za izobraževalno skupnost iz 3.79, na 5.1 do 5.2 odstotka od bruto osebnega dohodka (pri 3.79 odstotkov zmanjka sredstev 60 – 70 milij.)

Za realizacijo programa bo po našem mnenju potrebno:

– uskladitev prispevnih stopenj med SIS v smeri povprečnih prispevnih stopenj v SRS (gl. Ur. list SRS št. 6)

– zavzemati se za nižji solidarnostni delež, če ga ni mogoče odpraviti (3. mesto v SRS)

– proučiti realnost glede na povečane stroške in kadrovske potenciale

– proučiti smeli cilj vključitve 75 odstotkov otrok v celodnevne šole (plan SRS 10 odstotkov)

– ne vidimo razloga, da bi se praktično celotna dejavnost DU financirala. Mnenja smo, da se zagotovi sredstva za osnovnošolsko izobraževanje odraslih, za družbenopolitično izobraževanje in dopolnilno izobraževanje pedagoških delavcev v osnovnem in usmerjenem šolstvu. Strokovno in družbeno izobraževanje na pobudo delovnih organizacij ali posameznikov naj le-ti neposredno financirajo.

– Proučiti realnost predvidenega letnega štipendiranja pedagoških poklicev (60 študentov in dijakov) ker menimo, da srednjeročno ne moremo izhajati iz trenutnega pomanjkanja učiteljev (Po planu pa se predvideva povečanje le-teh za 46).

2. Investicijska vlaganja (čl. 7) zajemajo nujno gradnjo novih kapacitet v osnovnem šolstvu in adaptacije ter ureditev obstoječih šol.

Pri izgradnji novih kapacitet v osnovno šolstvo v planu ni pojasnjeno kritje ostalih 25 milij. din, saj vse udeležbe TK skupnosti v šolske športne objekte (po planu) znašajo le 1.44 milij. in skupna združena sredstva skupnosti otroškega varstva v letih 1976 – 1980 za vse potrebe pa 20.6 milij. din.

3. Pripombe k posameznim členom

– čl. 5, tretja alinea je nerazumljiva, če je pri tem mišljeno, da nekvalificiran delavec v izobraževanju mora doseči OD v višini povprečnega OD v SRS ni sprejemljiv;

– čl. 6, zadnja alinea ni razumljiva, ali je napaka oziroma nekaj manjka;

– čl. 7, sofinanciranje telovadnice ŽIC naj se prenese v leto 1976, ker bo po planu le-ta dokončana do 1. 9. 1976 s tem, da ŽIC še nima celotnega kritja.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O SREDNJEROČNEM NAČRTU RAZVOJA OTROŠKEGA VARSTVA 1976 – 1980

Načrt skupnosti otroškega varstva temelji na realnih osnovah, predvsem na rednem združevanju sredstev po prispevni stopnji. Po naši oceni bo izhodiščna prispevna stopnja 0.48 odstotkov od bruto osebnega dohodka za leto 1976 zadostovala za združitev navedenih sredstev. Upoštevati je potrebno tudi že zbrana sredstva v letu 1976 poleg rednega financiranja.

Načrt je tudi usklajen z izobraževalno skupnostjo in je sprejemljiv.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O TEMELJIH PLANA RAZVOJA KULTURNE SKUPNOSTI JESENICE 1976 – 1980

1. Plan kulturne skupnosti temelji sicer na realnih osnovah sredstev združenih po prispevni stopnji. Ocenjuje se po izhodiščni prispevni stopnji 0.39, da bo skupnost zagotovila sama okrog 18.9 do 20 milij. din.

Nerazumljivo pri tem je, da pa v planu investicijske dejavnosti predvideva 3.8 milij. od kulturne skupnosti Slovenije (ali je to zagotovljeno), od TOZD oziroma delovnih organizacij 4.9 milij. in od KS 0.13 milij.

2. Niti v republiškem niti v občinskem planu ni predvidevanj za dodatne dajatve za radio in TV, ker je pred sprejemom nujno kvantificirati in uskladiti v skupnem kulturnem programu.

3. V programu oziroma planu tudi ni besede o usodi delavskega doma, oziroma o pristopu k izgradnji osnovnega delavskega doma, ki bi rešil problem kino dvorane in ostalih kulturnih prostorov, kot je navedeno v predlogu dogovora krajevnih skupnosti pod nalogami KS Sava. Ali se temu problemu izogibamo in želimo naknadno to vključiti oziroma naprtiti neki delovni organizaciji.

4. Opozorilo oziroma vprašanje se nanaša tudi na plan TK skupnosti, ki želi po našem mnenju na osrednjem prostoru za Titovim domom zgraditi športno igrišče.

Srednjeročni plan je sprejemljiv v kolikor so podana zagotovila ali utemeljeni dogovori na navedena vprašanja.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O OSNOVAH PLANA TELESNO KULTURNE SKUPNOSTI 1976 – 1980

1. V osnovi predvidevanja dejavnosti, kakor tudi investicije presegajo objektivne možnosti združevanja sredstev. Po veljavni prispevni stopnji 0.67 odstotkov bodo sredstva v petletnem obdobju komaj zadostovala za vsebinski program – brez investicij (čl. 11). Same investicije pa zahtevajo še dodatnih 66.24 milij. sredstev. Zato resno dvomimo v realnost možnosti gospodarstva občine, da v naslednjih petih letih vloži v telesno kulturno dejavnost okrog 103.5 milij. din. Ob upoštevanju šolstva kot prioritetne dejavnosti bo potrebno celo nekoliko znižati prispevno stopnjo za telesno kulturno dejavnost, ki je daleč nad slovenskim povprečjem (povprečje SRS 0.45).

2. Oporekamo široki zasnovi investicijske dejavnosti, ki naj se kritično omeji na najnujnejše objekte npr.: dograditev telovadnice ŽIC in šolskega centra Plavž, športna igrišča ob šolah (Bl. Dobrava, Mojstrana, Kor. Bela – op.: saj se tudi daje prioriteta po čl. 9 šolski mladini), dograditev športne hale in pokrito kopališče ter manjše adaptacije itd. Vprašanje je rekreacijskega centra Planica, ki je sicer nedoločeno zajet v republiškem planu. Ali pri vseh objektih širšega slovenskega merila (žičnica Vršič ip.) res mora jeseniški delavec dati glavni delež?

Zasnove investicijskega programa naj se podaljšajo na daljše obdobje.

3. Pri investicijah je potrebno opozoriti, da so vsaj za telovadnice izhodiščno potrebna sredstva odločno prenizka. Npr.: telovadnica ŽIC bo v končni ceni veljala 7.5 milij. din in ne 4.9 milij. kot je predvideno.

4. S sprejetjem korigiranega (investicijskega) plana, s katerim se nalaga Železarni pomembne dodatne obveznosti, TK skupnost Jesenice prevzema celotno financiranje tekočih funkcionalnih in vzdrževalnih stroškov organizacij, društev in klubov. Glede na obveznosti sporazuma ni mogoče pričakovati dodatnih dotacij ip. iz sklada skupne porabe oziroma iz ostanka dohodka.

5. Pred sprejetjem plana se morajo zagotoviti v sporazumu vsi potrebni viri sredstev drugih SIS in partnerjev kot so TKS Slovenije, OZD, KS itd. Le tako bo mogoče v realnih okvirih plan realizirati.

6. Prouči naj se realnost pridobitev še 28 profesionalnih učiteljev-trenerjev glede na finančne možnosti kakor tudi na realne zahteve dejavnosti. To sicer pogojuje širitev vrhunskega športa ne pa osnovnih izhodišč plana o širitvi kulturno športne rekreacije najširših slojev občanov (čl. 2).

Plan je z upoštevanjem navedenih pripomb sprejemljiv.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O OSNOVAH PLANA SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBSTVA 1976 – 1980

1. Plan je preveč posplošen in nima dovolj opredeljenih nalog.

2. V členu 7 se govori, da bo naloga iz tega sporazuma skupnost uresničevala v okviru svojega programa. Zakaj se program ne vključi v sporazum?

3. Investicijska dejavnost ni ovrednotena kakor tudi ne osnovne naloge. V kolikor to ni, je težko sprejeti določila člena 9, ki govori o vsakoletnem dogovarjanju o višini prispevne stopnje.

Plan je sicer z upoštevanjem gornjih pripomb sprejemljiv.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O PLANU ZDRAVSTVENEGA VARSTVA 1976 – 1980

K posameznim členom predloga sporazuma dajemo naslednje pripombe:

6. člen: Četrta alinea naj se dopolni tako, da so posebne skrbi deležne tudi žene na delovnem mestu in v zvezi z nosečnostjo in porodom.

16. člen: V tem členu naj bo poudarjeno, da bo zdravstvena skupnost zagotovila druge oblike zdravstvenega varstva, predvsem v okviru organizacij kliničnega centra in vojne bolnice v Ljubljani.

17. člen: Prednost razvoja zdravstvene službe v obdobju 1976 – 1980 naj bo zagotovljena tudi borcem narodnoosvobodilne borbe.

18. člen: Odstotno zvišanje števila oskrbnih dni v bolnišnicah, števila receptov za zdravila in števila zobozdravstvenih storitev ni v skladu s stopnjo rasti potrebnih sredstev v 24. členu. Fizični obseg plana je vsekakor treba uskladiti s finančnim planom.

19. člen: Dodatno še narediti, da je potrebno število novih specialistov navedeno v regijskem samoupravnem sporazumu.

20. člen: Ta člen naj se črta iz sporazuma. Zdravstvena skupnost ni dolžna in nima možnosti zagotoviti dodatna sredstva za gradnjo stanovanj.

21. člen: V prvi alinei 5. odstavka je treba poudariti, da bodo sredstva v okviru redne prispevne stopnje iz bruto osebnega dohodka.

22. člen: Ta člen naj se izloči, ker zdravstvena skupnost zagotavlja štipendije neposredno preko zavoda za socialno medicino in higieno Kranj.

24. člen: Navedeni naj bodo tudi podatki o zdraviliškem zdravljenju, ki naj se uskladijo z republiško resolucijo.

26. člen: Nja vsebuje določbe 9. člena »Družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 (Ur. list SRS štev. 6/76), ki določajo:

– Zdravstvene skupnosti bodo združile del sredstev za solidarnostne in skupne naloge in z njimi zagotovile:

– sofinanciranje funkcionalnih izdatkov zdravstvenega varstva v regionalnih skupnostih z visokim deležem kmečkega prebivalstva in udeležencev v NOB

– soudeležbo pri naložbah v osnovno zdravstveno službo na manj razvitih in obmejnih območjih

– financiranje dogovorjenih nalog splošnega in skupnega pomena s področja zdravstvenega varstva in

– financiranje oziroma soudeležba pri prednostnih zdravstvenih naložbah.

Z upoštevanjem navedenih pripomb je sporazum sprejemljiv.

(Op. pripombe so podane od delegatov zdravstvene skupnosti).

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O OSNOVAH PLANA SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI OBČINE JESENICE 1976 – 1980

1. Plan temelji na realnih osnovah upoštevajoč dogovorjeno najnižjo stopnjo prispevka, seveda istočasno ob predpostavki, da se cena kvadratnega metra bistveno ne poveča.

2. Plan je usklajen z našim srednjeročnim programom in je zato sprejemljiv.

3. K členu 4 toč. f), ki navaja razmerje med družbeno usmerjeno in individualno gradnjo v varianti se opredeljujemo za »najmanj 70 odstotkov za družbeno usmerjeno gradnjo«. Op. Železarna redna sredstva 100 odstotkov namenjena za družbeno gradnjo.

DOGOVOR O OSNOVAH SREDNJEROČNEGA PLANA KRAJEVNIH SKUPNOSTI

1. Plan nalog je izredno obsežen in je sprejemljiv le, če je celoten spisek nalog le pregled odprtih problemov in želja KS, s tem, da se iz celotnega spiska obdela prioritetni vrstni red nalog in naj bodo usklajene z realnimi finančnimi možnostmi občine, SIS in delovnih organizacij.

2. Pri sporazumevanju o dodatnih prispevkih za zaposlenega je nujno potrebno upoštevati vse obveznosti planov SIS, ki tudi izhajajo na osnovi dodatnega združevanja sredstev (izobraževalna skupnost 12.4 milij., otroško varstvo 4 milij., kulturna skupnost 5. milij., TKS 22.2 milij., kar je iz sporazumov razvidno).

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

ODNOSI PRI PRIDOBIVANJU DOHODKA

Dohodek je osnova za uresničevanje pravice delavca, da odloča o pogojih in rezultatih svojega dela, je glavni nagib za delo in merilo uspešnosti proizvodnje in opravljanja druge gospodarske in družbene dejavnosti temeljne organizacije (Roman Albreht).

Osnutek zakona o združenem delu (39. člen) opredeljuje dohodek takole: Dohodek je del celotnega družbenega proizvoda, ki ga delavci v temeljni organizaciji pridobivajo v denarni obliki kot družbeno priznanje za rezultate svojega in skupnega družbenega dela v pogojih socialistične blagovne proizvodnje, in s katerim gospodarijo delavci v temeljni organizaciji na podlagi svoje pravice dela z družbenimi sredstvi.

Delavci pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka. V osnutku so navedene štiri osnovne oblike, na podlagi katerih temeljne organizacije pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka. Prva oblika je prodaja izdelkov in storitev na domačem trgu, na tujih tržiščih in v okviru organizacije združenega dela. Druga oblika je pridobivanje dohodka z udeležbo v skupno doseženem dohodku na podlagi združevanja dela in sredstev. Tretja oblika je svobodna menjava dela, četrta oblika pa zajema prejemke kot so kompenzacije, regresi, premije, dotacije itd. Ko se iz celotnega prihodka temeljne organizacije nadomestijo materialni stroški in amortizacijski stroški po minimalnih stopnjah, predpisanih v zakonu, se dobi dohodek temeljne organizacije.

Iz družbene narave dohodka sledi, da dohodek, ki ga ustvari temeljna organizacija, ne pripada samo delavcem v tej temeljni organizaciji, temveč tudi drugim delavcem v združenem delu, ki so s svojim delom prispevali k ustvarjanju dohodka.

Dohodek, ki ga pridobivajo delavci v TOZD, služi dvem temeljnim namenom. En del dohodka je namenjen zagotavljanju skupnih in splošnih pogojev dela in razvoja družbe, ki so po osnutku naslednji:

– skupne in splošne potrebe na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva in drugih področij družbene dejavnosti,

– splošne družbene potrebe, ki se zadovoljujejo v družbeno političnih skupnostih in

– druge potrebe, kot npr. izdatki za ohranitev, zboljšanje in varstvo človekovega delovnega in življenjskega okolja, za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, ipd.

S tem delom dohodka delavci razpolagajo v skladu z obveznostmi, ki so jih prevzeli s samoupravnimi sporazumi in obveznostmi, ki jih predpisujejo zakoni in drugi odloki, ki so jih njihove delegacije in delegati sprejeli v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

Drugi del dohodka, ki ga osnutek imenuje čisti dohodek, pa delavci razpolagajo za pokritje svojih življenjskih potreb, to je za osebne dohodke in skupno porabo, ter za razvoj svoje temeljne organizacije za razširjeno reprodukcijo in rezerve.

Delavci v temeljni organizaciji razpolagajo čisti dohodek samostojno, s svojimi lastnimi sklepi, vendar v odnosih vzajemne odgovornosti in odgovornosti do družbe kot celote.

Pridobivanje in razporejanje dohodka je prikazano v naslednji shematični obliki: Katarina Kos

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O TEMELJIH PLANA RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI V SLOVENIJI ZA OBDOBJE 1976 – 1980

Člen 3: » . . . iz dohodka temeljnih in drugih organizacij združenega dela«. Imamo vrsto dejavnosti, ki ne vplivajo direktno na ustvarjanje dohodka, zato je predpostavka o že v naprej določenem deležu finansiranja, po ključu soustvarjanja dohodka, problematična. To bi namreč pomenilo, da bi morali posamezne raziskovalne dejavnosti opustiti ali pa zbirati sredstva po novem sporazumu.

Člen 6: Premalo definiran pojem združenih sredstev za skupne naloge RD v RSS, ki naj znašajo 1/3 do 40 odstotkov vseh zbranih sredstev. Kdo usmerja in način porabe teh sredstev, to je pomembno, pa ni omenjeno v sporazumu. Predlagamo, da zadnji odstavek tega člena odpade.

Člen 9: Raziskovalna dejavnost oziroma vsebina raziskovalnega dela je razdeljena po PRS, to se pravi, da bi morali programi PRS predstavljati raziskovalno dejavnost RSS. Zato je nerazumljiv pojem, da RSS zastavlja svojo raziskovalno politiko, ki naj bo s programi dela PRS osnova za dogovarjanje o obsegu združevanja sredstev. Predlagamo, da člen 9 odpade.

Člen 10: Zaradi predložene izločitve člena 9, bi naj se člen 10 začel: »V vsakoletnem programu dela RSS oziroma vseh PRS bodo opredeljene tudi bistvene . . .« Poleg tega je vprašanje točke 1: ali ni vzgoja in izobraževanje kadrov bolj stvar izobraževalne skupnosti?

Če samoupravni sporazum govori disciplinirano o zbiranju finančnih sredstev za raziskovalno dejavnost, potem bi moral vsebovati tudi člen, kako se bo finansirala raziskovalna dejavnost iz združenih sredstev; to je bistvenega pomena in pomanjkljivost sporazuma.

VINKO TRINKAUS

MIRJAVA

7 ODLOMEK IZ ROMANA

Dva vsta potlej izginila iz mesta, kmalu za njima pa še tretji.

Z veliko vztrajnostjo so pri kmetih le dobili dve puški, pištolo in dvanajst bomb. Zbrojevke, ki so jo tako iskali, nihče ni odkril. Skrbelo jih je, ker so imeli tako malo nabojev. Ampak, saj jih imajo Nemci, so se tolažili.

Ko je Nemčija napovedala vojno Sovjetski zvezi, niso bili manj presenečeni kot o napadu na Jugoslavijo. Novica je bila osupljiva, pobudila je nova, stvarnejša upanja. Torej le začetek, po Miranovem — začetek konca. Mladi komunisti so verjeli v moč Sovjetske zveze, v Rdečo armado.

Edina žalost — niso mogli dati pravega duška veselju. Niti na ulice niso upali. Bilo bi preočitno, česa se veselijo. Zbirali so se po stanovanjih, se hrabrili, preveličevali moč Rdeče armade in ugibali, kako dolgo bo vojna trajala. Računali so, da ne dolgo. Nemci, navajeni zmag, bodo začutili, da so se spoprijeli z odločnim nasprotnikom, ki ne bo klonil. Ko bodo spoznali, da ne morejo napredovati, bodo vezani na široki fronti — obtičali. Potem nastopi ostra ruska zima, ki je pokopala Napoleona. Tako bo tudi Hitlerja.

Vseeno so morali nekaj napraviti. V mestu niso upali napasti. Nemci bodo do večera dobro zastražili mesto. Ampak letake bodo raztrosili. Kaj če bi zažgali kres. Na oddaljenem hribu, da bi ga videli v mestu. Tako so Slovenci včasih praznovali. Ob kresovih. Hkrati so bili kresovi v turških časih tudi znak pred nevarnostjo in poziv na obrambo.

Dogovorili so se, da bosta Danči in Adi popoldne pripravila kres in ga v mraku zažgala. Suzana bo prvič sama raztrosila letake.

Oboje je dobilo še posebno potrdilo, ko so zvečer, ob osmih, Nemci klicali v bivšem sokolskem domu zborovanje. Tako bosta dva povsem različna dogodka potekala skoraj hkrati. Nemška pozornost bo usmerjena na zborovanje, na zavarovanje, da jih ne bi spet presenetilo streljanje. Tako se bosta Danči in Adi brez skrbi vrnila v mesto.

Zborovanje je Mirana zanimalo. Hotel je slišati, kako bo govornik pojasnil napad na Sovjetsko zvezo, s katero so v Berlinu podpisali pakt o nenapadanju. Tega, kako Hitler prelamlja vse obljube, ne bo mogel povedati. Seveda bo vso krivdo valil na nasprotnika.

Dvorana je lahko sprejela največ štiristo ljudi. Bila je nabito polna. V ospredju, v prvi vrsti novi obrazi. Nemški oblastniki, močno obvezani Heuser kot nekakšna nemška relikvija, dokaz, kako kruti so sovražniki. V drugi vrsti Čadež z ženo Karin, ki je vsa nemirna. Za hip se je ozrla k Miranu, ki je stal ob steni. Videl je njen živahni, vročični pogled, kot bi jo vojna napoved, vznemirljivi trenutki ob poročilih, zmagah, prerodili. Nedaleč stran Pakrac, bivši Sokol, ki pa je naglo menjal prepričanje. Kot so pripovedovali, se že ponuja novim gospodarjem z majhnimi uslugami in veliko vnemo. Ob njem žena, nekam pusta gospa, ki je videti prav smešna v kričavem dindrlu.

Za njimi, v naslednjih vrstah večinoma preprosti ljudje, ki se nadejajo, da bo Nemčija prinesla boljše življenje. Zadaj se stiskajo ljudje, ki jih je strah upiranja. Prišli so, da pokažejo svojo pripravljenost, da sprejmejo vse, kar morajo mimo svoje volje od nove oblasti sprejeti.

K Miranu se priziblje oddelkovodja Lado. Okrog ust, na lepem, gladkem obrazu, mu igra blagi, cinični nasmeh. Čudna zmes veselja in posmeha. Počasi, leno se ozira po dvorani, kot bi se skušal zapomniti obraze ali nekoga išče. Karin se je spet ozrla. Dolgo gleda proti Miranu.

»Si prišel, da boš zvedel, kdaj se lahko prostovljno prijaviš v vojsko,« se je posmehnil Lado.

Miran gleda njegov muzajoči smeh in ugiba, kaj bi rad namignil.

»Bodo morali opraviti kar brez mene,« odvrne in se objestno zareži. »V jeseni se vrnem v Ljubljano. Zdaj toliko raje.«

»Kako dolgo misliš, da bo trajalo?« zanima Lada.

»Najmanj leto dni. To so velika prostranstva. Potem ruska zima. Ne bo šlo tako zlahka kot doselej.«

»Zanima me, kako močna je Rdeča armada?«

Prihaja Slavko. Rahlo opit, rdečica mu je udarila v obraz. Trmoglavo stiska usta. S pogledom prebada ljudi, ki mirno sedijo na stolih. Miran le pokima in se zaustavi. Ker se opit rahlo maje, se z ramo nasloni na steno.

Proti govorniškem odru stopa vodja okraja, Gorbatsch.

Govor začne ostro, skoraj vojaško, z očitno željo, da bi razvnel množico. Posega nazaj v zgodovino nemškega naroda, preide v začetke Nacional socialističnega gibanja, oriše položaj Nemčije pred prihodom Hitlerja na krmilo države, potem niza uspehe. Govori o vsesplošnem gospodarskem napredku, prerojenju Nemcev. Privajeno omenja številke, ne da bi pogledal na listek. Govori o miru, o možnosti lepega življenja, ki bi ga poslej živeli. Ampak — sovražnik ne pusti. Ne dovoli Nemcem, ki so hoteli le to, da bi vse Nemce zbrali v eni državi, pod enim vodstvom, ne pusti, da bi mirno, prijetno živeli, ampak jih iziva na novo vojno. Ker pa je nemški narod ponosen, bo na silo odgovoril s silo. Potem bruha ogenj na boljševižem, grozi s siromaščino, barbarstvom, bednim življenjem, ječami, Stalinom. Šele zdaj napoveduje oster, neizprosen boj, ko bo nemški vojak pokazal svojo zvestobo domovini ciljem, idealom, se junaško boril in zmagal. Nič drugega ni mogoče kot samo zmaga.

Le prvi dve vrsti poslušalcev sta videti navdušeni. Drugi so zaskrbljeni in ne kažejo veselja. Gorbatschev ognjeviti sekantni govor se ni oblikoval po iskrivih domislicah, besednih preobratih, paradoksih, vendar je imel jasno linijo. Predvsem pa se je pokazal Gorbatsch kot skrajno vnet vernik Nacionalsocialističnega gibanja. To ni bila igra: prepričano je verjel kar je govoril. Niti za hip ni podvomil v pravičnost te vojne, v njen zmagovit konec.

Miran bi rad zavpil, da bo zmagala Rdeča armada. Ampak to bi bil — samomor.

Lado je videti zamišljen, Slavko napet. Divje mršči usta. »Zunaj me počakaj,« hripavo šepne Miranu.

Ko zagleda množico, ki se pomika proti izhodu, opazi Majdo, ob njej Ano Marijo, ki se mu smehlja. Namesto, da bi bilo ravno obratno. Hoče mimo, ko mu Ana Marija zakliče. »Gospod beži. Česa se pa boji? Dveh deklet?«

Ana Marijino odločnost moraš občudovati. Je res tako hrabra kot se kaže ali je to neučakana objestnost? Miran zastane, da se mu približata. Majda zardeva, nerodno ji je. Tudi z njim ni veliko bolje.

»Slišala sem, da nameravaš na jesen v Ljubljano,« zavzdihne Majda s tako bolečim glasom, da je Mirana začudilo.

»Tako nameravam. Kaj bi tukaj?«

»Saj ne bo zmerom tak dolgčas, kot je zdaj. Imamo novo vojno. Ta lahko marsikaj spremeni,« izzivajoče pika Ana Marija. Ne skriva veselja, navdušenja in upanja. »Ostani z nami. Želo bi te pogrešali.«

»Oče se po dolgem času strinja z mano. Spodbuja me, naj odidem.«

Rad bi slišal Majdin vzdih, prošnjo, naj ostane. Saj sluti, kaj si Majda želi. A tako rad bi slišal. Stokrat in še ne bi povsem verjel. Zmerom bi še trepetal, da se morda premisli.

»A, tu si. Z dekletoma,« se užaljen obregne Slavko. »Si pozabil na obljubo? Pohiteti morava v restavracijo, drugače ne dobiva prostora.«

»Naju pa ne povabita?« izziva Ana Marija.

»Miran odloča,« se brani Slavko in s prstom kaže name.« Kot veste, imam dekle. Če katero, potem bi moral povabiti njo.«

Zdaj me proseče gleda tudi Majda. Meni pa je nerodno. Nimam denarja, da bi plačal skromni zapitek. Ne vem, kaj bi rekel.

»No, pa pojdita z nama,« se naposled odloči Slavko.

Ana Marija veselo vrisne. Zgrabi Majdo pod roko in jo skoraj vleče za sabo, tako se ji mudi.

Samo dve mizici, skoraj pri vratih sta še prosti. Restavracija je polna ljudi. Nekateri so že hrupni, čeprav niso veliko popili. In še to le pivo, ki ima tako malo sladu. Ječmen varčni Nemci zdaj uporabljajo za kruh. Vina ni več, žganje je izginilo iz točilnic.

Družbo poživlja edino Ana Marija. Slavko je, kdo bi vedel zakaj, potrt in zamišljen, Miranu in Majdi je neprijetno, da sta v družbi. Po tistem ko je Miranu sodnik namignil, naj se z Majdo ne shaja, se še nista srečala v družbi. Le na ulici, kjer pa nista spregovorila.

»Slavko, spet imaš priložnost, da se prostovoljno prijaviš. Zdaj te bodo vzeli in ti precej dali orožje,« se razposajeno reži Ana Marija.

»Veš, kaj si ti? Koza! Navadna koza, ki brez potrebe rezgeče,« togoten škrta Slavko in s prstom grozi Ani Mariji.

Miranu je neprijetno zaradi Majde. Kako mora trpeti. Hkrati pa se čudi, kaj je zgrabilo Slavka, da je tako prostaški. O njem so vendar govorili, da je uglajen, pozoren do deklet. Tudi Ana Marija je videti zbegana. Očitno ga je hotela le podražiti, Slavko pa jo je grobo zavrnil, kot menda še ni nobenega dekleta.

»Besed ravno ne izbiraš,« užaljena poočita Ana Marija in srka pivo.

»Zgledujem se po tebi.«

»Kaj pa sem rekla hudega? Se nisi že prijavil v vojsko?«

Martino je bratovo govorjenje samo mešalo. Še vedno jo je vse priganjalo v gozdove. Zaprti Aleš pa jo je zadrževal in hromil tako, da je glasno razmišljala:

Ali v gozdove ali prosit gestapovce? Kaj bo bolje za Aleša in zame? Filip jo je držal vkleščeno med ti vprašanji. Vendar je bil zdaj že prepričan, da je prvo popuščanje še za njo. Potem je rekel:

— Čas zdaj ni na najini strani. Odločiti se bo treba, a izbiraj sama. Sicer pa, ali ti preostane kaj drugega kot prošnje? Če hočeš še kdaj videti Aleša, je to bržas edina pot. Poleg tega so njegovi izseljeni, le ti mu lahko pomagaš!

Bolj kot kdaj prej so skozi vse to zdaj silile Aleševe besede, da se z nacisti ne morejo pogovarjati drugače kot z orožjem. To je bilo vse doslej jasno tudi njej, vendar pa je zdaj naneslo drugače. Bo res zaradi tega treba ubrati nove poti? Morda pa kaj takega pričakuje od nje tudi Aleš? Morda jim je v tem trenutku tudi on tvezil kaj podobnega, da bi jih speljal na led? Saj ga je poznala, da bi ubiral vedno samo ravnih poti, temveč je vse vedno globoko premislil. Saj v gestapovskih rokah ni imel drugega orožja kakor razum. A tudi ponos, ideje in čast! Pa vendar; koristil bo lahko samo še, če bo ostal živ!

Počasi je potem proti Filipu, ki jo je čakal kot razsodnik, izjecljala.

— In če bi res storila kaj takega, kaj bi rekli ljudje? Bodo razumeli?

Zdaj Filip ni hotel več čakati.

— Kadar gre za vse, ne glej na nikogar. Bodo že na koncu videli, čemu je bilo potrebno ... Sicer pa nikomur ni treba vedeti, kam si šla in čemu.

Filip jo je zadržano opazoval, kako bodo delovale njegove besede. To, da razen njega nihče ne bo nič vedel o tem, je bilo zanj dosti pomembnejše kot za Martino. A tudi ona se je skoraj vidno oddahnila ob tem nasvetu. To bo še najbolje: nihče ne sme vedeti, kaj vse bo storila za Alešovo rešitev!

Filip si je zadovoljno mel roke. Samo še malo bo treba, samo še korak, pa se bo v Martini sprožilo. Ko bo v Wernerjevih rokah, se bo šele začel ples.

Nazadnje pa je rekla to, kar je hotel Filip:

— Morda imaš prav! Če spodleti, tudi jaz več ko glave ne morem izgubiti! A o tem nikomur besede!

IVAN JAN

54 MRTVI NE LAŽEJO

Filip bi ji rad stisnil roko, a je potiho čestital le sebi. Molčati pa ni hotel, še manj pa, da bi njega krivila za kaj slabega. Zato ji je pomirjajoče rekel:

— Ne jaz, ti si se odločila tako. Jaz sem ti le svetoval. Premisli še enkrat. Morda je kaka boljša rešitev. Zdaj grem poizvedovat, ti pa se medtem pazi!

— Oglasi se kmalu! Vsa sem na trnih. Če me ne bo veš kaj se je zgodilo. Če boš zvedel kaj posebnega, mi hitro sporoči!

Filip je odšel skozi gozd in se ustavil v hiši zajetne Štefuclje. Njen mož je bil tudi med aretiranimi. Žena ni bila slaba in tudi boječa ne, toda ničesar ni znala obdržati zase. Še tople novice in celo z dodatki, je takoj prenesla naprej. Filipa ni imela v číslih, pa tudi zoprn ji ni bil. Čeravno je zlepa ni bilo mogoče spraviti v zadrego, ji pa Filipov obisk to pot ni bil preveč dobrodošel.

— Nič se ne ustraši, Štefuclja, nič hudega ne prinašam jo je ogovoril namesto pozdrava. — Samo pogledal bi rad, kako je zdaj, ko so ga odgnali, je dodal.

— Kako da niso zgrabili tudi tebe? No, saj vseh nikoli ne bodo. Tudi moj se mora vrniti, saj ni nič kriv!

Medtem mu je postavila na mizo žganja in kruha . . .

Filip se je takoj lotil jedi in rekel:

— Tako je. Vrniti se mora, ko se bo pokazalo, da je vse skupaj iz trte zvito. Ne veš pa nikoli. Danes so čudni časi!

— Čudni, čudni, je pritrdila Štefuclja. — Ali tudi ti misliš, da nekdo izdaja?

— Kdo bi vedel. Kar tako tudi ne gre. Gestapovci imajo sto poti, da poizvedo, kar jih zanima.

Štefuclja, ki si ni preveč gnala k srcu moževe aretacije, je bila vseeno radovedna.

— Če si doma še ti in drugi, ne morejo vedeti prav veliko. Ali pa? Najbolj se čudim, kako so ujeli Aleša? Takega fanta!

— Z jezika si mi vzela. Za tem se morajo skrivati čudne reči!

Filip je hotel speljati sum in dvome v to smer. Tudi na Goloba ni pozabil.

— Ježeš, ne govori tako! Povej, kako to misliš?

Filip se je malo odkašljal in se delal, kot bi mu beseda ne hotela iz ust.

— Kako naj mislim drugače kakor drugi. Sama veš, kako je dandanes, pa je bolje, če ne govorimo preveč.

Štefuclja ni pa ni odnehala.

— Vem, vem. Saj prav zato. Mar meni, ki so mi tudi zaprli dedca, ne moreš povedati, kar imaš že na jeziku?

— Če mi sveto obljubiš, da ne boš povedala živemu človeku.

To Štefuclji ni bilo težko, in prikimala je, kot bi bilo razumljivo samo po sebi.

Filip je s tihim glasom nadaljeval:

(se nadaljuje)

JANEZ BROJAN, st. 1

IZ ALPINISTOVE BELEŽNICE

PLEZANJE PRVENSTVENE SMERI V OSREDNJEM STEBRU ROGLJICE — 2.578 M

Leta 1938 smo v razgovorih o raznih problemih in o še ne preplezanih stenah z Jožem Čopom in Mihom Potočnikom ugotovili, da je osrednji steber Rogljice nad Krnico še nepreplezan. Nekaj navez je že ogledovalo ta steber, nekateri so se že tudi pripravili za naskok, tako inozemci kakor domači, a so se vsakokrat umaknili.

Joža je dejal, da ima že dovolj revme in da ne mara več bivakirati v stenah, naj poizkusiva midva z Maksom Dimnikom to smer. Izrazil je željo, da bi ostala ta prvenstvena smer doma, saj se inozemci zelo zanimajo zanjo.

Po tem razgovoru me je pričel steber res zanimati. Že takoj naslednjo nedeljo sem se odločil, da grem v Krnico in pogledam nekoliko od bližje to veličastno kraljico, ki je tako nedostopna in tako močna. Šel sem sam in to v nasproti ležečo steno Razorja in od tam z daljnogledom iskal prehod v njej, toda skoraj brez uspeha. Povsod same gladke plošče in previsi. Odločil sem se, da za enkrat ne omenim nikomur nič o tem, predno si tudi v zimskih razmerah ne ogledam stene.

Naslednje leto je moral Maks na odsluženje vojaškega roka, tako da to leto ni bilo nič. V septembru je prišel domov in ker sem bil jaz v dobri formi, sva že kar prvo nedeljo odrinila v zahodno steno Škrlatice. Tudi ta je bila prvenstvena in sva jo plezala 15 ur. Ob tej priliki sem Maksu omenil steber v Rogljici in tudi on je bil navdušen zanj. V tej smeri sva ga imela priliko videti tudi s strani, toda tudi tu nisva videla izgleda za prehod. Isto sem ugotovil v mesecu aprilu v steni Gamzovca, ko je bilo še dosti snega. Na nekaj mestih je ležal sneg, drugače pa povsod same gladke plošče. Tudi Maks je šel nekajkrat na oglede, a se je vrnil z istim mnenjem kot jaz. Nisva se več čudila, da se je doslej vsakdo premislil za naskok in se zavedala, da se bo treba resno pripraviti za ta vzpon.

Naslednje leto sem bil jaz službeno tako zadržan, da zopet ni bilo nič. V letu vzpona pa sem bil toliko na boljšem, da sem bil ob nedeljah prost. Razen tega pa sem v tem času spoznal Miha Ariha in večkrat smo plezali skupaj. V avgustu smo se odločili, da poizkusimo srečo, ko je vreme bolj stanovitno in so noči še tople in kratke, prepričani smo bili, da bomo ostali najmanj eno noč v steni.

Sobota, 26. julij 1940 je, vreme je krasno, ko se odpeljeva z Maksom z večernim vlakom v Kranjsko goro, tam naju že čaka Miha. Takoj odidemo proti Krnici. V tričetrt ure se že znajdemo pred kočo, hitro spijemo vsak po en malinovec in že hitimo proti Veliki Dnini. Bivak ena je še precej daleč. Oskrbnici smo naročili, če nas ne bo do drugega večera nazaj, naj nekoliko pogleda v steno in če bo gorela kje kaka lučka, bo to znak, da smo še v steni. Kar hitro smo v pragu pod Veliko Dnino. Od časa do časa nam uide pogled v steber Rogljice. Veselega pomenka je konec, kajti vsakemu kljuje v prsih ista skrb: kaj nam bo prinesel jutrišnji dan. Kar hitro smo pri zadnjih mecesnih pod zahodno steno Škrlatice. Dan se je med tem že nagnil k počitku, le večerni polmrak nam še nekoliko osvetljuje pot. V stenah Škrlatice se raztezajo pošastne sence. Nekje v kaminu voda zamolklo klokota, v drugem pa le še posamezne kapljice tolčejo svoj, za žejo izzivajoči tik, tik, tik.

Dolina Krnice je zastrta v popolni mrak. Nekje gori pod Vršičem se oglasi sova, od Erjavčeve koče se začuje vrisk, njegov zvok se odbija preko ostenja Prisojnika. Kmalu smo pod steno v kateri leži bivak ena. Z Maksom prevzameva vso opremo, da bo Miha lažje naložil še sneg za kuho čaja. Hitro smo pri bivaku, Maks pripravi vodo za čaj, mi pa se ob veselem pomenku in rahlem utripanju sveče zalagamo z jedjo. Med tem zavre tudi voda za čaj. Takoj je gotov, spijemo ga in pospravimo vsak svoje stvari. Maks in Miha pripravljata za spanje, ker je v bivaku zelo malo prostora, jaz pa med tem pogledam še nekoliko v noč.

Noč je krasna, nebo brez oblačka, na zahodu se od časa do časa poblisne. Za Prisojnikom se utrne zvezda in zdrsi po nebu. Na nebu se počasi razlija bleda svetloba, ki polagoma objame vrhove in drsi dalje preko sten in robov do same doline. Kako božanstven je pogled na vrhove od Razorja preko Prisojnika, Mojstrovke do ostre kupole Jalovca. Toda dovolj je občudovanja, treba bo iti spat, kajti zjutraj bomo vstali za rana.

Ura je pol štirih zjutraj, ko se prvi zbudi Maks pa tudi z Mihom sva takoj na nogah. Maks kuha čaj, z Mihom pa pospraviva bivak, nekoliko pojemo in spijemo čaj.

Pol petih odidemo iz bivaka, ko gremo pod steno Škrlatice ravno prvi sončni žarki objamejo vrhove. Vreme je krasno, le nekoliko preveč toplo je že tako rano in to še v bližini snega. Iz doline se od časa do časa vzdigne lahka meglica, ki pa se takoj zopet razgubi. Prepričani smo, da bo v kratkem kaka nevihta. Želja nas vseh pa je, da bi je ne bilo vsaj toliko časa, da se vrnemo iz stene. Kmalu smo preko peščene police pod zahodno steno Škrlatice in Rakove špice, v žlebu pod Rogljico. Hitro se preobujemo v plezalne čevlje in navežemo na vrv, se oborožimo s klini in karabinerji, ostaja le še vprašanje, kdo bo prvi zastavil korak v steno. Navezo smo sestavili takole: z Mihom sva se navezala vsak na en konec vrvi, ker bova plezala vsak eno dolžino vrvi naprej, Maks pa bo kot dober varovalec v sredini.

(se nadaljuje)

AKTUALNOSTI Z JESENIŠKE OBČINE

USTANOVITEV SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZA VARSTVO PRED POŽAROM

Iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom je dal v javno razpravo temeljnim in drugim organizacijam združenega dela, krajevnim in drugim skupnostim ter gasilskim organizacijam v občini Jesenice osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom. Zakon določa, da morajo biti take skupnosti ustanovljene do konca avgusta letošnjega leta.

Namen ustanavljanja takih skupnosti pa je, da bi uresničile družbene interese ter potrebe po varstvu pred požarom in drugimi naravnimi nesrečami in da bi pospešile razvoj samozaščite na tem področju. Javna razprava bo trajala od 10. junija do 10. julija.

Razen osnutka samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom v občini Jesenice pa sta v istem času v javni razpravi tudi sporazum o oblikovanju konference delegacij združenega dela, ki bo delegirala svoje delegate v organe bodoče samoupravne skupnosti in sklep o določitvi delegatskih mest za skupščino bodoče samoupravne interesne skupnosti. Po tem sklepu naj bi delegirala v skupščino samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom industrija sedem delegatov, ostalo gospodarstvo pet, področje družbenih dejavnosti naj bi zastopali trije delegati, krajevne skupnosti 11 in gasilske organizacije v občini Jesenice 19 delegatov. Skupščina samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom naj bi štela 45 delegatov. Ž.

PETLETNI RAZVOJNI NAČRT KRAJEVNE SKUPNOSTI RATEČE

V krajevni skupnosti Rateče so zapisali v svoj srednjeročni načrt na prvo mesto, da se bodo borili proti divjim smetiščem in proti onesnaženju vode. Da takšna naloga v tako neomadeževanem okolju, kakor je še ohranjeno v Ratečah, sodi na prvo mesto, je povsem razumljivo, še posebej pa je razumljivo zato, ker najdemo onkraj bivše železniške postaje divja odlagališča odpadkov, največje smetišče pa je po vsakoletni prireditvi pod skakalnicami v Planici. Slednje sicer vselej dovolj skrbno očistijo, vendar pa ostaja na širšem območju ustja doline Tamar še vseeno precej odvržene polivinilske in druge embalaže.

Kot dokaj pomembno nalogo so si zadali: ureditev avtobusnega postajališča, podaljšanje delovnega časa krajevne pošte in asfaltiranje preostalih cest v naselju in zunaj njega, zlasti pa asfaltiranje regionalne ceste Rateče–Tamar. Treba je reči, da so Rateče eno tistih naselij, v katerem so vaške ceste najbolj skrbno urejene, saj so skoraj vse asfaltirane. Uredila sta jih krajevna skupnost in turistično društvo sama, z denarjem, ki so ga sami zaslužili, se pravi brez pomoči širše družbene skupnosti. Zato je moč utemeljeno pričakovati, da bodo v petletnem obdobju uredili še vse ostale ceste na robu naselja, vendar je ureditev ceste v Tamar, ki je regionalnega značaja, stvar republiške skupnosti za ceste, ki pa jo zaenkrat nima v svojem petletnem razvojnem načrtu, vsaj ne v celotni dolžini. Nakazuje se le možnost za ureditev ceste od Rateč do Planice, se pravi do skakalnic.

V svojem srednjeročnem načrtu opozarjajo na potrebo po izgradnji novega vodovoda iz Tamarja do naselja, za kar so bile že predčasno opravljene potrebne študije. Tudi zgraditev vodovoda, s katerim bi zajeto vodo pri slapu Nadiže v Tamarju privedli do naselja, presega njihove možnosti in je zgraditev stvar vodovodnega podjetja in celokupnega načrta izgradnje komunalne infrastrukture v občini.

Enako zahtevna naloga kot vodovod, je tudi kanalizacija. Naselje je še v celoti brez nje.

Razen teh velikih in dokaj zahtevnih nalog pa opozarjajo v svojem načrtu tudi na redno vzdrževanje električne razsvetljave v naselju in na potrebno dopolnitev.

Ker tudi Rateče že dolgo niso več izključno kmetijski kraj, se kaže vse očitnejša potreba po izgradnji otroškega vrtca za 30 otrok in otroškega igrišča. Za oboje obstoji možnost v nekdanji osnovni šoli in ob njej.

Med objekte, ki bi jih kraj moral imeti za športno dejavnost mladine, odraslih in gostov, potrebujejo zlasti kegljišče na ledu, balinišče in igrišče za rokomet.

V načrtu ugotavljajo, da obstoje v Ratečah naravne možnosti za 1.000 turističnih postelj in zato so število 1.000 postelj zapisali v svoj načrt. Če naj bi uresničili tako ambiciozen načrt turističnega razvoja, bi morali v naslednjih letih zgraditi vsako leto skoraj 200 novih postelj, saj jih je zdaj v kraju le malo več kot 200. Zaenkrat ni videti možnosti za realizacijo tega dela njihovega načrta.

Ker kraj nujno potrebuje trgovino, saj obstoječa ni v stanju pokriti osnovnih potreb prebivalcev, so načrtovali njeno izgradnjo. Zmogljivost nove trgovine naj bi bila tolikšna, da bi lahko v celoti pokrila potrebe za 800 prebivalcev z osnovno preskrbo. Ker pa so Rateče obmejni kraj in kraj, skozi katerega gre veliko tranzitnega turističnega prometa, razen tega pa je tod tudi nekaj stacionarnega turizma, bi morala nova trgovina računati tudi s potrebami in kupno močjo iz teh virov.

Kljub temu, da je kmetijstvo v Ratečah dokaj dobro razvito in da je skopa rateška zemlja najvzorneje obdelana daleč naokrog, računajo na nujno potrebne pospeševalne ukrepe, ki bi kmetijstvo v bodoče še okrepili.

Vidimo, da so si krajani krajevne skupnosti Rateče zadali dokaj zahteven načrt za prihodnjih pet let in da bo potrebnih mnogo naporov in veliko razumevanje družbene skupnosti, če naj ga v celoti uresničijo. Ž.

ANALIZA SAMOUPRAVNIH RAZMER SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBSTVA

V torek, 22. junija, bo seja skupnosti socialnega skrbstva Jesenice, na kateri bodo delegati razpravljali o predlogu analize o samoupravnih delegatskih razmerjih v skupnosti, o osnutku zakona o združenem delu in o finančnem načrtu skupnosti za leto 1976.

Iz predloga analize samoupravnih razmer v skupnosti socialnega skrbstva povzemamo, da skupnost upravlja skupščina, ki jo sestavljata dva zbora. V zboru uporabnikov je 33 delegatskih mest, v zboru izvajalcev pa je 11 delegatskih mest. Doslej se je od svojega formiranja skupščina sestala šestkrat, vselej pa sta oba zbora zasedala skupaj. Na vseh sejah je bila prisotna večina delegatov.

Razprava na sejah kaže, da prihajajo delegati na seje pripravljeni in seznanjeni z gradivom. Svoja stališča predhodno formirajo na sejah delegacij v krajevnih skupnostih. Vendar prihajajo na seje ponavadi isti delegati, kar kaže na to, da so si delegacije v krajevnih skupnostih najbrž razdelile interesna področja. Ker stalnost delegatov lahko vodi k odborniškemu načinu delovanja, takšna praksa ni povsem ustrezna.

Skupnost socialnega skrbstva se vključuje v skupščinski sistem preko skupnosti socialnega varstva, ki pa doslej še ni dovolj zaživela.

Kot strokovna služba skupnosti socialnega skrbstva bi moral delovati center za socialno delo, ki pa zaradi neizpolnjenih osnovnih pogojev še ni bil oblikovan. Posledica tega je, da zbor izvajalcev še ni popoln, saj manjkajo v njem trije delegati, ki naj bi zastopali center za socialno delo. Namesto centra za socialno delo opravlja vsa strokovna opravila skupnosti strokovna služba. Finančno računovodske posle pa za skupnost opravlja še občinska uprava.

Ko bodo ustanovljene skupne službe vseh interesnih samoupravnih skupnosti, bodo ta opravila prenešena nanje. Pri nadaljnjem oblikovanju delegatskega sistema pa je potrebna angažiranost družbenopolitičnih organizacij in idejno političnega vodstva za usposabljanje delegatov v krajevnih skupnostih. Ž.

POTREBE PO PEDAGOŠKEM KADRU

Pedagoška usmeritev učencev je danes eden izmed problemov, s katerimi se srečujemo tudi v jeseniški občini. Kadrovanje učencev zaključnih razredov osnovnih šol v občini Jesenice za pedagoške poklice je še nadalje zelo aktualno za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti v občini.

V rednem razpisu prostih delovnih mest v TOZD vzgojno izobraževalni zavod Jesenice, so za šolsko leto 1976/77 razpisali 12 mest vzgojiteljic, štiri mesta učiteljev razrednega pouka in 40 mest učiteljev predmetnega pouka. Na razpis pa se je odzvalo sedem vzgojiteljic, od tega šest že zaposlenih v vzgojno izobraževalnem zavodu, nôben učitelj razrednega pouka in 24 učiteljev predmetnega pouka, od tega 18 že zaposlenih v vzgojno izobraževalnem zavodu. Od 31 prijavljenih kandidatov pa jih ima zahtevano izobrazbo oziroma pogoje za opravljanje pedagoškega dela deset kandidatov, kar 21 kandidatov pa pogojev ne izpolnjuje.

Najbolj kritično je pomanjkanje predmetnih učiteljev za matematiko, fiziko, tehnični pouk in glasbeno vzgojo ter učiteljev za razredni pouk. Ker ne morejo nuditi stanovanj, tudi na zunanji priliv ne morejo računati. Same osnovne šole tudi ne morejo v celoti poskrbeti za reprodukcijo pedagoškega kadra, zato je naloga vseh osnovnih in srednjih šol v jeseniški občini, zlasti še centra srednjih šol, da bi čimbolj pokrivalo potrebe po učiteljih predmetnega pouka. Osnovne šole bodo morale med drugim pri kadrovanju za pedagoški poklic pridobivati boljše učence z odličnim in prav dobrim uspehom, zlasti pa moške kandidate, šola naj bi bolj natančno in dosledno preverjale ideološko prepričanje kandidatov in motive za vpis na pedagoški oddelek. Usmerjanje učencev v pedagoške poklice naj bo stalna poklicna usmerjevalna akcija, ne pa le akcija v osmih razredih.

Doslej so evidentirali izmed učencev osnovnih šol 21 kandidatinj oziroma kandidatov za učiteljski poklic oziroma za šolanje na pedagoški gimnaziji. Za vzgojiteljsko šolo pa so evidentirali 12 kandidatinj in eno učenko za varuhinjo.

Za vse te kandidate bo potrebno poskrbeti. Na šolah bodo morali nameniti veliko skrb poklicnemu usmerjanju učencev za pedagoški oziroma vzgojiteljski poklic, saj se bodo s prehodom na celodnevno šolo in z gradnjo novih vzgojnovarstvenih ustanov zelo povečale potrebe po tem kadru. R.

ZAHVALA OBČANOM IN DELOVNIM ORGANIZACIJAM

Letošnje udeležence VLAKA BRATSTVO IN ENOTNOST smo na Jesenicah sprejeli in se od njih poslovili nadvse slovesno in masovno. Zahvalo za to izrekamo šolski mladini in občanom, ki so se v velikem številu odzvali pozivu in vabilu našega odbora.

Prav tako se zahvaljujemo vsem organizacijam združenega dela, organizacijam in društvom, ki so sodelovala pri sprejemu in slovesu, ali pri srečanju v Vratih in ki so materialno ali kakorkoli pomagali, da je letošnje srečanje z Valjevci uspelo. Še posebno se zahvaljujemo: Železarni Jesenice, SGP Gradis, SGP Sava, tehničnemu biroju, Universalu, Viatorju – TOZD Jesenice, pripadnikom JLA, PD Dovje – Mojstrana, pihalnemu orkestru Jeseniški železarji in vokalnemu oktetu DPD Svoboda Žirovnica – Breznica.

Občinska konferenca SZDL Jesenice

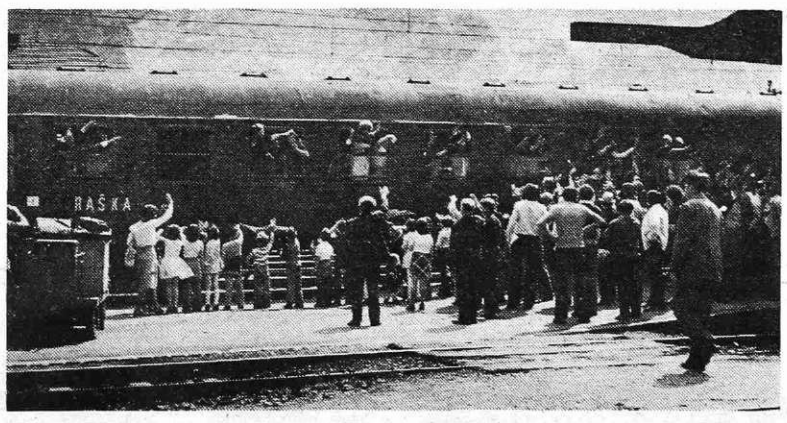

Prisrčno slovo od prijateljev in znancev iz Valjeva

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

V vseh TOZD in OZD ter KS potekajo od 15. do 25. junija tudi javne razprave o samoupravnih sporazumih o temeljih družbenega plana občine in srednjeročnih načrtov vseh SIS. Razprave organizirajo osnovne sindikalne organizacije in KK SZDL. Zadnje dni junija bodo na osnovi pripomb iz javnih razprav, skupščine vseh SIS, nato pa še občinska skupščina omenjene dokumente dokončno potrdile.

– – –

Po programu javnih razprav o osnutku zakona o združenem delu je občinski svet zveze sndikatov v četrtek, 10. 6., v hotelu Svoboda na Bledu organiziral posvetovanje za vse predsednike in sekretarje OO in konferenc OO sindikatov ter člane občinskih odborov sindikatov. O vlogi sindikatov v združenem delu je navzočim govoril Mitja Švab, član republiškega sveta sindikatov in predsednik odbora za družbenopolitično ureditev.

– – –

V četrtek, 10. junija, je bila v Radovljici deveta seja aktiva komunistov delavcev iz neposredne proizvodnje, na kateri so kritično spregovorili o delu aktiva, o vsebini srednjeročnega družbenega plana razvoja občine ter o samoupravnih odnosih v delovnih organizacijah v luči osnutka zakona o združenem delu.

– – –

Predsedstvo OK ZSMS Radovljica je v sredo, 9. junija, sklicalo posvetovanje predsednikov vseh komisij za SLO in družbeno samozaščito pri OO ZSMS v občini. Na posvetu so se dogovorili o konkretnih nalogah v akciji sprejemanja mladih prostovoljcev v partizansko enoto. Posvetovanja so se udeležili tudi predstavniki DPO, skupščine in sveta za LO pri OS. Doslej se je že prijavilo 156, načrtujejo pa še nad 200 novih prostovoljcev.

– – –

Pod predsedstvom Marjana Butorca iz Krope se je v petek, 11. 6., sešlo na drugi seji predsedstvo konference mladih iz krajevnih skupnosti. Osrednja točka dnevnega reda je bila namenjena evidentiranju mladih prostovoljcev v partizansko enoto. Na seji so sprejeli tudi program dela za junij ter spregovorili o vključevanju mladih v KS pri javnih razpravah o zakonu o združenem delu, pri vpisu javnega posojila za ceste ter pri akciji mladih ob tednu Komunista.

– – –

Predsednik gospodarske zbornice SFRJ Ilija Vakič je v spremstvu predsednika gospodarske zbornice Slovenije Andreja Verbiča in predstavnikov občine Radovljica v ponedeljek, 7. junija, obiskal Plamen v Kropi, Almiro v Radovljici in kmetijsko posestvo KŽK Kranj v Poljčah. Z delovnimi kolektivi se je pogovarjal o tekoči gospodarski problematiki, o samoupravnih razmerah v TOZD in o srednjeročnih planih razvoja gospodarstva v občini.

– – –

Na 15. razširjeni seji izvršnega odbora predsedstva OK SZDL 11. junija so pretresali poročilo o akciji zbiranja sredstev za pomoč prizadetemu prebivalstvu v Posočju, ki še vedno traja, o poteku javnih razprav o osnutku zakona v združenem delu v delovnih kolektivih in KS ter o samoupravnih razmerah v delovnem kolektivu psihiatrične bolnišnice v Begunjah. Ocenili so tudi sprejem vlaka bratstva in enotnosti in izrekli priznanje vsem gostiteljem in organizatorjem sprejema gostov iz Srbije.

– – –

V okviru prireditev ob tednu Komunista in kulturne akcije so 8. junija odprli razstavo fotografij spomenikov in obeležij NOB v radovljiški občini v avli nove osnovne šole v Begunjah. Otvoritve so se udeležili tudi gostje iz Srbije, njihovi gostitelji, predstavniki DPO, skupščine in prosvetni delavci. 11. junija so odprli razstavo 18 amaterskih slikarjev članov LIKOR pri ZKPO v poslovnih prostorih LIP Bled obrata na Rečici. Drevi bodo otvorili v Šivčevi hiši v Radovljici razstavo umetniške fotografije »Človek in delo« mojstra Toneta Marčana iz Kranja. V graščinski dvorani pa je na ogled marksistična literatura, ki jo je razstavila delavska univerza.

– – –

Po programu KS Radovljica bodo letos asfaltirali ceste Radovljica–Vrbnje–Gorica, Šercerjevo, Gregorčičevo in cesto na Žale v Predtrgu. Začeli bodo tudi z izgradnjo kanalizacije v Vrbnjah in na Šercerjevi cesti ter vodovoda na Jezerski cesti. Na Cankarjevi cesti, kjer stanuje okoli 1800 občanov, bodo napeljali cestno razsvetljavo.

– – –

Pred kratkim je tovarna Veriga Lesce sklenila prodajno pogodbo s tvrdko Mercedes-Benz v ZRN, s katero se obvezuje prodati na zahtevno nemško tržišče 60.000 parov snežnih verig za motorna vozila. Izvoz leških verig predstavlja velik poslovni uspeh, saj bo navrgel nad 2 milijona nemških mark.

– – –

Obnovitvena dela na gasilskem domu v Zasipu gredo počasi h koncu. Obnovljeni objekt namreč nameravajo svečano odpreti za 70-letnico društva v septembru. Gradbeni odbor, ki ga vodi prizadevni Vinko Golc, je uspel zbrati vsa potrebna denarna sredstva in material pri domačinih in delovnih organizacijah. Vrednost novega gasilskega doma bo znašala okoli 440.000 din. Vsa dela so krajani opravili prostovoljno.

– – –

Na skupnem sestanku predstavnikov turističnega podjetja Kompas in predstavnikov skupščine, družbenopolitičnih organizacij, KS, TD, banke in urbanistov, v sredo, 9. 6., v Bohinju je tekla beseda o programu gradenj hotelov v Bohinju. Po srednjeročnem načrtu naj bi Kompas v tem kraju do 1978. leta zgradil hotel B kategorije z 260 ležišči, bazenom, kegljiščem in drugimi objekti in napravami.

– – –

Zaradi majskega potresa so v Bohinju zgubili najmanj 200 ležišč. Podreti bodo morali hotele Jezero in Pod Voglom in deloma Zlatorog. Po grobih ocenah bodo zaradi škode po potresu turistični delavci morali računati na izpad dohodka najmanj za 3 milijone din.

– – –

Pionirji osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici so ob zadnji zbiralni akciji 27. maja zbrali nad sedem ton rabljenega papirja. Od izkupička, ki ga bodo dobili od odkupnega podjetja, nameravajo nameniti denar za razredne poučne izlete ob koncu leta.

– – –

Na osrednji slovenski razstavi cvetja Hortikultura 76 v Brežicah je od 4. do 7. junija razstavljal tudi čebelarski muzej iz Radovljice. Največ pozornosti so bile deležne izvirne panjske končnice, panoji o življenju čebel ter stari čebelni panj v obliki Turka. Zveza hortikulturnih društev Slovenije je čebelarskemu muzeju podelila plaketo »Brežiška pomlad 76« in pismeno priznanje za uspešno predstavitev svojih eksponatov.

– – –

Prejšnji teden so obiskali ZKPO Radovljica predstavniki RKUD Sloboda-Vis iz Varaždina. Z gostitelji so se dogovorili o prireditvah in izmenjavi gostovanj v okviru jubilejne 10-letnice prijateljskega sodelovanja med varaždinskimi in radovljiškimi kulturniki. Prva prireditev bo v petek, 25. junija, v tovarni Vezenine Bled, kjer se bodo delovnemu kolektivu predstavili mešani zbor, tamburaški orkester in folklorna skupina. Jeseni predvidevajo slovesnosti v Varaždinu in v Radovljici, na kateri bodo podpisali listino o prijateljskem sodelovanju.

– – –

Pod pokroviteljstvom RK ZSMS in ZKPO Slovenije bo v soboto, 19. junija, v Lescah osrednja slovenska prireditev »Naš klub 76«, ki jo organizira osnovna organizacija ZSMS Lesce s pomočjo OK ZSMS Radovljica. Udeležili se je bodo člani ekip ZSMS iz vse Slovenije. Pričakujejo nad 130 mladih, od tega 45 iz pobratene OO ZSMS Most na Soči.

– – –

Delavska univerza Radovljica bo do 18. junija vpisovala kandidate za večerne šole. Letos bodo na novo odprli tehnično šolo elektro in lesarske stroke, delovodske šole za strojno, elektro in lesno stroko ter ekonomsko srednjo šolo

TRETJE SREČANJE POBRATENIH KRAJANOV

V nedeljo, 13. junija sta sveta pobratenih krajevnih skupnosti Blejska Dobrava in Ravne-Bate priredila slovesno srečanje pobratenih krajanov in borcev NOV, v vasi Podlaka nad Grgarjem. Udeležilo se ga je 140 Dobravcev in okoli tristo domačinov.

Ob tej priliki je predsednik KS Ravne-Bate izročil javnemu namenu z udarniškim delom krajanov zgrajeno šest km dolgo cesto iz vasi Bate v Podlako, po kateri je avtobus prvič pripeljal na proslavo. Ob tej priliki je zapel tudi pevski zbor Vintgar, kateri je isti dan še dvakrat nastopil in sicer na proslavi in na komemoraciji ob spominskem obeležju, kjer je padel sekretar SKOJ Vojkove brigade Milan Kalan-Klek, rojen na Dobravi.

Na proslavi je zbrane domačine in goste pozdravil Lojze Bratkič v imenu KS Ravne-Bate. Slavnostni govor pa je imel Ludvik Ambrožič, predsednik ZB NOV z Blejske Dobrave. Orisal je zgodovinsko ozadje, ki je pogojevalo pobratenje in v letu dni dosežene uspehe ter izvršene naloge, katere določa listina o pobratenju. Očrtal je gospodarske uspehe obeh KS, sodelovanje, delovanje delegatskega sistema in prilagajanje vseh dejavnosti družbene samouprave ustavi in določilom zakona o združenem delu.

Kulturni del programa so izvedli pionirji osnovne šole z Dobrave z lepim partizanskim recitalom. Posebno lepo pa se je predstavil pevski zbor in folklorna skupina z glasbenim ansamblom iz solkanske osnovne šole.

Po svečanem delu je bila skupna seja obeh svetov KS, katere so se udeležili tudi predstavniki izvršnega sveta občine, predsednik občinskega odbora ZB NOV, predstavnika občinskih konferenc SZDL in ZSMS iz Nove Gorice, Jesenic pa sekretar občinske konference SZDL Slavko Humerca.

Popoldan je bila komemoracija ob spominskem obeležju, kjer je s soborci padel Milan Kalan-Klek 26. aprila 1945, ki so odbili upad Nemcev in vlasovcev na Banjško planoto.

Odigrani sta bili tudi mladinska in pionirska nogometna tekma med ekipami obeh krajevnih skupnosti.

Takih srečanj si še želimo, spoznavamo se in izmenjujemo izkušnje pri delu, kajti vse to je nadaljevanje ustvarjanja ciljev za katere smo žrtvovali dragocene žrtve in mlada življenja, je zaključil govornik.

AL.

SREČANJE Z INVALIDI – ŽELEZARJI NA RAVNAH

Društvo invalidov Jesenice je 12. junija organiziralo izlet oziroma srečanje z invalidi – železarji iz Raven na Koroškem. Z avtobusom smo se v jutranjih urah odpeljali proti Podkorenu, nato pa po avstrijski strani skozi Celovec, koder smo imeli krajši postanek za ogled znamenitosti mesta, mejo pa smo prestopili na manjšem mejnem prehodu Holmec. Ob tej priliki smo jeseniški invalidi – železarji Ravenčanom vrnili obisk oziroma srečanje, v lanskem letu, ko so bili na izletu v našem kraju in si ob tej priliki ogledali železarno Jesenice, ter ostale turistično zgodovinske kraje na Gorenjskem. S tem srečanjem smo si navezali prijateljske stike.

Ko smo prispeli na Ravne, so nas nadvse prisrčno sprejeli: predsednik DI Ravne Rezka Skrubelj, predsednik aktiva v železarni Ravne Peter Oslovnik, predsednik KO Ivan Hočevar, predstavnik železarne Ravne Jože Homan in predsednik koordinacijskega odbora DI za koroško regijo Franci Leskošek. Ob tej priliki smo se pri domu železarjev na Ravnah srečali tudi z invalidi iz Kranja in z njimi izmenjali prijateljske pozdrave.

Ravenčani so nam pripravili zelo obširen program. Najprej smo si ogledali njihovo železarno, nato je bilo športno srečanje med našimi in njihovimi ekipami v šahu in streljanju v domu telesnu kulture Ravne. Sledil je ogled zelo lepo urejenega delavskega tehničnega muzeja. Po izdatnem kosilu je bilo prosto kramljanje o problemih invalidov iz obeh društev invalidov. Predvsem je želja obeh društev, da bi čim prej ustanovili aktiv invalidov železarjev Jesenice–Ravne.

Ob tej priliki sta si predsednici obeh društev v znak prijateljstva izmenjali spominska darila. Predsednica DI Jesenice Marica Potočnik je društvu v Ravnah izročila »MARTINARSKO BANJO« ter spominske knjige, predsednica DI Ravne Rezka Skrubelj pa društvu Jesenice »INGOT«. Potem smo si ogledali še rojstni kraj Prežihovega Voranca in srečanje zaključili pri Rimskem vrelcu v Kotljah.

Zelo težko smo se poslovili. Srečanje z invalidi – železarji iz Raven je bilo zares prisrčno. Sprejeli so nas kakor bi bili med seboj bratje in sestre. Pomagati si moramo med seboj in skupno premagovati težave.

Ob slovesu smo Ravenčane invalide – železarje povabili, da nas čimprej obiščejo na Jesenicah. Vsi udeleženci srečanja z Jesenic v Ravnah na Koroškem ne moremo pozabiti njihovega sprejema, kot tudi prisrčnega slovesa.

Jože Mrovlje

Invalidi železarji z Raven in Jesenic

PROSTOVOLJCI ZA SEVERNO MEJO NA IZLETU

Čeprav že vsi v visoki življenjski dobi (76 do 86 let), se nekdanji prostovoljci za našo severno mejo 1918/1919, še vedno radi udeležujejo skupnih izletov. Ob takih prilikah se spominjamo na čase, ko so se borili za našo severno mejo in za narodnostne pravice slovenskih rojakov na Koroškem. 57 let je že minilo od tedaj in s trpkostjo so ugotavljali, da se morajo naši rojaki onstran Karavank še vedno boriti za svoje osnovne pravice, katere jim zagotavlja sedmi člen avstrijske državne pogodbe.

Dvodnevni izlet v Banjole pri Puli, kjer so bili prve dni junija lepo sprejeti od prijaznega osebja počitniške skupnosti ZZB NOV ljubljanskih občin, je kljub nekaterim spodrsljajem dobro uspel. Dvajsetminutna zamuda vlaka z Jesenic do Ljubljane je bila vzrok, da so morali kar štiri ure posedati v Ljubljani, do prihodnjega vlaka proti Divači. Vse to pa je bilo pozabljeno naslednjega dne, ko jih je pozdravilo lepo sončno vreme.

Naglo se znižuje število nekdanjih ostarelih prostovoljcev za severno mejo. Le 54 jih je še ostalo v jeseniški občini. Še vedno pa se radi družijo in obujajo spomine na čase izpred 57 let.

s. š.

V SOBOTO OTVORITEV SLIKARSKE RAZSTAVE NEJČA SLAPARJA

V soboto, 19. junija, bodo ob 18. uri s krajšim kulturnim programom v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli slikarsko razstavo NEJČA SLAPARJA iz Kranja. Slikar jeseniškim ljubiteljem likovne umetnosti ni neznan, saj se na Jesenicah predstavlja že tretjič.

Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30, do vključno 30. junija.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Jack LONDON: **Morski volk.** Mladinska knjiga 1976.

Že pred tedni smo v tej rubriki omenili izdajo Londonovih izbranih del in našteli naslove, zdaj povejmo nekaj več o tem, morda najzanimivejšem pustolovskem oziroma pomorskem romanu tega ameriškega pisatelja. Znano je, da je London preživel dokaj razgibano mladost in da je tudi pozneje veliko popotoval. To je pozneje postal nekak vzorec za večino ameriških romanopiscev: najprej si nekaj let nabiraš izkušnje, greš skozi vrsto poklicev, se družiš z najrazličnejšimi ljudmi, potem pa je čas, da tako nabrani kapital vnovčiš s pisanjem romanov. No, znano je, da je potepuhov na tisoče, dobrih pisateljev pa malo. Res pa je tudi to, da so med mladimi in talentiranimi ljudmi, ki se lotevajo pisanja, tisti, ki poznajo svet in ljudi, kar precej na boljšem. Občinstvo jih ima vsekakor rajši kot pa kabinetne pisatelje. To še zlasti v obdobjih, ko v literaturi prevlada realizem: realizem z romantičnim pridihom je vsekakor privlačnejši od suhoparnega realizma »resnih« pisateljev.

London se je rodil istega leta kot Cankar, umrl pa je še kakšno leto pred njim. Skupno jima je tudi sopotništvo z delavskim gibanjem. Drugače pa ima njuno delo bolj malo skupnega. Prav v **Morskem volku** lahko razločno vidimo, da je Londonova pisateljska zasnova zelo daleč od zasnove kakšne Cankarjeve povesti. Roman je konec koncev (oziroma: naj bi bil) namenjen razvedrilu. To določilo pride pri **Morskem volku** v prvi plan. Pravzaprav bi ga morali še malce razširiti in reči: »namenjen razvedrilu širokih množic beročega občinstva«. Ljudem je treba ponuditi tisto, kar jim v sivi vsakdanjosti najbolj manjka, omogočiti jim je treba, da lahko ob knjigi sanjarijo o razgibanem in dejavnem življenju. Knjiga ti omogoča, da skupaj z junaki romana živiš življenje, ki ti je sicer nedostopno. Sanje, ki ti jih ponuja, naj ne bodo kakšne meglene sanjarije, ampak naj bojo sestavljene iz drobcev žive resničnosti, polne otipljivih dejstev, ki jih lahko prepričljivo navaja le nekdo, ki razmere pozna.

Londonova usmerjenost v pustolovsko književnost izvira delno iz spoznanja tega, kar lahko drugim da (ker ga za to usposablja njegov talent in njegovo bogastvo izkušenj), delno pa je tudi v zvezi z nekakšnim vitalističnim svetovnim nazorom. Ta filozofija je nekako takšna: sobodni človek, zlasti mestni človek, se je odtujil prvobitnemu življenju. Ker ni več v stiku s prvobitnimi silami narave, je zgubil zmožnost za nagonsko reagiranje in se vsestransko razvrednotil. V taki usmerjenosti so vidni sledovi Nietzschejevih idej, pa tudi nekakšnega socialnega darvinizma, saj se v njej slavi tisti posameznik, ki »živi nevarno« in ki se dobro znajde v poostrenih razmerah boja za obstanek.

Te Londonove ideje pa so tudi nekoliko socialno pobarvane. »Morski volk« – kapitan Wolf Larsen daje pod nos glavnemu junaku (tega je zvlekel iz morja, pa ne zato, da bi ga rešil, ampak zato, da ga je prisilno novačil za mornarja): Vi sploh niste pravi moški, saj se nikoli niste naučili, da bi se znali preživljati z delom lastnih rok, enako kot se niste sposobni boriti za lastno kožo. – No in prav o tem govori ta roman – o tem, kako se je Humphrey van Weyden, pisatelj in rentnik, naučil skrbeti zase na ladji med surovimi pomorščaki, lovci na tjulenje in pod tiranijo čudaškega kapitana. Stvar pa postane zares romantična šele tisti hip, ko pride na ladjo še eno bitje iz tistega sveta, ki mu pripada van Weyden – neka ameriška pisateljica. Za to krhko in nežno bitje se potem začneta zanimati oba – cinični kapitan in zdaj že nekolikanj otrdeli van Weyden. Kako se je to potem zavozljalo in odvozljalo, nam seveda ne kaže obnavljati.

Pač pa bi lahko za konec omenili še nekaj drugega. V vseh takih pustolovskih zgodbah je namreč prisotna stara in hkrati večno mlada in tudi danes zelo aktualna ideja, ki je izražena v znani Rousseaujevi krilatici »nazaj k naravi«. O tem smo nekaj zapisali že prej, v zvezi z ničejanstvom in socialnim darvinizmom. Ta miselnost je že desetletja prisotna tudi v slovenskem »kulturnem prostoru«. Mogoče bi sploh namesto »miselnost« veljalo reči: to čustvovanje. Opazno pa je zlasti med našimi gorniki. Prepričanje, da je surova (in hkrati lepa) narava tista, ki človeka vzgaja, ki mu pomaga, da se lahko vrne k sebi, k svoji izvirni podobi, je bilo zelo živo med našimi planinci v času med dvema vojnama, precej tega pa lahko čutimo še dandanes. Kar je za anglosase morje, to so za nas gore. V obeh primerih se je okrog skupka naravnih elementov spletel pravi pravcati plemenski mit. V neposrednem stiku z naravo tvegaš življenje – in ob tem rasteš.

Kar precej tega čustvovanja je vpleteno tudi v naš najuspešnejši akcijski roman, v Svetinovo Ukano, tu kot druga tema, v drugih delih istega avtorja pa celo kot osnovni motiv. Tudi Svetino je močno pritegnil motiv »moči« in »boja za obstanek«, tako na ravni posameznika kot na ravni narodov. In, čeprav smo na začetku tega zapisa rekli, da imajo Londonova dela bolj malo skupnega z deli našega jubilanta Cankarja, pa si vseeno ne moremo kaj, da se ob mrkem in brezobzirnem morskem volku ne bi spomnili na Kantorja, Kralja na Betajnovi. Tu kapitan, tam vaški mogotec, oba pa preveva volja do moči in življenjski nazor, ki prezira vsakršne etične norme. V obeh primerih človeško negativen, pa zato umetniško zanimiv lik.

V BOLNICI FRANJA IN GORNJI SOŠKI DOLINI

Člani DU Javornik-Koroška Bela imajo v svojem delovnem programu poleg predavanj, priložnostnih proslav tudi izlete, kar ugodno vpliva tako na članskо povezavo, kakor tudi na boljše spoznavanje znamenitosti posameznih predelov naše domovine. Tako smo si ogledali v maju del Štajerske, 12. junija pa potovali na Primorsko. Prvi cilj izleta je bila bolnica Franja. Preko Poljanske doline in Sovodnja smo se z avtom povzpeli do Planine in se od tam spustili v kotlini ležeče Cerkno mesto našega primorskega partizanstva, in še dalje do soteske Pasice pri Novakih, na koncu katere je bolnica Franja. Čeprav so nekateri že večkrat obiskali to partizansko bolnišnico, pa pot do nje in ogled objektov človeka vsakokrat iztrga iz sedanjega časa, časa potrošniške miselnosti in ga vrne v čas bojev, trpljenja in junaštva. Začutimo herojstvo vsega osebja v bolnišnici v težkem boju za ohranitev življenja vsakega posameznega ranjenega borca, obenem pa silno junaštvo ranjencev nad premagovanjem hudih bolečin. Tiho spoštovanje nas prevzame ob mislih na vse te junake dela in trpljenja.

Po krajšem počitku nadaljujemo pot do Mosta na Soči in Tolmina. Kot je bila v bolnici Franja navzoča preteklost so se tu izletniki sestali s kruto sedanjostjo. Ljudje so res skušali čimprej popraviti posledice potresa, toda posledice so še preveč vidne. Še bolj pretresljiv je bil pogled na vasi na poti proti Kobaridu: strehe prekrite s polivinilom, še nedograjene hiše z velikimi razpokami, hiše z že izbitimi okni in vrati – pripravljene za rušenje, velika delovna vnema pri obnovi, poleg vsega tega pa stoječe prikolice, šotori: simboli in dokazi solidarnosti ter razumevanja za pomoči potrebnim, za omiljenje njihove prvotne nemočnosti. Enaki prizori se nam vrstijo pred očmi vse do konca Soške doline, tja do Trente, kjer smo si ogledali Trentarski muzej, ki je vreden obiska.

Po opravljenem načrtu izleta še vzpon na Vršič in po številnih zavojih v dolino ter preko Kranjske gore domov.

Bilo je lepo! Zahvala gre organizatorjem in šoferju Francu Pogačniku, ki je znal ustvariti med izletniki veselo razpoloženje, ki je pripomoglo k dobri izvedbi izleta. Vsem najlepša hvala!

Ker je bilo za ta izlet veliko prijav, so, 14. junija izvedli oziroma ponovili isti izlet s še enim avtobusom.

J.

MIODRAG PETROVIĆ – ČKALJA NA JESENICAH

V petek, 25. junija, bo gostovala na Jesenicah beograjska estrada – ustanova za organiziranje kulturno-umetniških in zabavnih programov, ki se bo Jeseničanom in okoličanom predstavila z izbranim glasbeno-zabavnim in folklornim programom. Vsekakor bo za vse najbolj zanimiv nastop nam vsem dobro poznanega in priljubljenega igralca in humorista Miodraga Petrovića-ČKALJA.

V skupini, ki šteje okoli 60 oseb, sodelujejo znani predstavniki jugoslovanskega narodno-zabavnega življenja kot na primer Lepa Lukić, Usnja Redjepola, Dušica in Nedeljko Bilkić, Branka Scepanović-Crnogorka, kakor tudi folklorni ansambel Branko Krsmanović iz Beograda, ansambel iz Užičke Požege ter orkester Žarka Josipovića-Skube.

Prireditev bo v športno-kulturni hali v Podmežaklji. Več o prireditvi sami, to je o programu in pričetku prireditve, cenah vstopnic pa boste lahko prebrali v prihodnji številki Železarja.

IZREDEN USPEH MLADIH GASILCEV IZ SMOKUČA

V nedeljo, 13. junija, je občinska gasilska zveza Jesenice izvedla v Mojstrani na Produ meddruštveno tekmovanje gasilcev – mladincev, pionirjev do desetega leta in pionirjev do 14. leta. Prvi so se pomerili v taktični vaji in trodelnem napadu, pionirji A skupine v štafetnem teku in tekmovanju z vedrovko, starejši pionirji pa v trodelnem napadu in polaganju cevovoda na 105 m. Udeležba je bila zelo dobra, saj so v skupini mladincev tekmovale tri desetine, pri starejših pionirjih deset, pri mlajših pa pet desetin.

Pri pionirjih v skupini B je bila najboljša desetina PGD Smokuč, ki je od 1000 možnih dosegla 715 točk. Sledile so ji desetine: PGD Hrušica, PGD Kranjska gora, PGD Mojstrana, PGD Jesenice-mesto, PGD Podkoren, PGD Koroška Bela in PGD Blejska Dobrava. Desetini iz Dovjega in Zabreznice nista bili ocenjeni.

Tudi v skupini A so prvo mesto osvojili pionirji PGD Smokuč, ki so dosegli 927 točk, sledijo pa desetine: Kranjske gore, Jesenice-mesto, Dobrave in Dovjega.

Prostovoljno gasilsko društvo Smokuč je tudi z mladinsko desetino osvojilo prvo mesto s 737 točkami od 1000 možnih. Na naslednji mesti sta se uvrstili desetini: Zabreznice in Jesenice-mesto.

Za uvrstitev na tekmovanju so desetine prejele diplome, za udeležbo oziroma sodelovanje pa so mladinske desetine prejele ročni gasilski aparat, vse druge desetine pa ročnike. Prav gotovo so koristne praktične nagrade tudi vplivale na tako množično udeležbo, kakršne doslej še niso zabeležili. Omenimo naj tudi, da je bilo v vrstah gasilcev-mladincev tudi že precej deklet, ki se vedno bolj uveljavljajo v gasilskih prostovoljnih organizacijah.

B.

Mladinska in pionirski desetimi PGD Smokuč, ki so osvojile na meddruštvenem tekmovanju prva mesta

NAGRADA NAJBOLJŠIM ŠPORTNIKOM — IZLET V NEZNANO

V šolskem športnem društvu Žirovnica že nekaj let nazaj vsako leto razpisujemo tekmovanje za najboljše športnike šole, razreda in športnega društva, poleg tega pa še za najprizadevnejše organizatorje šolskega športnega življenja. Za vsa ta tekmovanja imajo izdelane pravilnike, po katerih se s točkami ovrednotijo vsakemu posamezniku doseženi uspehi na tekmovanjih, udeležba na treningih, na delovnih akcijah, sodelovanje pri organizaciji tekmovanj, manifestacij, nastopov, skratka vsa dejavnost vsakega člana ŠŠD in tudi tistih učencev in učenk, ki niso člani društva, se po določenem ključu spremeni v točke in natančno zapisuje vse šolsko leto. Upošteva se tudi doba članstva v ŠŠD, sodelovanje v organih društva, strokovna usposobljenost, ki jo kdo že ima ali pa si jo je pridobil med šolskim letom, na primer vodnik gimnastike, ali sodnik rokometa. Na koncu se prišteje še točkovanje učnega uspeha.

Od celotne vsote točk je treba včasih tudi kaj odbiti: to so kazenske točke, ki jih določa pravilnik o športnem vedenju in o medsebojnih odnosih na treningu, tekmovanju, v šoli, na cesti, itd. Neudeležba na tekmovanju, manifestaciji ali na delovni akciji ima za posledico izgubo določenega števila točk.

Ob koncu šolskega leta na zaključni proslavi proglasijo najboljše športnike šole, razreda in ŠŠD ter najprizadevnejšega člana – organizatorja šolskega športnega društva.

Pred zaključkom tekmovanja v lanskem šolskem letu so sklenili, da bodo najboljše športnike nagradili s priznanji in še z izletom. Načrt je zaradi pomanjkanja sredstev padel v vodo, ostala pa je obljuba, da bodo ta izlet izvedli v letošnjem letu s sredstvi, ki jih bodo zaslužili z organizacijo občinskih in področnih tekmovanj s samoprispevkom članov za potne in druge stroške med letom, ko bodo hodili na tekmovanja v bližnje kraje.

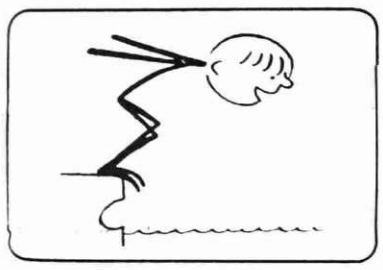

Obljubo so letos izpolnili. Povabili so dest lanskih najboljših športnikov iz najbolj športnega razreda in najboljših športnikov šole, iz ostalih razredov so vzeli najboljše razredne športnike, moško in žensko ekipo rokometašev – seveda najbolj zveste, in se odpeljali – v neznano.

Ko so mladi potniki zagledali z vrha Črnega kala morje, so rekli: »Aha, pa smo tam! Torej v Koper.« Pa ni bilo nič iz tega. Avtobus jo je urezal z nezmanjšano hitrostjo mimo Kopra in dalje ob obali in ovinkal gor in dol in sem in tja vse do – Novigrada.

»A tu pa ostanemo?« so nezaupljivo spraševali in le počasi lezli na plano mladi Žirovničani. Jutro je bilo vetrovno, saj je v Postojni, kjer smo imeli kratek postanek, neusmiljeno tulila burja. Tu, ob morju je bilo topleje, toda sonce se je plaho tiščalo za oblaki in ni kazalo kaj volje, da bi nam priredilo prijeten turistični dan.

»Kar je, je« smo rekli. Počakati bo treba, dan je še pred nami in vse se še lahko uredi, tudi vreme. V Novigrad prihaja sicer vsako leto na letovanje precej otrok iz Žirovnice, vendar ne hodijo v mesto, zato smo šli malo na oglede po mestu in ob obali. Ob zelo močni oseki – kar je običajno ob burji – smo se na »žalu« šli malo obmorskega prirodopisa, nato smo si ogledali razne vrste čolnov, gliserjev, jaht in ribiških bark v pristanišču, ribiče, ki so izmotavali iz mrež zadnje črtve nočnega lova, – pravzaprav smo gledali le bolj žrtve, ne ribiče –. Spotoma smo odkrili vrsto tistih imenitnih izbic, kjer brkati možje s pravimi turškimi priimki izdelujejo in prodajajo imeniten sladoled. Če imaš količkaj srca za take stvari in količkaj denarcev v žepu se mu ne moreš odreči in obiščeš kar vse izbice po vrsti, tako vsaj veš, kje je najboljši.

Presekali smo mesto počez in se znašli zopet ob morju. Pomakanje prsta v vodo je povedalo, da je slana in – topla. Odločitev je padla in pojavili so se prvi kopalci. Izbrali so si tisti del obalnih voda Novigrada, kjer je voda najbolj »redilna«, namreč ob iztoku kanalov, tovariš, ki je že malo starejši in mu za uspešen telesni razvoj redilne snovi iz morja niso več potrebne, si je za namakanje izvolil bolj bistro vodo na samem novigradskem rtu. Zgledi vlečejo. Kmalu je tudi tu morje dobilo bolj sobotnoturističen izgled, čeprav sonce tega ni hotelo gledati in se je vneto skrivalo za oblaki, ki so bolj napovedovali dež, kot pa sončno popoldne.

Za popoldne smo imeli dogovorjen obisk na osnovni šoli in sodelovanje na športnih tekmovanjih v okviru »dneva šole«, ki ga praznujemo vsako leto na ta dan v Novigradu.

Na sporedu je bilo tekmovanje v rokometu za ženske in za moške z udeležbo italijanske šole iz Trsta in šol iz Motovuna, Novigrada in še dveh šol iz sosednjih mest, ter nogomet za moške z udeležbo štirih šol.

Najprej so se pomerile Italijanke iz Tara in Hrvatice iz Motovuna in pokazale dober rokomet. Našim so nagnale strah v kosti, ker so imele za nasprotnice domačo ekipo, ki je bila na kotarskem prvenstvu lani prva... Kljub začetni premoči deklic iz Motovuna so na koncu zmagale Italijanke.

V naslednji tekmi so domačini nadigrali naše fante, ki so delali običajne napake, sicer bi srečanje zlahka dobili, saj so bili tehnično boljši, čeprav so v ekipi Novigrada igrali tudi igralci, ki so lani osvojili na republiškem prvenstvu SR Hrvatske prvo mesto med pionirji.

V naslednjem srečanju med Novigrajčankami in Žirovničankami smo naše igralke videli igrati, kot le redkokdaj. Napadle so silovito in dale šest zadetkov predno so nasprotnice zadele naša vrata prvič – in zadnjič –. Kajti srečanje so naše gladko dobile z 10:1. Tako so se v finalu srečale z Italijankami iz Tara.

Nogomet so naši fantje gladko izgubili, kajti proti sicer telesno šibkim domačinom niso mogli nič, domači so bili pravi profesorji nogometa proti našim.

V nadaljevanju so naši fantje brez težav premagali predstavnike ene od sosednjih šol, vendar se v finale tekmovanja niso uvrstili, ker so jih premagali Novigrajčani.

Zelo zanimivo in najbolj napeto pa je bilo srečanje naših deklet v finalu rokometa z »zelenimi« iz Tara. Začetek je pokazal, da sta ekipi tehnično precej izenačeni. Nadaljevanje pa je pripadlo našim, čeprav so jih Italijanke po rezultatu včasih dohitevale, vendar ne prehitele. Če bi naša dekleta pokazala tako znanje in srčnost na našem področnem tekmovanju, bi bile zagotovo zaslužile katero od kolajn. No, tu so si priborile za prvo mesto lep pokal, lahko rečemo celo za mednarodno zmago. Fantje so v rokometu zasedli drugo mesto med petimi ekipami.

Po slovesni objavi rezultatov in podelitvi priznanj smo se prisrčno poslovili z željo, da se še srečamo, morda ob naslednjem »dnevu šole« in izletu najboljših športnikov, toda takrat seveda ne – v neznano.

Na zabavno glasbeni prireditvi TV nadaljevanke SALAŠ U MALOM RITU, ki bo jutri, v petek ob 19. uri v športni hali v Podmežaklji, bo sodeloval tudi ansambel Deniluška

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE JESENICE

oddaja v najem

POSLOVNI PROSTOR

na Jesenicah, Kidričeva cesta št. 35

Poslovni prostor je lociran v pritličju stavbe, tik ob glavni cesti, s skupno površino 37 kvadr. metrov.

Prednost pri najemu poslovnega prostora bodo imeli uporabniki, ki bodo opravljali uslužnostno dejavnost.

Interesenti naj pošljejo pismene vloge v roku 10 dni na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost Jesenice, Titova 65.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 19. junija bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta
SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA ZARJA KAŠTA 2 NA TRŽNICI
V soboto, 19. junija bo v Kranjski gori od 15. do 19. ure odprta
EMONA MARKET, Kranjska gora

ZAHVALA

Erika Sirc – tekači, se najlepše zahvaljujem Antonu Dremlju za sporočilo, da je njegov sin izročil mojo izgubljeno uro šoferju avtobusnega podjetja Viator, kjer sem jo tudi prejela.

Še enkrat prav lepa hvala.

Erika Sirc

ZAHVALA

Ob težki in prerani izgubi našega dragega očeta

VIKTORJA KLINARJA

se iskreno zahvaljujemo za skrbno nego v bolnišnici Jesenice, kakor tudi za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

HVALEŽNI KLINARJEVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža in očeta

ALOJZA RADIJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in nam izrekli sožalje ter darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo za poslovilne besede predstavniku OO ZK Plavž II. tov. Kunšilu, predsedniku IO temeljne kulturne skupnosti Jesenice tov. Varlu, predstavniku livarjev tov. Bertonclju in mlademu pevcu, ki se je od pokojnika poslovil v imenu pevskega zbora Jeklar ter tov. Mavričevi – predsednici hišnega sveta Bokalove 5.

Zahvaljujemo se delavcem nabavnega sektorja, izvoznega oddelka ter sostanovalcem za denarno pomoč, predvsem pa tov. Prežlju ter tov. Ambrožu za takojšnjo nesebično pomoč.

Iskrena hvala vsem njegovim prijateljem, pevcem in pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev, ter vsem, ki ste sočustvovali z nami.

ŽALUJOČI: žena Vera in hčerki z družinama

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

19. junija jugoslovanski barvni film ATENTAT V SARAJEVU ob 15., režija Veljko Bulajič, v glavni vlogi Florinda Bolkan

19. in 20. junija ameriški CS barvni film LEGENDA O ČRNEM CHARLEYU ob 17. in 19., režija Larry G. Spangler, v glavni vlogi Fred Williamson

21. in 22. junija francoski barvni film – komedija VELIKA PUSTOLOVŠČINA ob 17. in 19., režija Gerard Oury, v glavni vlogi Bourvil in Louis De Funes,

23. junija italijanski jugoslovanski barvni film – grozljivka MORILEC IZ GROBA ob 17. in 19., režija Armando Grispino, v glavni vlogi Alex Cord

24. junija ZAPRTO

25. junija angleški ljubezenski film ROMANTIČNA ANGLEŽINJA ob 17. in 19., režija Joseph Losey, v glavni vlogi Glenda Jackson

26. in 27. junija ameriški barvni kavbojski film OBRAČUN PRI O-K KORALU ob 17. in 19., režija John Sturges, v glavni vlogi Burt Lancaster in Kirk Douglas

KINO PLAVŽ

19. in 20. junija francoski barvni film – komedija VELIKA PUSTOLOVŠČINA ob 18. in 20.

20. junija jugoslovanski barvni film ATENTAT V SARAJEVU ob 10.

21. in 22. junija ameriški CS barvni film LEGENDA O ČRNEM CHARLEYU ob 18. in 20.

23. junija ZAPRTO

24. junija italijanski pustolovski barvni film ANGELI STRELJAJO Z DESNO ob 18. in 20.

25. junija italijanski jugoslovanski barvni film – grozljivka MORILEC PRIHAJA IZ GROBA ob 18. in 20.

26. in 27. junija francoski italijanski barvni film – drama NI DIMA BREZ OGNJA ob 18. in 20., režija Andre Cayatte, v glavni vlogi Annie Girardot

KINO KRANJSKA GORA

19. junija jugoslovanski barvni film ATENTAT V SARAJEVU

20. junija italijanski barvni film ANGELI STRELJAJO Z DESNO

23. junija francoski barvni film VELIKA PUSTOLOVŠČINA

26. junija ameriški CS barvni film LEGENDA O ČRNEM CHARLEYU

KINO DOVJE – MOJSTRANA

19. junija ameriški CS barvni film VROČA SEDLA

20. junija jugoslovanski barvni film ATENTAT V SARAJEVU

26. junija francoski barvni film VELIKA PUSTOLOVŠČINA

SPREMEMBA DELOVNEGA ČASA

Vse občane v krajevni skupnosti Javornik – Koroška Bela, zlasti pa občane, ki aktivno sodelujejo v organih krajevne skupnosti in delegacijah SIS ter delegaciji DPS obveščamo, da z 21. junijem uvajamo nov delovni čas v pisarni krajevne skupnosti in sicer vsak ponedeljek, torek in četrtek od 17. do 19. ure.

PREŠERNOVA KOČA NA STOLU ODPRTA

Planinsko društvo Javornik – Koroška Bela sporoča obiskovalcem Karavanl., da je Prešernova koča na Stolu od 12. junija dalje redno oskrbovana.

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

RAZPISUJE

prosto delovno mesto učitelja za poučevanje predmeta samoupravljanje s temelji marksizma na tehnični šoli za nedoločen čas.

Pogoji za sprejem so:

– dokončana fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo (pedagoška smer)
– politična in moralna neoporečnost
– smisel za delo z mladino

Vloge pošljite tajništvu ŽIC – organu za medsebojna razmerja delavcev do 30. 6. 1976. Osebni dohodki po samoupravnem sporazumu o oblikovanju in delitvi OD. Stanovanja ni.

TRADICIONALNI SPOMINSKI POHOD NA KALIŠČE

V soboto in nedeljo, 19. in 20. junija, bo ob dnevu kokrškega partizanskega odreda drugi tradicionalni pohod na Kališče. Pohod, ki ga organizira poseben organizacijski odbor, se izvaja v spomin na ustanovitev kokrškega odreda, 18. junija 1942 na Kališču na pobočju Storžiča (1514 m). Razen tega je to območje znano tudi po številnih drugih pomembnih dohodkih v narodnoosvobodilni borbi.

Udeleženci pohoda se bodo zbrali na jasi ob spominskem obeležju kokrškega odreda na Spodnjem Kališču do 17. ure, v soboto, 19. junija. Borci kokrškega odreda in drugi borci NOV ter aktivisti imajo skupni odhod iz Mač ob 14. uri, ostali prijavljeni udeleženci pohoda pa prav tako pričnejo s pohodom ob 12. uri v Mačah. Prenočišče je za udeležence pohoda pripravljeno, za starejše v domu kokrškega odreda, za mlajše v taboru. Polaganju vencev bo sledilo kurjenje kresov in kulturni program ob tabornem ognju.

V nedeljo, 20. junija, pa je množični spominski pohod na Kališče po markiranih planinskih poteh z odhodom ob sedmi uri zjutraj iz Mač, Preddvora, Bašlja, Povlja, Gozda, Loma in Jezerskega. Dopoldan se bo zvrstil pester program.

Udeleženci pohoda dobijo potrdilo, po petih pohodih pa bodo dobili spominske značke. Organizatorji so poskrbeli tudi za spominski žig. Pohod bo v vsakem vremenu, s tem da se predvideni program v soboto in nedeljo prilagodi vremenskim pogojem.

OBVESTILO

Taborniki odreda PLAVŽARJEV in odreda JEKLARJEV bomo organizirali letno taborjenje v Karigadorju-Istra in sicer:

Odred Plavžarjev organizira I. izmeno od 11. 7. do 25. 7.

Prijave sprejema Jože Gerdej, Titova 70, Jesenice, do vključno 7. 7. 1976.

Odred Jeklarjev organizira II. in III. izmeno od 25. 7. do 8. 8. in od 8. 8. do 22. 8.

Prijave sprejema Pančur, Koroška Bela, Svetinova 19/IV do zasedbe kapacitete.

Cena taborjenja

1. Murni – otroci do 7 let starosti 35,00 din na dan, kar znaša za 14 dni — 490,00 din
2. Medvedki in čebelice, taborniki in tabornice do 12 let 43,00 din na dan, kar znaša za 14 dni — 602,00 din
3. Tabornice in taborniki nad 12 let, starejši člani brez zaslužka in druga šoloobvezna mladina 53,00 din na dan, kar znaša za 14 dni — 742,00 din
4. Člani ZTS s samostojnim zaslužkom 60,00 din na dan, kar znaša za 14 dni — 840,00 din
5. Vsi drugi občani 80,00 din na dan, kar znaša za 14 dni — 1.120,00 din

Za taboreče so v gornjih cenah vračunane vse takse; dnevni gostje in obiski vplačajo usluge po ceniku turističnega društva Karigador in po ceniku obrokov na taboru.

Na taborjenje in s taborjenja bomo organizirali skupinski prevoz. Tisti, ki ga bodo koristili, plačajo prevoz v obe smeri 100,00 din na osebo. Podrobnejše informacije dobite na gornjih naslovih.

Smučanje

TUDI TEKAČI IN SKAKALCI USPEŠNI

Smučarski tekači, ki so si v pričetku pretekle sezone zastavili za cilj vzpostaviti stik z osnovnimi šolami, angažirati mlade kadre ter strokovni kader v področnih klubih, poleg tega pa optimalno izkoristiti pogoje, ki jih daje njihova organizacija, so v svoji zvezi združili 12 mladih tekačev, ki spadajo v vrh jugoslovanskega smučanja. V letu dni so okoli tega jedra zbrali okrog 20 pionirjev, med njimi nekaj zelo nadarjenih in perspektivnih. Ravno tako pa jim je tudi uspelo v pretekli sezoni pridobiti trenerje za delo po klubih, delo trenerja občinske reprezentance pa je uspešno opravljal Alojz Keršlajn.

Delo v pretekli sezoni je potekalo po programu, težišče dela pa je slonelo v klubih. Skupne priprave so organizirali le na snegu in to na Pokljuki (štiri dni) Planici (14 dni) in Ratečah (devet dni). V minuli sezoni se je povečala intenzivnost in obseg dela na tekmovanjih za kategorizacijo in na meddruštvenih tekmovanjih pa so bili vedno prisotni tudi tekači z jeseniške občine. V pretekli sezoni je bilo organiziranih 14 tekem v vseh starostnih razredih, naši tekači pa so na tem tekmovanju dosegli 14 prvih, 24 drugih in 29 tretjih mest. Na prvenstvu SFRJ in SRS pa so osvojili štiri zlate, sedem srebrnih in tri bronaste kolajne.

Državni prvaki so postali: Dušana Djuričič pri mlajših mladincih na 5 km, Igor Kobentar v klasični kombinaciji in pri mlajših pionirjih in štafeta mlajših pionirjev 3×2 km v sestavi: Roman Mlinar, Borut Slivnik in Igor Kobentar. Republiški prvak pa je postala štafeta mlajših članov v postavi: Toni Djuričič, Marjan Mrak in Slavko Mrak v teku 3 × 10 km. Najboljše uvrstitve so dosegli torej tekmovalci, ki so še zelo mladi in od njih najboljše rezultate lahko šele pričakujemo.

V prihodnji sezoni načrtujejo štiri do pet treningov tedensko za vzdržljivost in spretnost v drugi polovici leta pa že oblikovanje športne forme s intervalnimi treningi in specialnimi vajami za smučarje tekače. V predtekmovalnem obdobju, tik pred pričetkom sezone, bodo šestkrat tedensko dokončno oblikovali športno formo ob povečanju intenzivnosti, katero pa bodo skušali vzdrževati in primerno stopnjevati ob najbolj važnih tekmovanjih. Od maja do februarja predvidevajo 57 dni skupnih priprav z 18 udeleženci, ki še niso dokončno določeni, ker selekcija v občinski zvezi še ni vila opravljena, ker niso še prejeli kategorizacije od smučarske zveze Jugoslavije.

Smučarski skakalci so si v pretekli sezoni postaili za cilj, da povečajo število kategoriziranih mlajših tekmovalcev, posebej pionirjev in mlajših mladincev. Oživeli so dejavnosti v Mojstrani, v Ratečah pa so se pokazali rezultati sistematičnega dela v prejšnjih letih, ravno tako v Žirovnici. Z delom pri vzgoji smučarskih skakalcev pa so pričeli tudi na Koroški Beli, kjer pa še ni bilo vidnejših rezultatov.

Priprave tekmovalcev reprezentance Jesenic so potekale po programu in dovolj kvalitetno, čeprav je bilo težko nadzorovati kvaliteto treningov zaradi razkropljenosti tekmovalcev. Za boljše delo v prihodnji sezoni bi bilo nujno angažirati vsaj enega polprofesionalnega trenerja, ki bi bil koordinator vseh akcij in treningov.

Na prvenstvu SFRJ in SRS so smučarski skakalci osvojili tri kolajne in to Janez Demšar naslov državnega prvaka, Ivo Zupan pa je bil drugi na prvenstvu SRS in tretji na državnem prvenstvu. Pri članih so bili torej izredno uspešni, pri mladincih je čutiti vrzel, ki je posledica nedelavnosti v preteklih letih, pri pionirjih pa se je pridobilo zopet nekaj obetajočega kadra. Najboljši pionir je bil Lavrenčič z četrtim mestom na prvenstvu SFRJ.

V programu za prihodnjo sezono je ponovno največji poudarek na delu s pionirji in to preko vsega leta. Mnogo dela bodo namenili pridobivanju moči, spretnosti, koordinaciji gibov, gibljivosti in vzdržljivosti. Mesečno bo vsak tekmovalec moral opraviti 16 do 20 treningov, ki bodo planirani za pridobivanje omenjenih kvalitet. Načrtovan je tudi trening na plastični skakalnici na kateri bo primarna vadba tehnike. Ob prehodu na sneg pa bodo največ časa namenili utrjevanju kondicije in dviganju forme za tekmovanje. Za to pa bo potrebno izvesti čim več skokov in s tem pridobiti potrebno sigurnost, brez katere ni pričakovati boljših rezultatov.

Delo v pretekli sezoni in plan dela za naprej v obeh sekcijah nam pokažeta, da se posveča velika pozornost načrtnemu delu z mladino. Le intenzivno delo z mladino pa je jamstvo za uspehe, ki si jih obetamo in želimo. Močno zaledje tekačev in skakalcev pa naj bo cilj, ki nas bo vodil do še večjih uspehov naših smučarjev. -bef

USPEH JESENIŠKIH STRELCEV NA REPUBLIŠKEM PRVENSTVU

Na republiškem prvenstvu v streljanju z malokalibrsko standardno puško, ki je bilo 12. in 13. junija v Ljubljani je bilo po številu zastopstvo jeseniških strelcev dokaj skromno, medtem ko je bil uspeh, katerega so dosegli povsem zadovoljiv, saj so od 15 možnih osvojili dve zlati in tri srebrne kolajne.

REZULTATI JESENIŠKIH STRELCEV:

MK. puška 60 leže – članice: 1. Vera Svetlin – 576 krogov, 2. Majda Kralj – 570 krogov.

MK puška 3 × 20 – članice: 1. Vera Svetlin – 546 krogov, 2. Majda Kralj – 541 krogov.

MK puška 3 × 40 – člani: 2. Janez Otrin – 1109 krogov.

S temi uvrstitvami še vedno sodijo v sam vrh slovenskega strelstva. Čeprav je to generacija z dolgoletnim tekmovalnim stažem, katera ni imela pogojev, kakršni so danes, pa še vedno kroji reprezentanco Slovenije, kajti mladi se le s težavo prebijajo v kvalitetni vrh. Če pri vsem tem upoštevamo še to, da je bilo prvenstvo zaradi olimpijskih iger zgodaj, da nimamo kvalitetne municije, vremenske neprilike, službo, šolo, družino, neustrezno strelišče, potem dosežek zasluži vse priznanje. Toda temu žal ni tako. Zakaj se cenijo uspehi samo pri nekaterih športih, čeprav niso doseženi v republiškem merilu, uspehi naših strelcev pa gredo samo preko časopisnega papirja v pozabo. To se ponavlja že leta. Ne pričakujemo pohval in nagrad – saj jih tudi do sedaj ni bilo – pričakujemo pa večjega razumevanja pri temeljni telesno kulturni skupnosti. JK

Nogomet

PRVENSTVO SLOVENSKIH ŽELEZARN

V soboto, 12. junija je bilo v Lescah v organizaciji izvršnega odbora sindikata Veriga Lesce letošnje prvenstvo sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne v nogometu. Na prvenstvu so nastopila moštva: železarne Ravne, železarne Štore, železarne Jesenice, Plamena Kropa, Žične Celje in Verige Lesce.

V predtekmovanju so bila moštva razdeljena v dve skupini. Zmagovalca skupin sta se v finalu srečala v borbi za prvo oziroma drugo mesto, drugo uvrščena moštva za uvrstitev na tretje oziroma četrto mesto in tretje uvrščeni za peto in šesto mesto. V finalu sta se srečali moštvi železarne Štore in prijetno presenečenje letošnjega prvenstva Slovenskih železarn Plamena iz Krope. Po razburljivi in izenačeni igri se je tekma končala z neodločenim rezultatom 1:1. Pri izvajanju enajstmetrovk so bili bolj spretni nogometaši štorskih železarjev in zmagali z rezultatom 5:3 ter tako zasluženo osvojili prvo mesto, saj so tudi prikazali najboljši nogomet na tem turnirju. Drugo mesto je osvojilo moštvo Krope, tretje železarne Ravne, četrto Žične Celje, peto Veriga Lesce in šesto, zadnje mesto moštvo železarne Jesenice.

Moštvo železarne Jesenice, ki je lansko leto osvojilo prvo mesto na prvenstvu Slovenskih železarn v Celju, je letos nastopilo močno oslabljeno, brez aktivnih nogometašev nogometnega kluba Jesenice, ki so v soboto odigrali zadnjo prvenstveno tekmo. Tako se niso mogli uspešno upirati izkušenim nogometašem iz Štor, s katerimi so izgubili z 2:1 in moštvu ravenskih železarjev, s katerimi so prav tako izgubili po boljši igri z rezultatom 2:1 in tako zasedli zadnje mesto na prvenstvu.

Za moštvo Železarne so nastopili: Vujič, Vrhunc, Šmitran (Majcenovič), Čatak, Novak M., Cuzman A., Donev, Crnalič, Sulejmanovič, Vidic (Jovičič) in Karahodžič.

LIGA PRIJATELJSTVA V MALEM NOGOMETU

SOKOLI V VODSTVU

Na igrišču za osnovno šolo na Jesenicah so odigrali že četrto kolo v ligi prijateljstva v malem nogometu, ki jo organizira občinska zveza za telesno kulturo Jesenice. Nastopa deset moštev, srečanja pa so vsako nedeljo v dopoldanskem času.

V četrtem kolu je vodeče moštvo Sokoli s težavo premagalo borbene Unione, ki so vodili celo s 3:1, na koncu pa so morali priznati poraz. Ena izmed favoriziranih ekip Železničarji so visoko odpravili Veterane, pri katerih nastopa vrsta hokejistov, z rezultatom 7:2. Veterani so bili do te tekme nepremagani. V četrtem kolu se je prvič zgodilo, da je eno moštvo izgubilo točke brez borbe. Ekipa JLA iz Javorniškega rovta ni prišla na tekmo in je srečanje z moštvom Šoferjev izgubila z 0:5 b.b.

REZULTATI IV. kola: Union – Sokoli 3:4, Asfaltni dečki – Aero 4:1, Šoferji – JLA 5:0 b.b., Zaštreka – Hrušica 2:2, Veterani – Železničarji 2:7.

LESTVICA:

1. Sokoli	4	4	0	9	22: 6	8
2. Železničarji	4	3	1	0	13: 3	7
3. Veterani	4	3	0	1	17: 3	6
4. Hrušica	4	2	1	1	15:10	5
5. Asfaltni dečki	4	2	0	2	9:13	4
6. Zaštreka	4	0	3	1	5: 6	3
7. Union	4	1	1	2	10:13	3
8. Šoferji	4	1	0	3	10:14	2
9. Aero	4	1	1	2	8:19	2
10. JLA	4	0	0	4	2:12	0

D.

JESENICE : TRŽIČ 1:0 (0:0)

V zadnjem kolu prvenstva TNZ Gorenjske so jeseniški nogometaši imeli v gosteh moštvo Tržiča in ga premagali z rezultatom 1:0 (0:0).

Jeseničani so zaigrali proti gostom iz Tržiča odlično predvsem v prvem polčasu, ko so nenehno oblegali gol gostov, ki so se v glavnem le branili. Zaradi zgoščene obrambe gostov in nespretnosti napadalcev, pa niso uspeli svoje premoči tudi izraziti z goli. Edini gol v tem delu igre je dosegel v 23. minuti tokrat izredno razpoloženi Jereb.

V drugem polčasu so domači nogometaši do sredine polčasa imeli še iniciativo v svojih rokah, vendar so se gostje uspešno branili. V drugi polovici drugega polčasa pa so Jeseničani izčrpani od silovitega tempa, ki so ga diktirali 70 min. igre popustili in dovolili gostom, da so z nekaj nevarnimi nasprotnimi napadi resneje ogrozili domači gol, vendar je obramba vedno pravočasno posredovala.

V jeseniškem moštvu so se zlasti odlikovali Radič, Kramar M., Kupljenik, Komel in Troha v obrambi ter Jereb, Senad Rakovič in Mlakar v napadu. S to zmago so Jeseničani ob zaključku prvenstva v gorenjski nogometni ligi zasedli peto mesto.

Za moštvo Jesenic so nastopili: Vukalič, Kramar Zoran, Radič, Kupljenik, Troha, Enes Rakovič, Komel, Jereb, Mlakar, Marjan Kramar in Senad Rakovič ter rezerve Borut Berčič in Srečo Kokošar.

STRELCI DRUŽINE M. VERDNIK

Po zadnjem sklicu občnega zbora strelske družine M. Verdnik je bil izvoljen nov odbor, ki je imel prvo konstituantno sejo. V novem odboru je nekaj novih članov med njimi so tudi mladinci. Na seji je predvsem tekla beseda o poživitvi strelske družine. Sklenili so, da se do naslednje seje pripravijo: programi za tekmovanje, za gospodarsko dejavnost in seveda za stalne treninge. Program naj bi obsegal tudi postavitev norm za zračno orožje, malokalibrsko orožje, katere bodo morali člani na treningih in tekmovanjih doseči, s čemer bodo dobili osnovo in pravico nastopati z zahtevnejšim orožjem.

Strelska družina M. Verdnik vabi vse ljubitelje športnega streljanja, posebno mladince in mladinke, da se ob torkih in četrtkih od 17. do 19. ure udeležujejo trening streljanja na strelišču v Podmežaklji. P-F-

STRELSKO TEKMOVANJE V MOJSTRANI

Pretekli petek je strelska družina Janez Mrak Dovje–Mojstrana izvedla tekmovanje v streljanju s pištolo za člane zveze rezervnih vojaških starešin s tega območja. Ob tej priliki je osnovna organizacija ZRVS izvedla tudi zaostalo streljanje z malokalibrsko puško, ki je sodila v okvir stalnega izpopolnjevanja in izobraževanja rezervnih vojaških starešin.

REZULTATI:

Pištola: 1. Jože Pezdirnik, 2. Aleksander Mrzlečki, 3. Franc Mertelj, 4. Franc Gartner, 5. Vlado Benet, itd.

Malokalibrska puška: 1. Franc Gartner, 2. Janez Jamar, 3. Slavko Rabič, 4. Jože Hlebanja, 5. Zdravko Zupan itd. J.

GLAS v vsako gorenjsko hišo!

Košarka

JESENICE : RUDAR 61:68 (28:32)

Jesenice, 12. junija, prvenstvena tekma 20. kola 1. SKL gledalcev 300. Sodila sta Strickberger in Ribnikar (oba Ljubljana).

V odločilnem srečanju v boju za obstanek v ligi, so Jeseničani izgubili proti neposrednemu tekmecu Rudarju iz Trbovelj. Moštvo Rudarja je vodilo ves čas tekme, Jeseničani pa zaradi slabe igre niso uspeli spremeniti poteka tekme. S tem porazom so Jeseničani praktično izgubili vse možnosti za obstanek v prvi slovenski košarkarski ligi.

Nastopili so: Pirih, Pivač, Smolej, Pirih D. 30, Bizjak 3, Mišič, Šmid 2, Vauhnik 12, Lozar, Vujačič 12, Noč 2. NI

MOSTE : JESENICE (ČLANICE) 53:58 (24:29)

V soboto, 12. junija so jeseniške košarkarice gostovale v Ljubljani, kjer so odigrale prvenstveno tekmo z ekipo Most.

Gostje so povedle v deseti minuti prvega polčasa in vodile vse do konca tekme in tako zabeležile že peto zaporedno zmago.

Nastopile so: Kastelic, Mulalič 6, Malacko 27, Leskovar 2, Kupljenik, Vavpotič, Vrdoljak 17, Crnovič 2 in Srpak 4.

Zaradi poškodbe tokrat ni igrala Potočnikova, v ekipi pa je manjkala tudi Korbarjeva.

Prihodnjo soboto, 19. junija bodo Jeseničanke nastopile doma. Na igrišču v Podmežaklji se bodo v odločilnem kolu srečale z ekipo Vrhnike, s katero si zaenkrat delijo prvo mesto na lestvici.

V nedeljo, 20. junija pa bodo jeseniške članice nastopile v konkurenci kadetinj – in sicer se bodo v polfinalnem slovenskem turnirju pomerile z ekipama Kranjske gore in Cerkelj. W

JESENICE : KLADIVAR (ŽIRI) – PIONIRKE 32:43 (10:27)

Naše pionirke so se kljub temu, da so nastopile nekompletne, uspešno upirale boljšim gostjam iz Žirov. Zmago so izpustile iz rok že v prvem polčasu in v drugem, kljub borbenosti, niso mogle popraviti zamujenega.

Koše so dosegle: Crnovič 20, Vavpotič 10 in Klinar 2.

MEDVODE : JESENICE – MLADINCI 92:74 (52:31)

Mladinci so v pomlajenem sestavu gostovali v Medvodah, kjer so izgubili zelo častno. Prikazali so veliko borbenosti in drugi polčas celo uspeli odločiti v svojo korist. Seveda pa bodo potrebne izkušnje pridobili le s težkimi tekmami.

Koše za Jesenice so dosegli: Varl 8, Berginc 14, Pivač 29, Smolej 15 in Rizvanovič 8. bef

SPORED TEKEM ZA PRIHODNJO SOBOTO IN NEDELJO

SOBOTA: ob 9. uri na Jesenicah: mladinci – Jesenice : Naklo,

ob 17.30 na Jesenicah: članice – Jesenice : Vrhnika (derbi doslej neporaženih ekip II. slovenske lige).

NEDELJA: ob 8.30 na Jesenicah: turnir kadetinj za polfinalno prvenstvo Gorenjske. Nastopajo ekipe: Jesenic, Kranjske gore in Krvavca iz Cerkelj,

ob 9. uri v Kranju: kadeti – Sava : Jesenice. bef

JUGOSLOVANSKE ŠPORTNE IGRE PSIHIATRIČNIH BOLNIKOV V BEGUNJAH

Pod pokroviteljstvom tovarne Elan bodo v dneh od 23. do 26. junija v Begunjah letošnje športne igre psihiatričnih bolnikov Jugoslavije. Tekmovalci se bodo pomerili v odbojki, malem nogometu, namiznem tenisu in šahu. Te igre organizira vsako leto v drugi republiki jugoslovanski koordinacijski odbor za rehabilitacijo v psihiatriji.

Ta manifestacija je le del prizadevanj psihiatričnih bolnic za rehabilitacijo psihiatričnega pacienta. Na tem področju bo potrebno storiti še več, za pomoč pacientov pri ponovni vključitvi v družbo, ko se vračajo domov ozdravljeni ali vsaj izboljšani.

Svečana otvoritev iger bo 23. junija ob 8. uri v Begunjah v športnem parku bolnišnice, oziroma pred gostilno Joževec.

PLAVALNA ŠOLA

Plavalni klub Jesenice obvešča, da tudi letos organizira plavalno šolo za otroke – neplavalce. Prvi tečaj se prične 21. junija za predšolske otroke rojene 1971 in starejše.

Prijave sprejema Beno Ramuš telefon Železarne 393, ali blagajničarka na kopališču.

Tečaj bo trajal deset dni od 18. do 20. ure. V primeru slabega vremena pa od 16. do 18. ure. Obenem obveščamo, da se bodo tečaji za šoloobvezne otroke pričeli po zaključku šole. Prvi tečaji se bodo pričeli 5. julija, in sicer dopoldan od 8. do 10. in popoldan od 18. do 20. ure.

Podrobne informacije lahko dobite v blagajni kopališča.

Plavalni klub Jesenice

Z letošnjim vlakom BRATSTVO IN ENOTNOST je na Jesenice pripotovala tudi folklorna skupina tovarne Krušik iz Valjeva, ki je imela dva uspela nastopa na Jesenicah, enega pa na Bledu, vsakokrat pri prenapolnjenih dvoranah, sodelovala pa je tudi v kulturnem programu v Vratih pod Triglavom ob dnevu izgnancev